

**Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Izraelio Valstybės Vyriausybės Europos ir Viduržemio
jūros regiono valstybių aviacijos**

SUSITARIMAS

BELGIJOS KARALYSTĖ,

BULGARIJOS RESPUBLIKA,

ČEKIJOS RESPUBLIKA,

DANIJOS KARALYSTĖ,

VOKIETIJOS FEDERACINĖ RESPUBLIKA,

ESTIJOS RESPUBLIKA,

AIRIJOS RESPUBLIKA,

GRAIKIJOS RESPUBLIKA,

ISPANIJOS KARALYSTĖ,

PRANCŪZIJOS RESPUBLIKA,

ITALIJOS RESPUBLIKA,

KIPRO RESPUBLIKA,

LATVIJOS RESPUBLIKA,

LIETUVOS RESPUBLIKA,

LIUKSEMBURGO DIDŽIOJI HERCOGYSTĖ,

VENGRIJOS RESPUBLIKA,

MALTOS RESPUBLIKA,

NYDERLANDŲ KARALYSTĖ,

AUSTRIJOS RESPUBLIKA,

LENKIJOS RESPUBLIKA,

PORTUGALIJOS RESPUBLIKA,

RUMUNIJOS RESPUBLIKA,

SLOVĖNIJOS RESPUBLIKA,

SLOVAKIJOS RESPUBLIKA,

SUOMIJOS RESPUBLIKA,

ŠVEDIJOS KARALYSTĖ,

JUNG TINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ,

Europos Sąjungos sutartį ir Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo pasirašiusios susitariančiosios šalys (toliau – valstybės narės) bei

EUROPOS SĄJUNGA

ir

IZRAELIO VALSTYBĖS VYRIAUSYBĖ

(toliau – Izraelis)

NORĖDAMOS skatinti tarptautinę aviacijos sistemą, pagrįstą sąžininga oro vežėjų konkurencija rinkoje ir kuo mažesniu valstybės kišimusi ir reguliavimu;

NORĖDAMOS sudaryti palankesnes sąlygas plėtoti tarptautinio oro susisiekimo galimybes, be kita ko, kuriant oro susisiekimo tinklus, kad keleiviai ir krovinių siuntėjai galėtų naudotis patogiomis oro susisiekimo paslaugomis;

PRIPAŽINDAMOS, kad oro susisiekimas svarbus skatinant prekybą, turizmą ir investicijas;

NORĖDAMOS, kad oro vežėjai keleiviams ir krovinių siuntėjams galėtų konkurencingomis kainomis teikti konkurencingas paslaugas atvirose rinkose;

PRIPAŽINDAMOS galimą reguliavimo priemonių suvienodinimo ir, kiek įmanoma, taisyklių suderinimo naudą;

NORĖDAMOS, kad liberalizuotos sąlygos būtų naudingos visiems oro susisiekimo sektoriams, įskaitant oro vežėjų darbuotojus;

NORĖDAMOS užtikrinti didžiausią tarptautinio oro susisiekimo saugą ir saugumą ir dar kartą patvirtindamos, kad yra labai susirūpinusios dėl orlaivių saugumo pažeidimo ar grasinimų jį pažeisti, dėl kurių kyla pavojus asmenų ar turto saugai, kenkiama oro susisiekimo veiklai ir pakertamas visuomenės pasitikėjimas civilinės aviacijos sauga;

PRIPAŽINDAMOS būtinybę užtikrinti saugumą, susijusį su Europos Sąjungos ir Izraelio santykiais oro susisiekimo srityje, atsižvelgiant į dabartinę geopolitinę padėtį;

ATSIŽVELGDAMOS į 1944 m. gruodžio 7 d. Čikagoje pateiktą pasirašyti Tarptautinės civilinės aviacijos konvenciją;

PRIPAŽINDAMOS, kad šis Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimas patenka į 1995 m. lapkričio 28 d. Barselonos deklaracijoje numatytos Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių partnerystės įgyvendinimo sritį;

ATSIŽVELGDAMOS į bendrą norą skatinti reguliavimo priemonių suvienodinimo, bendradarbiavimo reguliavimo srityje ir patekimo į rinką liberalizavimo principais grindžiamą Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos erdvę;

NORĖDAMOS sudaryti vienodas sąlygas oro vežėjams sąžiningai ir lygiomis galimybėmis teikti oro susisiekimo paslaugas;

PRIPAŽINDAMOS, kad subsidijos gali daryti neigiamą poveikį oro vežėjų konkurencijai ir kelti pavojų esminiams šio susitarimo tikslams;

PATVIRTINDAMOS aplinkos apsaugos svarbą vystant ir įgyvendinant tarptautinę aviacijos politiką ir pripažindamos suverenių valstybių teises šioje srityje imtis tinkamų veiksmų;

ATSIŽVELGDAMOS į vartotojų apsaugos, įskaitant apsaugą pagal 1999 m. gegužės 28 d. Monrealyje pasirašytą Konvenciją dėl tam tikrų tarptautinio vežimo oru taisyklių suvienodinimo, svarbą, jei susitariančiosios šalys yra pasirašiusios šią konvenciją;

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad šis susitarimas yra susijęs su keitimusi asmens duomenimis, kuriam bus taikomi susitariančiųjų šalių duomenų apsaugos teisės aktai ir 2011 m. sausio 31 d. Komisijos sprendimas dėl Izraelio Valstybės užtikrinamos tinkamos asmens duomenų apsaugos automatizuoto asmens duomenų tvarkymo srityje pagal Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvą 95/46/EB (2011/61/ES);

KETINDAMOS remtis galiojančiais oro susisiekimo susitarimais, kad būtų atvertos rinkos ir užtikrinta, kad susitariančiųjų šalių vartotojai, oro vežėjai, darbuotojai ir bendruomenės gautų kuo daugiau naudos;

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad ši susitarimą siekiama taikyti palaipsniui, bet visą, ir kad tinkamos priemonės gali padėti nustatyti lygiaverčius aukščiausiais susitariančiųjų šalių taikomais standartais grindžiamus civilinės aviacijos reguliavimo reikalavimus ir standartus,

SUSITARĖ:

1 straipsnis

Apibrėžtys

Jeigu nenumatyta kitaip, šiame susitarime vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) sutarto susisiekimo paslaugos ir nustatyti maršrutai – tarptautinis oro susisiekimas pagal šio susitarimo 2 straipsnį ir I priedą;
- 2) susitarimas – šis susitarimas, jo priedai ir visi pakeitimai;
- 3) oro vežėjas – įmonė, turinti galiojančią veiklos licenciją;
- 4) oro susisiekimas – už atlygį ar nuomos pagrindu visuomenei atskirai arba kartu teikiamos keleivių, bagažo, krovinių ir pašto siuntų gabenimo civiliniu orlaiviu paslaugos, kurios apima, kad būtų išvengta abejonių, reguliarųjį ir nereguliarųjį (užsakomąjį) oro susisiekimą ir visas krovinių vežimo paslaugas;
- 5) Asociacijos susitarimas – 1995 m. lapkričio 20 d. Briuselyje pasirašytas Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių susitarimas, kuriuo įsteigta Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Izraelio Valstybės asociacija;
- 6) kompetentingos institucijos – vyriausybės agentūros arba subjektai, atsakingi už administracinių funkcijų, nustatytų pagal šį susitarimą, vykdymą;
- 7) susitariančiosios šalys – Europos Sąjunga ar jos valstybės narės arba Europos Sąjunga ir jos valstybės narės pagal atitinkamus jų įgaliojimus ir Izraelis;
- 8) Konvencija – Tarptautinės civilinės aviacijos konvencija, pateikta pasirašyti 1944 m. gruodžio 7 d. Čikagoje, ir
 - a) visi pagal Konvencijos 94 straipsnio a dalį įsigalioję pakeitimai, ratifikuoti Izraelio ir Europos Sąjungos valstybės narės ar valstybių narių, ir
 - b) visi pagal Konvencijos 90 straipsnį priimti jos priedai ar pakeitimai, jei tokie priedai ar pakeitimai bet kuriuo konkrečiu metu taikomi Izraeliui ir Europos Sąjungos valstybei narei ar valstybėms narėms ir jei jie susiję su svarstomu klausimu;
- 9) ES sutartys – Europos Sąjungos sutartis ir Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo;
- 10) teisė naudotis penktąja laisve – vienos valstybės (valstybės teisės įgijėjos) oro vežėjams kitos valstybės (valstybės teisės teikėjos) suteikta teisė arba privilegija teikti tarptautinio oro susisiekimo paslaugas tarp valstybės teisės teikėjos teritorijos ir trečiosios valstybės teritorijos su sąlyga, kad tokios paslaugos būtų pradedamos arba baigiamos teikti valstybės teisės įgijėjos teritorijoje;
- 11) tinkamumas – tai, ar oro vežėjas gali teikti tarptautinio oro susisiekimo paslaugas, t. y., ar oro vežėjas yra pakankamai finansiškai pajėgus, turi tinkamą valdymo kompetenciją ir ketina laikytis tokių paslaugų teikimą reglamentuojančių įstatymų, kitų teisės aktų ir reikalavimų;
- 12) visa savikaina – teikiamų paslaugų savikaina kartu su pagrįstu administracinių išlaidų mokesčiu ir, jei nustatyta, visais taikomais mokesčiais, kuriais siekiama padengti su aplinka susijusias išlaidas ir kurie taikomi nepaisant nacionalinės priklausomybės;
- 13) tarptautinis oro susisiekimas – bent dviejų valstybių oro erdvėje vykdomas oro susisiekimas;
- 14) IATA – Tarptautinė oro transporto asociacija;
- 15) ICAO – Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija;
- 16) pilietis –
 - a) asmuo, turintis Izraelio pilietybę (Izraelio susitariančiosios šalies atveju), arba asmuo, turintis vienos iš valstybių narių pilietybę (Europos Sąjungos ir jos valstybių narių susitariančiosios šalies atveju); arba
 - b) juridinis asmuo, i) kurį visada tiesiogiai arba jo kontrolinį akcijų paketą valdo ir jį veiksmingai kontroliuoja Izraelio pilietybę turintis asmenys arba Izraelio subjektai (Izraelio susitariančiosios šalies atveju) arba vienos iš valstybių narių ar III priede nurodytų trečiųjų valstybių pilietybę turintis asmenys arba jų subjektai (Europos Sąjungos ir jos valstybių narių susitariančiosios šalies atveju); ir ii) šių asmenų ir subjektų pagrindinė verslo vieta (Izraelio susitariančiosios šalies atveju) yra Izraelyje arba (Europos Sąjungos ir jos valstybių narių susitariančiosios šalies atveju) valstybėje narėje;
- 17) nacionalinė (oro vežėjo) priklausomybė – priklausomybė, nustatoma įvertinus, ar oro vežėjas atitinka reikalavimus, susijusius su tokiais dalykais kaip jo nuosavybės teisė, veiksminga kontrolė ir pagrindinė verslo vieta;
- 18) nereguliariojo oro susisiekimo paslauga – komercinė oro susisiekimo paslauga, išskyrus reguliariojo oro susisiekimo paslaugą;
- 19) licencija oro susisiekimui vykdyti – i) Europos Sąjungos ir jos valstybių narių atveju licencija oro susisiekimui vykdyti ir bet kurie kiti susiję dokumentai arba sertifikatai, išduoti pagal Reglamentą (EB) Nr. 1008/2008 ir bet kurį paskesnį teisės aktą, ir ii) Izraelio atveju licencija oro susisiekimui vykdyti ir bet kurie kiti susiję dokumentai arba sertifikatai, išduoti pagal Izraelio 2011 m. Oro navigacijos įstatymo 18 straipsnį ir bet kurį paskesnį teisės aktą;

- 20) kaina –
- a) oro susisiekimo bilietų kainos, mokėtinos oro vežėjams, jų atstovams ar kitiems bilietų pardavėjams už keleivių ir bagažo vežimą oro transportu, ir šių kainų taikymo sąlygos, įskaitant agentūrai pasiūlytą atlygį ir sąlygas, taip pat kitas papildomas paslaugas; ir
 - b) oro susisiekimo tarifai, mokėtini už krovinių vežimą, ir tų tarifų taikymo sąlygos, įskaitant agentūrai pasiūlytą atlygį ir sąlygas, taip pat kitas papildomas paslaugas.
- Ši apibrėžtis pritaikoma ir su tarptautiniu oro susisiekimu susijusiam vežimui žeme ir taikomoms sąlygoms;
- 21) pagrindinė verslo vieta – licencijoje oro susisiekimui vykdyti įrašyta oro vežėjo pagrindinė buveinė arba registruotoji buveinė susitariančiojoje šalyje, kurioje vykdomos pagrindinės oro vežėjo finansinės funkcijos ir veiklos kontrolė, įskaitant nuolatinio tinkamumo skraidyti užtikrinimą;
- 22) su viešąja paslauga susijęs išpareigojimas – oro vežėjams nustatomas išpareigojimas užtikrinti, kad nustatytu maršrutu būtų teikiamos būtinosios reguliariojo oro susisiekimo paslaugos, atitinkančios nustatytus tęstinumo, reguliarumo, kainodaros ir minimalaus pajėgumo standartus, kurių oro vežėjai nesilaikytų, jei paisytų vien savo komercinių interesų. Su viešąja paslauga susijusį išpareigojimą vykdančioms oro vežėjams už tokio išpareigojimo vykdymą suinteresuota susitariančioji šalis gali skirti atlygį;
- 23) reguliariojo oro susisiekimo paslauga – skrydžiai, kurių kiekvienas atitinka visas toliau nurodytas charakteristikas:
- a) galima viešai atskirai nusipirkti (tiesiogiai iš oro vežėjo arba jo įgaliotųjų atstovų) vietą ir (arba) krovinių ir (arba) pašto vežimo talpą kiekvienam skrydžiui,
 - b) skrydis vykdomas taip, kad būtų užtikrintas susisiekimas tarp dviejų tų pačių arba daugiau oro uostų
- pagal paskelbtą tvarkaraštį arba
- skrydžius vykdančią reguliariai arba dažnai, kad jie sudarytų atpažįstamą sistemingą seriją;
- 24) SESAR (bendro Europos dangaus oro eismo valdymo moksliniai tyrimai) – bendro Europos dangaus koncepcijos techninis įgyvendinimas, kuriuo remiantis galima koordinuoti vienu metu vykdyti naujos kartos oro eismo valdymo sistemų mokslinius tyrimus, taip pat tokias sistemas tobulinti ir diegti;
- 25) subsidija – kompetentingų institucijų, valdžios tarnybos, regioninės įstaigos ar kitos viešosios organizacijos teikiama finansinė parama, kai:
- a) kompetentinga institucija, valdžios tarnyba, regioninė įstaiga ar kita viešoji organizacija įmonei tiesiogiai skiria lėšų, pavyzdžiui, dotacijų, paskolų ar lėšų akciniam kapitalui padidinti, gali tiesiogiai skirti lėšų arba prisiima įmonės prievolės suteikdama paskolų garantijų, kapitalo injekcijų, nuosavybės teisių, apsaugą nuo bankroto arba draudimą;
 - b) kompetentingai institucijai, valdžios tarnybai, regioninei įstaigai ar kitai viešajai organizacijai mokėtini mokesčiai nurašomi arba nesurenkami;
 - c) kompetentinga institucija, valdžios tarnyba, regioninė įstaiga ar kita viešoji organizacija tiekia ne bendrosios infrastruktūros prekes ar teikia ne bendrosios infrastruktūros paslaugas arba perka tokias prekes ar paslaugas; arba
 - d) kompetentinga institucija, valdžios tarnyba, regioninė įstaiga ar kita viešoji organizacija skiria lėšų taikomam finansavimo mechanizmui arba patiki ar nurodo privačiai įstaigai vykdyti vieną ar kelias a, b ir c punktuose nurodytas funkcijas, kurias paprastai atlieka valdžios tarnyba ir kurių vykdymas iš esmės nesiskiria nuo valdžios tarnybų įprastinės praktikos,
- ir kai taip suteikiama privilegijų;
- 26) teritorija – (Izraelio atveju) Izraelio Valstybės teritorija; (Europos Sąjungos atveju) sausuma (žemyninė teritorija ir salos), vidaus ir teritoriniai vandenys, kur taikomos ES sutartys pagal tose sutartyse ir paskesniuose teisės aktuose nustatytas sąlygas. Laikoma, kad šio susitarimo taikymas Gibraltaro oro uostui neturi įtakos nei Ispanijos Karalystės ir Jungtinės Karalystės teisinėms pozicijoms ginčy dėl suvereninių teisių į teritoriją, kurioje yra tas oro uostas, nei 2006 m. rugsėjo 18 d. Kordoboje priimto Ministrų pareiškimo dėl Gibraltaro oro uosto nuostatai, kad Gibraltaro oro uostui ir toliau nebūtų taikomos 2006 m. rugsėjo 18 d. valstybėms narėms galiojusios ES aviacijos priemonės. Laikoma, kad šio susitarimo taikymas neturi įtakos teritorijai, kurias Izraelis administruoja po 1967 m. birželio mėn., statusui;
- 27) naudotojo rinkliava – mokestis, nustatomas oro vežėjams už naudojimąsi oro uostu, oro uosto aplinkos apsaugos, oro navigacijos arba aviacijos saugumo įrenginiais arba už teikiamas paslaugas, įskaitant kitas susijusias paslaugas ir įrenginius.

I ANTRAŠTINĖ DALIS

EKONOMINĖS NUOSTATOS

2 straipsnis

Skrydžių teisės

1. Susitariančioji šalis pagal I ir II priedus kitos susitariančiosios šalies oro vežėjams suteikia tokias teises teikti tarptautinio oro susisiekimo paslaugas:

- a) teisę netupiant perskristi jos teritoriją;

- b) teisę nusileisti jos teritorijoje ne tam, kad įlaipintų ar išlaipintų keleivius, pakrautų į orlaivį ar iš jo iškrautų bagažą, krovinius ir (arba) pašto siuntas (ne susisiekimo tikslais);
- c) teikiant paslaugą, dėl kurios susitarta, nustatytu maršrutu teisę nusileisti jos teritorijoje, siekiant atskirai arba kartu į tarptautiniu reisų skrendantį orlaivį įlaipinti ir iš jo išlaipinti keleivius, pakrauti ir iškrauti krovinius ir (arba) pašto siuntas; ir
- d) kitas šiame susitarime nustatytas teises.

2. Šio susitarimo nuostatomis:

- a) Izraelio oro vežėjams nesuteikiama teisė nė vienos valstybės narės teritorijoje į orlaivį įlaipinti keleivius ar pakrauti bagažą, krovinius ir (arba) pašto siuntas, kurie vežami už atlygį į kitą punktą tos valstybės narės teritorijoje;
- b) Europos Sąjungos oro vežėjams nesuteikiama teisė Izraelio teritorijoje į orlaivį įlaipinti keleivius ar pakrauti bagažą, krovinius ir (arba) pašto siuntas, kurie vežami už atlygį į kitą punktą Izraelio teritorijoje.

3 straipsnis

Leidimas

1. Gavusios vienos iš susitariančiųjų šalių oro vežėjo prašymą leisti vykdyti veiklą, kompetentingos institucijos kuo greičiau suteikia reikiamus leidimus su sąlyga, kad:

- a) kai tai Izraelio oro vežėjas –
 - pagrindinė oro vežėjo verslo vieta yra Izraelyje ir šiam vežėjui pagal Izraelio teisę išduota licencija vykdyti oro susisiekimą; ir
 - veiksmingą oro vežėjo veiklos atitikties teisės aktams kontrolę vykdo ir užtikrina Izraelis; ir
 - oro vežėją tiesiogiai arba jo kontrolinį akcijų paketą valdo ir jį veiksmingai kontroliuoja Izraelis ir (arba) jo piliečiai;
- b) kai tai Europos Sąjungos oro vežėjas –
 - pagrindinė oro vežėjo verslo vieta yra Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje pagal ES sutartis, ir jam pagal Europos Sąjungos teisę išduota licencija vykdyti oro susisiekimą; ir
 - veiksmingą oro vežėjo veiklos atitikties teisės aktams kontrolę vykdo ir užtikrina už oro vežėjo pažymėjimo išdavimą atsakinga Europos Sąjungos valstybė narė, ir yra aiškiai nurodyta kompetentinga institucija; ir

— oro vežėją tiesiogiai arba jo kontrolinį akcijų paketą valdo ir jį veiksmingai kontroliuoja Europos Sąjungos valstybės narės ir (arba) jų piliečiai arba III priede išvardytos kitos valstybės ir (arba) tų kitų valstybių piliečiai;

- c) oro vežėjas laikosi reikalavimų, nustatytų įstatymuose ir kituose teisės aktuose, kuriuos paprastai taiko kompetentinga tarptautinio oro susisiekimo vykdymo institucija; ir
- d) galioja ir taikomos 13 straipsnio ir 14 straipsnio nuostatos.

3a straipsnis

Abipusis teisės aktais nustatyto oro vežėjo tinkamumo ir nacionalinės priklausomybės patvirtinimo pripažinimas

Vienos susitariančiosios šalies kompetentingos institucijos, gavusios kitos susitariančiosios šalies oro vežėjo prašymą leisti vykdyti veiklą, pripažįsta pastarosios kompetentingų institucijų suteiktą to oro vežėjo tinkamumo ir (arba) nacionalinės priklausomybės patvirtinimą kaip jos pačios kompetentingų institucijų suteiktą patvirtinimą ir išsamiau šių klausimų nenagrinėja, išskyrus a punkte nurodytus atvejus.

- a) Jeigu po to, kai buvo gautas oro vežėjo prašymas leisti vykdyti veiklą arba suteiktas toks leidimas, prašymą gavusios susitariančiosios šalies kompetentingos institucijos, remdamosi pagrįstomis abejonėmis, turi konkrečią priežastį būgštauti, kad, nepaisant kitos susitariančiosios šalies kompetentingų institucijų suteikto patvirtinimo, šio susitarimo 3 straipsnyje nustatytų atitinkamų leidimų ar įgaliojimų suteikimo reikalavimų nesilaikoma, jos turi nedelsdamos informuoti tas institucijas ir nurodyti pagrįstas būgštauti verčiančias priežastis. Tokiu atveju bet kuri susitariančioji šalis gali siekti surengti konsultacijas, kuriose gali dalyvauti susitariančiųjų šalių kompetentingų institucijų atstovai, ir (arba) prašyti su šiuo klausimu susijusios papildomos informacijos, o tokie prašymai turi būti patenkinami kuo greičiau. Jeigu klausimo išspręsti nepavyksta, bet kuri susitariančioji šalis gali šį klausimą perduoti nagrinėti pagal šio susitarimo 22 straipsnį įsteigtam Jungtiniam komitetui ir laikydamasi 22 straipsnio 7 ir 9 dalių gali imtis atitinkamų apsaugos priemonių pagal 24 straipsnį.

- b) Šios procedūros netaikomos šių dalykų patvirtinimo pripažinimui:

- i) saugos sertifikatų ar licencijų,
- ii) saugumo priemonių arba
- iii) draudimo.

4 straipsnis

Atsisakymas išduoti leidimą, leidimo atšaukimas, galiojimo sustabdymas arba apribojimas

1. Susitariančiųjų šalių kompetentingos institucijos gali atsisakyti išduoti leidimą vykdyti veiklą, tokį leidimą atšaukti, sustabdyti jo galiojimą ar jį apriboti arba kitaip sustabdyti ar apriboti kitos susitariančiosios šalies oro vežėjo vykdomą veiklą, jeigu:

a) kai tai Izraelio oro vežėjas –

- pagrindinė oro vežėjo verslo vieta yra ne Izraelyje arba jis neturi pagal taikomus Izraelio teisės aktus išduotos licencijos oro susisiekimui vykdyti arba
- Izraelis nevykdo ar neužtikrina veiksmingos oro vežėjo veiklos atitikties teisės aktams kontrolės arba
- oro vežėjo tiesiogiai arba jo kontrolinio akcijų paketo nevaldo ir jo veiksmingai nekontroliuoja Izraelis ir (arba) jo piliečiai;

b) kai tai Europos Sąjungos oro vežėjas –

- pagrindinė oro vežėjo verslo vieta yra ne Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje pagal ES sutartis, arba jis neturi pagal Europos Sąjungos teisę išduotos licencijos vykdyti oro susisiekimą arba
- už oro vežėjo pažymėjimo išdavimą atsakinga Europos Sąjungos valstybė narė nevykdo arba neužtikrina veiksmingos oro vežėjo veiklos atitikties teisės aktams kontrolės arba kompetentinga institucija nėra aiškiai nurodyta arba
- oro vežėjo tiesiogiai arba jo kontrolinio akcijų paketo nevaldo arba jo veiksmingai nekontroliuoja Europos Sąjungos valstybės narės ir (arba) jų piliečiai arba III priede išvardytos kitos valstybės ir (arba) tų kitų valstybių piliečiai;

c) oro vežėjas nesilaiko šio susitarimo 6 straipsnyje nurodytų įstatymų ir kitų teisės aktų;

d) nesilaikoma 13 straipsnio ir 14 straipsnio nuostatų arba jos netaikomos; arba

e) susitariančioji šalis pagal 7 straipsnį nusprendė, kad nesilaikoma konkurencijos užtikrinimo reikalavimų.

2. Šiuo straipsniu nustatytais teisėmis naudojamosi tik surengus konsultacijas su kitos susitariančiosios šalies kompetentingomis institucijomis, nebent nedelsiant būtina imtis priemonių ir užtikrinti, kad oro vežėjas pradėtų laikytis 1 dalies c ar d punkte nustatytų reikalavimų.

5 straipsnis

Investicijos

1. Nepaisant šio susitarimo 3 straipsnio ir 4 straipsnio, Jungtiniam komitetui pagal šio susitarimo 22 straipsnio 10 dalį išnagrinėjus, ar imtasi abipusių veiksmų, susitariančiosios šalys gali leisti Europos Sąjungos valstybėms narėms arba jų piliečiams turėti kontrolinius Izraelio oro vežėjų akcijų paketus ir

(arba) tuos oro vežėjus veiksmingai kontroliuoti arba Izraeliui ar jo piliečiams turėti kontrolinius Europos Sąjungos oro vežėjų akcijų paketus ir (arba) tuos oro vežėjus veiksmingai kontroliuoti pagal šio straipsnio 2 dalį.

2. Atsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalį, Jungtinis komitetas pagal šio susitarimo 22 straipsnio 2 dalį gali savo išankstiniu atskiru sprendimu leisti konkrečias susitariančiųjų šalių interesų investicijas.

Šiame sprendime nustatomos sąlygos, taikomos sutarto susisiekimo paslaugų teikimui pagal šį susitarimą ir susisiekimo tarp trečiųjų valstybių ir susitariančiųjų šalių paslaugoms. Šio susitarimo 22 straipsnio 9 dalies nuostatos tokio pobūdžio sprendimams netaikomos.

6 straipsnis

Įstatymų ir kitų teisės aktų laikymasis

1. Kai vienos susitariančiosios šalies oro vežėjo orlaivis, naudojamas tarptautinio oro susisiekimo paslaugoms teikti, įskrenda į kitos susitariančiosios šalies teritoriją, joje būna ar iš jos išskrenda, toks oro vežėjas laikosi įstatymų ir kitų teisės aktų, kurie toje teritorijoje taikomi orlaivio, naudojamo tarptautinio oro susisiekimo paslaugoms teikti, įskridimui į tą teritoriją ar išskridimui iš jos arba orlaivio naudojimui ir navigacijai.

2. Kai vienos susitariančiosios šalies oro vežėjo orlaivis įskrenda į kitos susitariančiosios šalies teritoriją, joje būna ar iš jos išskrenda, pirmosios susitariančiosios šalies oro vežėjų keleiviams, įgulai ar jų vardu veikiantiems asmenims arba kroviniams galioja įstatymai ir kiti teisės aktai, toje teritorijoje taikomi keleivių ir įgulos atvykimui ar krovinių įvežimui orlaiviu į tą teritoriją arba jų išvykimui ar išvežimui iš tos teritorijos (įskaitant įvažiavimui, patikrinimui, imigracijai, pasams, muitinei ir karantinui taikomus teisės aktus, o kai vežamos pašto siuntos – pašto teisės aktus).

7 straipsnis

Konkurencijos užtikrinimas

1. Susitariančiosios šalys dar kartą patvirtina, kad šiam susitarimui taikomos Asociacijos susitarimo IV antraštinės dalies 3 skyriaus (Konkurencija) nuostatos.

2. Susitariančiosios šalys patvirtina, kad jų bendras tikslas – užtikrinti sąžiningas ir konkurencines oro susisiekimo paslaugų teikimo sąlygas. Susitariančiosios šalys pripažįsta, jog labiausiai tikėtina, kad oro vežėjai veiklą vykdys sąžiningai ir konkurencingai, jei šių oro vežėjų veikla bus grindžiama tik komerciniais principais ir nebus subsidijuojama ir jei bus užtikrinta neutrali ir nediskriminacinė prieiga prie oro uostų infrastruktūros, paslaugų ir laiko tarpinių.

3. Jeigu susitariančioji šalis mano, kad kitos susitariančiosios šalies teritorijoje sudarytos sąlygos, visų pirma todėl, kad teikiamos subsidijos, neigiamai veikia sąžiningas ir lygias jos oro vežėjų galimybes konkuruoti, ji gali kitai susitariančiajai šaliai pateikti pastabas. Be to, ji gali prašyti surengti Jungtinio komiteto posėdį, kaip numatyta šio susitarimo 22 straipsnyje. Konsultacijos pradedamos per 30 dienų nuo tokio prašymo

gavimo dienos. Jeigu per 30 dienų nuo konsultacijų pradžios priimtino susitarimo nepasiekama, surengti konsultacijas prašiusi susitariančioji šalis gali pagal 4 straipsnį atsisakyti susijusiam (-iems) oro vežėjui (-ams) išduoti leidimą, jį sulaikyti, atšaukti, sustabdyti jo galiojimą ar nustatyti atitinkamas sąlygas.

4. 3 dalyje nurodytos priemonės yra tinkamos, proporcingos ir taikomos tokiu mastu ir tiek laiko, kiek būtina. Jos taikomos tik oro vežėjui (-ams), pasinaudojusiam (-iems) 3 dalyje nurodytomis sąlygomis, ir nedaro poveikio susitariančiųjų šalių teisei imtis priemonių pagal šio susitarimo 23 straipsnį.

5. Susitariančiosios šalys sutinka, kad Izraelio Vyriausybės dalyvavimas atlyginant papildomas Izraelio oro vežėjų su saugumu susijusias išlaidas, atsiradusias dėl Izraelio Vyriausybės duotų nurodymų, nėra nesąžiningos konkurencijos priemonė, todėl nelaikoma subsidija pagal šį straipsnį, jei:

- a) tokia parama atlyginamos tik Izraelio oro vežėjų išlaidos, būtinos įgyvendinant papildomas Izraelio valdžios institucijų reikalaujamas saugumo priemones, nenustatytos arba netaikomos Europos Sąjungos oro vežėjams, ir
- b) Izraelis tokias saugumo išlaidas aiškiai apibrėžia ir išreiškia skaičiais, ir
- c) kartą per metus Jungtinis komitetas gauna ataskaitą, kurioje nurodyta visa saugumo išlaidų suma ir tai, kiek Izraelio Vyriausybė prisidėjo jas atlyginant praėjusiais metais.

6. Bet kuri susitariančioji šalis, pranešusi kitai susitariančiajai šaliai, gali kreiptis į pastarosios teritorijoje veikiančius atsakingus valdžios subjektus, įskaitant valstybės, regiono ar vietos lygmens subjektus, kad aptartų su šiuo straipsniu susijusius klausimus.

7. Šio straipsnio nuostatos taikomos nedarant poveikio susitariančiųjų šalių įstatymams ir kitiems teisės aktams dėl susitariančiųjų šalių teritorijose vykdomų su viešosiomis paslaugomis susijusių įsipareigojimų.

8 straipsnis

Komercinės galimybės

Oro vežėjo atstovai

1. Vienos susitariančiosios šalies oro vežėjai turi teisę kitos susitariančiosios šalies teritorijoje atidaryti biurus ir įrengti priemones, būtinas oro susisiekimo paslaugoms teikti ir reklamuoti, taip pat oro susisiekimo paslaugoms, įskaitant šalutines ir papildomas paslaugas, parduoti.

2. Vienos susitariančiosios šalies oro vežėjai, laikydamiesi įvažiavimui, gyvenamajai vietai ir įdarbinimui taikomų kitos susitariančiosios šalies įstatymų ir kitų teisės aktų, turi teisę į pastarosios teritoriją įvežti ir joje išlaikyti darbuotojus, atsa-

kingus už vadovavimą, pardavimą, techninius klausimus ir veiklą, taip pat kitus specialistus, kurių reikia, kad būtų užtikrintas oro susisiekimo paslaugų teikimas.

Antžeminės paslaugos

3. a) Nepažeidžiant b punkto, visi oro vežėjai kitos susitariančiosios šalies teritorijoje teikiamų antžeminių paslaugų atžvilgiu turi:

i) teisę arba savo nuožiūra patys teikti antžemines paslaugas (saviteiką) arba, pasirinktinai,

ii) teisę rinktis iš konkuruojančių paslaugų teikėjų, teikiančių visas ar kai kurias antžemines paslaugas, jei tokiems paslaugų teikėjams leidžiama patekti į rinką pagal susitariančiųjų šalių įstatymus ir kitus teisės aktus ir jei tokių paslaugų teikėjų rinkoje jau yra;

b) a punkto i ir ii papunkčiuose nurodytos teisės, susijusios su šių kategorijų antžeminėmis paslaugomis, t. y. bagažo tvarkymu, aptarnavimu perone, degalų ir tepalų tiekimu, fiziniu krovinių ir pašto siuntų tvarkymu, kai jos iš oro uosto terminalo gabenamos į orlaivį arba iš orlaivio – į oro uosto terminalą, ribojamos tik dėl fizinių arba veiklos sąlygų pagal kitos susitariančiosios šalies teritorijoje taikomus įstatymus ir kitus teisės aktus. Jei tokie ribojimai trukdo oro vežėjams patiems teikti antžemines paslaugas ir jei nėra veiksmingos antžeminių paslaugų teikėjų konkurencijos, visos tokios paslaugos visiems oro vežėjams teikiamos vienodomis sąlygomis ir be diskriminacijos, o tokių paslaugų kaina nevirsta visos jų teikimo savikainos, įskaitant pagrįstą turto grąžą po nusidėvėjimo.

Pardavimas, vietoje patirtos išlaidos ir lėšų pervedimas

4. Vienos susitariančiosios šalies oro vežėjai kitos susitariančiosios šalies teritorijoje oro susisiekimo paslaugas gali parduoti tiesiogiai ir (arba) savo nuožiūra naudodamiesi pardavimo atstovų ar kitų oro vežėjo paskirtų tarpininkų paslaugomis, internetu arba kitais galimais kanalais. Visi oro vežėjai turi teisę parduoti tokią susisiekimo paslaugą, o visi asmenys gali nevaržomi ją pirkti atsiskaitydami toje teritorijoje naudojama arba laisvai konvertuojama valiuta.

5. Oro vežėjai turi teisę, pateikę prašymą, vietoje gautas pajamas konvertuoti ir visada, visais būdais, be apribojimo ar apmokestinimo, bet kuria laisvai konvertuojama valiuta ir taikomu oficialiu valiutos keitimo kursu perversi iš kitos susitariančiosios šalies teritorijos į savo šalies teritoriją ir, jei tai neprieštarauja įprastai taikomiems įstatymams ar kitiems teisės aktams, į kitą pasirinktą valstybę ar valstybes.

6. Vienos susitariančiosios šalies oro vežėjams leidžiama kitos susitariančiosios šalies teritorijoje patirtas išlaidas, įskaitant išlaidas už kurą, apmokėti vietos valiuta. Susitariančiosios šalies

oro vežėjai tokias kitos susitariančiosios šalies teritorijoje patirtas išlaidas savo nuožiūra gali padengti laisvai konvertuojama valiuta pagal valiutai taikomas vietas taisykles.

Bendradarbiavimo susitarimai

7. Teikdami paslaugas arba užtikrindami paslaugų teikimą pagal šį susitarimą, susitariančiųjų šalių oro vežėjai gali sudaryti bendradarbiavimo rinkodaros srityje susitarimus, pavyzdžiui, grupinės rezervacijos arba bendro kodo susitarimus su:

- a) bet kuriuo susitariančiųjų šalių oro vežėju ar vežėjais; ir
- b) bet kuriuo trečiųjų valstybių oro vežėju ar vežėjais; ir
- c) bet kuriais antžeminio, sausumos ar jūrų susisiekimo paslaugų teikėjais,

jei i) susisiekimo paslaugą teikiantis vežėjas turi reikiamas eismo teises ir ii) rinkodarą vykdančias vežėjas turi reikiamas maršruto teises pagal atitinkamas dvišales nuostatas ir iii) šie susitarimai atitinka tokiems susitarimams įprastai keliamus saugos ir konkurencijos reikalavimus. Jeigu keleiviai skraidinami pagal bendro kodo susitarimus, pirkėjui pardavimo vietoje ar bet kuriuo metu registruojantis skrydžiui arba jį įlaipinant, kai registruotis jungiamajam skrydžiui nereikia, prieš įlaipinimą pranešama, kuris vežėjas ir kurioje kelionės atkarpoje teiks susisiekimo paslaugas.

Antžeminis susisiekimas

8. a) Įstatymai ir kiti teisės aktai, kuriais reglamentuojamas oro susisiekimas, netaikomi keleivius vežantiems antžeminio susisiekimo paslaugų teikėjams remiantis vien tuo, kad tokias antžeminio susisiekimo paslaugas savo vardu teikia oro vežėjas. Antžeminio susisiekimo paslaugų teikėjai gali patys nuspręsti, ar sudaryti bendradarbiavimo susitarimus. Priimdami sprendimą dėl konkretaus susitarimo, antžeminio susisiekimo paslaugų teikėjai, be kita ko, gali atsižvelgti į vartotojų interesus ir techninius, ekonominius, vietas ir pajėgumo apribojimus.
- b) Be to, nepaisant kitų šio susitarimo nuostatų, susitariančiųjų šalių oro vežėjams ir netiesioginiams krovinių vežimo paslaugų teikėjams leidžiama kartu su tarptautinio oro susisiekimo paslaugomis be apribojimų vežti krovinius antžeminio transporto priemonėmis į bet kurią Izraelio ir Europos Sąjungos arba trečiųjų valstybių teritorijoje esantį punktą ir iš jo (įskaitant vežimą į visus oro uostus, kuriuose yra muitinės, ir iš jų) ir, jei taikoma, įskaitant teisę laikantis taikomų įstatymų ir kitų teisės aktų vežti krovinius, už kuriuos nesumokėtas muito mokestis. Sudaromos sąlygos tokius antžeminiu ar oro transportu vežamus krovinius tikrinti oro uosto muitinėje ir naudotis muitinės paslaugomis. Oro vežėjai gali antžeminiu transportu

krovinius vežti patys arba sudaryti susitarimus su kitais antžeminio susisiekimo paslaugų teikėjais, įskaitant galimybę susitarti, kad krovinius antžeminiu transportu vežtų kiti oro vežėjai ir netiesioginiai krovinių gabenimo oro transportu paslaugų teikėjai. Jeigu krovinių siuntėjai tinkamai informuojami, tokios įvairiūrės krovinių vežimo paslaugos gali būti teikiamos kartu, taikant bendrą kainą už vežimą oro ir antžeminiu transportu.

Nuoma

9. a) Susitariančiųjų šalių oro vežėjai turi teisę teikti sutarto susisiekimo paslaugas iš bet kurio oro vežėjo, įskaitant trečiųjų valstybių oro vežėjus, su įgula arba be jos nuomojamu orlaiviu, jeigu visi tokių susitarimų dalyviai atitinka reikalavimus, nustatytus įstatymuose ir kituose teisės aktuose, kuriuos tokiems susitarimams įprastai taiko susitariančiosios šalys.
- b) Susitariančiosios šalys nereikalauja, kad savo įrangą nuomojantys oro vežėjai turėtų skrydžių teises pagal šį susitarimą.
- c) III priede nenurodytos trečiosios valstybės oro vežėjui priklausanti orlaivį su įgula Izraelio oro vežėjas arba Europos Sąjungos oro vežėjas, siekdamas pasinaudoti šiame susitarime numatytais teisėmis, nuomojasi tik išimtiniais atvejais arba tenkindamas laikinius poreikius. Tokiai orlaivio su įgula nuomai būtina i) gauti išankstinį oro vežėjui, kuris nuomojasi įrangą, licenciją išdavusios institucijos patvirtinimą ir ii) informuoti kitos susitariančiosios šalies, į kurią nuomojamu orlaiviu su įgula ketinama vykdyti skrydžius, kompetentingą instituciją.
- Šioje pastraipoje terminas „orlaivis“ reiškia trečiosios valstybės oro vežėjo, kuriam nedraudžiama vykdyti skrydžių į Europos Sąjungoje ir (arba) Izraelyje, orlaivį.

Frančizės ir registruotojo pavadinimo naudojimas

10. Susitariančiosios šalies oro vežėjai turi teisę sudaryti frančizės arba registruotojo pavadinimo naudojimo susitarimus su kitos susitariančiosios šalies arba trečiųjų valstybių įmonėmis, įskaitant oro vežėjus, jeigu oro vežėjai turi reikiamus įgaliojimus ir atitinka reikalavimus, tokiems susitarimams nustatytus susitariančiųjų šalių įprastai taikomuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose, visų pirma tuose, pagal kuriuos reikalaujama nurodyti paslaugą teikiančių oro vežėjų tapatybę.

Oro uosto laiko tarpinių paskirstymas

11. Kiekviena susitariančioji šalis užtikrina, kad jos teritorijoje esančiuose oro uostų laiko tarpinių valdymo procedūros, gairės bei taisyklės būtų taikomos skaidriai, veiksmingai ir nediskriminuojant.

Jungtinio komiteto konsultacijos

12. Jei viena susitariančioji šalis mano, kad kita susitariančioji šalis šį straipsnį pažeidė, ji gali apie savo turimus faktus pranešti kitai susitariančiai šaliai ir prašyti pradėti konsultacijas pagal 22 straipsnio 4 dalį.

9 straipsnis

Muitai ir mokesčiai

1. Kai susitariančiosios šalies oro vežėjų naudojamas orlaivis, kuriuo teikiamos tarptautinio oro susisiekimo paslaugos, atskrenda į kitos susitariančiosios šalies teritoriją, jo įprastinei įrangai, degalams, tepalams, vartoti skirtiems techniniams reikmenims, antžeminei įrangai, atsarginėms dalims (įskaitant variklius), orlaivio atsargoms (be kita ko, įskaitant maistą, nealkoholinius ir alkoholinius gėrimus, tabaką ir kitus keleiviams ribotais kiekiais parduoti arba naudoti skrydžio metu skirtus produktus) ir kitiems gaminiais, skirtiems naudoti ar naudojamiems tik orlaivio, kuriuo teikiamos tarptautinio oro susisiekimo paslaugos, eksploatavimo arba aptarnavimo tikslais, laikantis abipusiškumo principo netaikomi jokie importo apribojimai, nuosavybės mokesčiai ir kapitalo rinkliavos, muitai, akcizai ir panašūs mokesčiai, a) nustatyti nacionalinių ar vietos valdžios institucijų arba Europos Sąjungos ir b) nepagrįsti teikiamų paslaugų savikaina, su sąlyga, kad tokia įranga ir atsargos lieka orlaivyje.

2. Laikantis abipusiškumo principo, šio straipsnio 1 dalyje nurodyti mokesčiai, rinkliavos ir kt., išskyrus mokesčius, pagrįstus teikiamų paslaugų savikaina, netaikomi ir:

- a) orlaivio atsargoms, kurios buvo pristatytos į susitariančiosios šalies teritoriją arba joje pateiktos ir kurių pagrįstas kiekis paimtas naudoti išskrendančiame kitos susitariančiosios šalies oro vežėjo orlaivyje, kuriuo teikiamos tarptautinio oro susisiekimo paslaugos, net jei šios atsargos būtų naudojamos tik tam tikroje kelionės atkarpoje skrendant virš minėtos teritorijos;
- b) antžeminei įrangai ir atsarginėms dalims (įskaitant variklius), pristatytoms į susitariančiosios šalies teritoriją kitos susitariančiosios šalies oro vežėjo orlaivio, kuriuo teikiamos tarptautinio oro susisiekimo paslaugos, aptarnavimo, techninės priežiūros ar remonto tikslais;
- c) kurui, tepalams ir vartoti skirtiems techniniams reikmenims, pristatytiems į susitariančiosios šalies teritoriją arba joje pateiktiems naudoti kitos susitariančiosios šalies oro vežėjo orlaivyje, kuriuo teikiamos tarptautinio oro susisiekimo paslaugos, net jei šios atsargos būtų naudojamos tik tam tikroje kelionės atkarpoje skrendant virš minėtos teritorijos;
- d) kaip numatyta susitariančiųjų šalių muitų teisės aktuose, spaudiniams, pristatytiems į susitariančiosios šalies teritoriją arba joje pateiktiems ir paimtiems naudoti išskrendančiame kitos susitariančiosios šalies oro vežėjo orlaivyje, kuriuo teikiamos tarptautinio oro susisiekimo paslaugos, net jei šios atsargos būtų naudojamos tik tam tikroje kelionės atkarpoje skrendant virš minėtos teritorijos; ir

e) saugos ir saugumo įrangai, skirtai naudoti oro uostuose arba krovinių terminaluose.

3. Šiuo susitarimu susitariančiosioms šalims nedraudžiama nustatyti mokesčius, rinkliavas ir kt. jų teritorijoje tiekiamiems degalams, skirtiems naudoti oro vežėjo, kuris vykdo skrydžius tarp dviejų jų teritorijoje esančių punktų, orlaivyje, jei laikomasi nediskriminavimo principo. Kai vienos susitariančiosios šalies oro vežėjo orlaivis įskrenda į kitos susitariančiosios šalies teritoriją, joje būna ar iš jos išskrenda, toks oro vežėjas laikosi įstatymų ir kitų teisės aktų, kurie toje teritorijoje taikomi orlaivių degalų pardavimui, tiekimui ir naudojimui.

4. Įprastinė skrydžių įranga, taip pat šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytos medžiagos, atsargos ir atsarginės dalys, kurios paprastai laikomos vienos susitariančiosios šalies oro vežėjo orlaivyje, kitos susitariančiosios šalies teritorijoje gali būti iškrautos tik gavus tos susitariančiosios šalies muitinės patvirtinimą ir gali būti reikalaujama, kad muitinė jas prižiūrėtų ir kontroliuotų tol, kol jos bus reeksportuotos ar kitaip tvarkomos pagal muitinės taisykles.

5. Šiame straipsnyje nurodytos išimties taip pat taikomos, kai susitariančiosios šalies oro vežėjai su kitu oro vežėju, kuris naudoja tokiomis pačiomis kitos susitariančiosios šalies suteiktomis išimtimis, sudaro sutartį dėl 1 ir 2 dalyse nurodytų gaminių nuomos arba pervežimo kitos susitariančiosios šalies teritorijoje.

6. Šiuo susitarimu susitariančiosioms šalims nedraudžiama nustatyti mokesčius, rinkliavas ar kt. prekėms, parduodamoms ne tam, kad jas orlaivyje vartotų keleiviai, kol skrendama tarp dviejų susitariančiosios šalies teritorijoje esančių punktų, kuriuose leidžiama įlaipinti ar išlaipinti keleivius.

7. Šiame susitarime nurodytos išlygos nesusijusios su pridėtinės vertės mokesčių sritimi, išskyrus importo mokesčius. Šis susitarimas neturi poveikio atitinkamų galiojančių Europos Sąjungos valstybių narių ir Izraelio pasirašytų konvencijų nuostatomis, kuriomis siekiama išvengti dvigubo pajamų ir kapitalo apmokestinimo.

10 straipsnis

Oro uostų, aviacijos įrenginių ir paslaugų naudotojo rinkliavos

1. Susitariančioji šalis užtikrina, kad naudotojo rinkliavos, kurias rinkliavas nustatančios jos kompetentingos institucijos ar įstaigos gali nustatyti kitos susitariančiosios šalies oro vežėjams už naudojimąsi oro navigacijos ir skrydžių valdymo paslaugomis, būtų susietos su išlaidomis ir taikomos laikantis nediskriminavimo principo. Bet kuriuo atveju tokios naudotojo rinkliavos kitos susitariančiosios šalies oro vežėjams nustatomos ne mažiau palankiomis sąlygomis nei tos, kurios palankiausiomis sąlygomis taikomos bet kuriam kitam oro vežėjui.

2. Susitariančioji šalis užtikrina, kad naudotojo rinkliavos, kurias rinkliavas nustatančios jos kompetentingos institucijos ar įstaigos gali nustatyti kitos susitariančiosios šalies oro vežėjams už naudojimąsi oro uostais, aviacijos saugumo ir susijusiais

įrenginiais ir paslaugomis, būtų taikomos laikantis nediskriminavimo principo ir tinkamai paskirstytos pagal naudotojų kategorijas. Nustatant šias rinkliavas gali būti atsižvelgiama į visą rinkliavas nustatančių kompetentingų institucijų ar įstaigų savišaukiamą, susijusią su galimybės naudotis atitinkamais oro uosto ir aviacijos saugumo įrenginiais ir paslaugomis tame oro uoste arba oro uosto sistemoje užtikrinimu, tačiau rinkliavos už šią visą savišaukiamą negali būti didesnės. Šios rinkliavos gali būti susijusios ir su pagrįsta turto grąža po nusidėvėjimo. Galimybė naudotis įrenginiais ir paslaugomis, už kuriuos renkamos naudotojo rinkliavos, užtikrinama veiksmingai ir tausiai. Bet kuriuo atveju šios rinkliavos kitos susitariančiosios šalies oro vežėjams nustatomos ne mažiau palankiomis sąlygomis nei tos, kurios palankiausiomis sąlygomis taikomos bet kuriam kitam oro vežėjui tuo metu, kai tokios rinkliavos nustatomos.

3. Susitariančiosios šalys skatina, kad jų teritorijoje veikiančios rinkliavas nustatančios kompetentingos institucijos ar įstaigos konsultuotųsi su paslaugomis ir įrenginiais besinaudojančiais oro vežėjais arba jiems atstovaujančiomis organizacijoms, taip pat skatina, kad rinkliavas nustatančios kompetentingos institucijos ar įstaigos oro uosto naudotojams, jiems atstovaujančioms organizacijoms ar asociacijoms teiktų informaciją apie sudedamąsias dalis, kuriomis remiantis nustatoma visų mokesčių, kuriuos kiekviename oro uoste renka oro uostus valdančios įstaigos, sistema arba dydis, nes tokios informacijos gali reikėti siekiant nuodugniai persvarstyti mokesčių pagrįstumą pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus principus. Susitariančiosios šalys skatina rinkliavas nustatančias kompetentingas institucijas tinkamai pranešti naudotojams apie bet kokią siūlymą keisti naudotojo rinkliavas, kad prieš atlikdamos pakeitimus minėtosios institucijos galėtų apsvarstyti naudotojų pareikštą nuomonę.

4. Pagal 23 straipsnį vykdant ginčų sprendimo procedūras laikoma, kad nė viena susitariančioji šalis nepažeidė šio straipsnio nuostatų, nebent ji a) per pagrįstą laikotarpį neperšvarsto mokesčio ar tvarkos, dėl kurių skundžiasi kita susitariančioji šalis; arba b) po tokio persvarstymo nesiima visų įmanomų priemonių, kad pakeistų šio straipsnio reikalavimų neatitinkantį mokestį ar tvarką.

11 straipsnis

Kainodara

1. Susitariančiosios šalys leidžia oro vežėjams laisvai nustatyti kainas laikantis laisvos ir sąžiningos konkurencijos principų.

2. Susitariančiosios šalys nereikalauja teikti kainų duomenų.

3. Kompetentingos institucijos gali rengti diskusijas, kad aptartų tokius klausimus, kaip neteisingos, nepagrįstos ar diskriminacinės kainos ir kt.

12 straipsnis

Statistiniai duomenys

1. Susitariančioji šalis teikia kitai susitariančiajai šaliai statistinius duomenis, kurių reikalaujama pagal susitariančiosios šalies

įstatymus ir kitus teisės aktus, ir, gavusi prašymą, kitą turimą statistinę informaciją, kurios gali būti pagrįstai reikalaujama oro susisiekimo paslaugoms, teikiamoms pagal šį susitarimą, peržiūrėti.

2. Siekdamas palengvinti keitimąsi statistine informacija, skirta pagal šį susitarimą teikiamų oro susisiekimo paslaugų plėtrai stebėti, susitariančiosios šalys bendradarbiauja pagal 22 straipsnį įsteigta Jungtiniame komitete.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS REGULIAVIMO SRITYJE

13 straipsnis

Aviacijos sauga

1. Susitariančiosios šalys glaudžiai, tačiau nedarant įtakos susitariančiųjų šalių teisės aktų leidimo institucijų veiksmų laisvei, bendradarbiauja aviacijos saugos srityje, kad nustatytų, kiek tai praktiškai įmanoma, suderintas taisykles arba abipusiškai pripažintų viena kitos saugos standartus. Šį bendradarbiavimą prižiūri Jungtinis komitetas, kuriam padeda Europos aviacijos saugos agentūra.

2. Susitariančiosios šalys užtikrina, kad jų teisės aktai, taisyklės arba procedūros atitiktų bent IV priedo A dalyje nustatytų oro susisiekimo reguliavimo reikalavimų ir standartų lygį, kaip nustatyta VI priede.

3. Šiame susitarime nurodytam oro susisiekimui vykdyti kompetentingos susitariančių šalių institucijos pripažįsta galiojančiais tinkamumo skraidyti pažymėjimus, kompetencijos pažymėjimus ir susitariančių šalių išduotas arba patvirtintas galiojančias licencijas, jei tokiems pažymėjimams arba licencijoms taikomi reikalavimai atitinka bent jau pagal Konvenciją nustatytus būtinuosius standartus. Tačiau kompetentingos institucijos gali atsisakyti skrydžio virš jų teritorijos tikslais pripažinti galiojančiais kompetencijos pažymėjimus ir licencijas, kuriuos jų piliečiams yra išdavusios arba patvirtinusios kitos tokios institucijos.

4. Kiekviena susitariančioji šalis bet kuriuo metu gali prašyti surengti konsultacijas dėl saugos standartų, kuriuos kita susitariančioji šalis taiko aviacijos įrenginių, skrydžio įguly, orlaivių ir orlaivių naudojimo srityse. Tokios konsultacijos pradedamos per trisdešimt (30) dienų nuo prašymo.

5. Jei konsultuodamasi viena susitariančioji šalis nustato, kad kita susitariančioji šalis 4 dalyje nurodytų saugos standartų, kurie atitinka tuo metu Konvencija nustatytus standartus, faktiškai nesilaiko arba jų netaiko, kitai susitariančiajai šaliai pranešama apie šiuos faktus ir apie veiksmus, laikomus būtinais siekiant užtikrinti ICAO standartų laikymąsi. Kita susitariančioji šalis tuomet per sutartą laikotarpį imasi reikiamų taisomųjų veiksmų.

6. Susitariančiosios šalys užtikrina, kad susitariančiosios šalies kompetentingos institucijos atliktų tos susitariančiosios šalies

teritorijoje esančiuose oro uostuose, į kuriuos vykdomi tarptautiniai skrydžiai, nutūpusių kitoje susitariančiojoje šalyje, kuri, kaip įtariama, nesilaiko pagal Konvenciją nustatytų tarptautinių aviacijos saugos standartų, užregistruotų orlaivių patikrinimą perone ir patikrintų tų orlaivių vidų ir išorę, taip pat orlaivių ir jų įgulos dokumentų galiojimą ir tikrąją orlaivių ir jų įrangos būklę.

7. Susitariančiųjų šalių kompetentingos institucijos gali nedelsdamos imtis visų reikiamų priemonių, jei nustato, kad orlaivis, orlaivio sudedamoji dalis arba orlaivio naudojimas gali:

- a) neatitikti pagal Konvenciją nustatytų būtinųjų standartų arba
- b) pagal Konvencijos 16 straipsnį atlikus 6 dalyje nurodytą patikrinimą atsiranda rimtas pagrindas manyti, kad orlaivis arba jo naudojimas neatitinka pagal Konvenciją nustatytų būtinųjų standartų, arba
- c) atsiranda rimtas pagrindas manyti, kad pagal Konvenciją nustatytų būtinųjų standartų faktiškai nesilaikoma arba jie netaikomi.

8. Jeigu susitariančiosios šalies kompetentingos institucijos pagal 7 dalį imasi priemonių, apie tai jos nedelsdamos praneša kitos susitariančiosios šalies kompetentingoms institucijoms ir nurodo tokių priemonių taikymo priežastį.

9. Jeigu oro vežėjo veiklos saugai užtikrinti būtina imtis neatidėliotinių veiksmų, kiekviena susitariančioji šalis pasilieka teisę nedelsdama sustabdyti kitos susitariančiosios šalies oro vežėjo arba oro vežėjų leidimo vykdyti veiklą galiojimą arba tokį leidimą pakeisti.

10. Jeigu priemonės, kurių imtasi taikant 7 arba 9 dalį, ir toliau taikomos, nors tam nebėra pagrindo, kiekviena susitariančioji šalis gali šiuo klausimu kreiptis į Jungtinį komitetą.

14 straipsnis

Aviacijos saugumas

1. Susitariančiosios šalys dar kartą patvirtina tarpusavio įsipareigojimus apsaugoti civilinę aviaciją nuo neteisėtų veiksmų, ypač įsipareigojimus pagal Konvenciją, 1963 m. rugsėjo 14 d. Tokijuje pasirašytą Konvenciją dėl nusikaltimų ir tam tikrų kitų veiksmų, padarytų orlaiviuose, 1970 m. gruodžio 16 d. Hagoje pasirašytą Konvenciją dėl kovos su neteisėtu orlaivio pagrobimu, 1971 m. rugsėjo 23 d. Monrealyje pasirašytą Konvenciją dėl kovos su smurtu prieš civilinės aviacijos saugumą, 1988 m. vasario 24 d. Monrealyje pasirašytą Protokolą dėl kovos su smurtu tarptautinę civilinę aviaciją aptarnaujančiuose oro uostuose, jeigu susitariančiosios šalys yra pasirašiusios šias konvencijas, taip pat įsipareigojimus pagal visas kitas susitariančiųjų šalių pasirašytas konvencijas ir protokolus, susijusias su civilinės aviacijos saugumu.

2. Susitariančiosios šalys, gavusios prašymą, viena kitai teikia būtiną pagalbą siekdamas užkirsti kelią civilinio orlaivio užgrobimui ir kitiems neteisėtiems veiksams, keliantiems pavojų orlaivio, jo keleivių ir įgulos, oro uostų ir oro navigacijos priemonių saugai, taip pat pašalinti bet kokią kitą grėsmę civilinės aviacijos saugumui.

3. Susitariančiosios šalys palaiko tarpusavio ryšius ir laikosi aviacijos saugumo standartų ir, jeigu ją taiko, ICAO nustatytos ir Konvencijos prieduose nurodytos rekomenduojamos tvarkos tokiu mastu, koku susitariančiosioms šalims tokios saugumo nuostatos taikomos. Susitariančiosios šalys reikalauja, kad į jų registrus įtrauktų orlaivių naudotojai, veiklos vykdytojai, kurių pagrindinė verslo vieta arba nuolatinė buveinė yra jų teritorijoje, ir jų teritorijoje esančių oro uostų naudotojai laikytųsi bent šių aviacijos saugumo nuostatų.

4. Susitariančiosios šalys užtikrina, kad jų teritorijoje būtų imamasi veiksmingų priemonių orlaiviams apsaugoti, keleiviams ir jų rankiniam bagažui patikrinti, taip pat reikiamam įgulos, krovinių (įskaitant bagažo skyriuje vežamą bagažą) ir orlaivio atsargų patikrinimui atlikti prieš įlaipinant keleivius ar pakraunant bagažą ir įlaipinimo ar pakrovimo metu, taip pat kad tos priemonės būtų pritaikomos padidėjus pavojui. Susitariančioji šalis sutinka, kad kita susitariančioji šalis gali jos oro vežėjų reikalauti laikytis 3 dalyje nurodytų aviacijos saugumo nuostatų tam, kad šie oro vežėjai galėtų įskristi į kitos susitariančiosios šalies teritoriją, iš jos išskristi ar joje būti. Jei susitariančioji šalis sužino apie konkretų pavojų konkrečiam skrydžiui arba skrydžių į kitos susitariančiosios šalies teritoriją arba iš jos serijai, ji apie tai informuoja kitą susitariančiąją šalį; be to, pirmoji susitariančioji šalis, atsižvelgdama į konkretų pavojų, gali nuspręsti imtis specialių saugumo priemonių pagal 6 dalį.

5. Susitariančiosios šalys sutinka dirbti, kad abipusiškai pripažintų viena kitos saugumo standartus. Šiuo tikslu jos nustato administracinę tvarką, pagal kurią būtų galima konsultuotis galiojančių ar planuojamų aviacijos saugumo priemonių klausimais, taip pat bendradarbiauti ir keistis informacija apie susitariančiųjų šalių įgyvendintas kokybės kontrolės priemones. Viena susitariančioji šalis gali taip pat prašyti, kad kita susitariančioji šalis su ja bendradarbiautų siekiant įvertinti, ar tam tikros tos kitos susitariančiosios šalies saugumo priemonės atitinka bendradarbiauti paprašiusios susitariančiosios šalies reikalavimus. Atsižvelgdama į vertinimo rezultatus, bendradarbiauti paprašiusi susitariančioji šalis gali nuspręsti, kad kitos susitariančiosios šalies teritorijoje yra taikomos lygiaverčio standarto saugumo priemonės, todėl bendradarbiauti paprašiusios susitariančiosios šalies teritorijoje būtų daroma pakartotinio su persėdimu vykstančių keleivių, perkraunamo bagažo ir (arba) perkraunamų krovinių tikrinimo išimtis. Apie tokį sprendimą pranešama kitai susitariančiai šaliai.

6. Susitariančioji šalis taip pat palankiai reaguoja į kitos susitariančiosios šalies prašymą kilus konkrečiai grėsmei imtis pagrįstų specialių saugumo priemonių. Išskyrus ekstremalias situacijas, susitariančioji šalis iš anksto praneša kitai susitariančiai šaliai apie visas specialias saugumo priemones, kurių ji

ketina imtis ir kurios gali turėti didelį finansinį ar su skrydžiais susijusį poveikį pagal šį susitarimą teikiamoms oro susisiekimui paslaugoms. Kaip numatyta šio susitarimo 22 straipsnyje, susitariančiosios šalys gali prašyti surengti Jungtinio komiteto posėdį, kuriame būtų apsvarstytos tokios saugumo priemonės.

7. Kai užgrobiamas civilinis orlaivis ar grasinama jį užgrobti arba vykdomi kiti neteisėti veiksmai, dėl kurių kyla pavojus orlaivių, jų keleivių ir įgulos, oro uostų ar oro navigacijos priemonių saugai, susitariančiosios šalys padeda viena kitai ir sudaro geresnes sąlygas palaikyti ryšius ir taikyti kitas reikiamas priemones, kuriomis siekiama greitai ir saugiai nutraukti tokį incidentą ar grasinimą.

8. Susitariančiosios šalys imasi visų įmanomų priemonių, kad jų teritorijoje ant žemės esantis užgrobtas orlaivis arba orlaivis, kuriame vykdomi kiti neteisėti veiksmai, nepakiltų, nebent tai būtų būtina siekiant svarbiausio tikslo – išsaugoti žmonių gyvybę. Jei įmanoma, tokių priemonių imamasi pasikonsultavus tarpusavyje.

9. Jeigu susitariančioji šalis turi pagrįstų priežasčių manyti, kad kita susitariančioji šalis nesilaiko šiame straipsnyje nustatytų aviacijos saugumo nuostatų, ta susitariančioji šalis gali prašyti nedelsiant surengti konsultacijas su kita susitariančiąja šalimi.

10. Nedarant poveikio 4 straipsnio taikymui, jeigu per penkiolika (15) dienų nuo tokio prašymo pateikimo dienos priimtino susitarimo nepasiekama, atsiranda pagrindas vienam ar keliems kitos susitariančiosios šalies oro vežėjams neišduoti leidimo vykdyti veiklą, jį atšaukti, apriboti ar nustatyti tam tikras sąlygas.

11. Jeigu tai būtina kilus tiesioginei ir ypatingai grėsmei, susitariančioji šalis gali imtis laikinų priemonių nelaukdama penkiolikos (15) dienų laikotarpio pabaigos.

12. Nedarant poveikio poreikiui imtis skubių veiksmų susisiekimui saugumui garantuoti, susitariančiosios šalys patvirtina, kad svarstydamos saugumo priemones jos įvertins galimą neigiamą poveikį (ekonominiu ir veiklos atžvilgiais) pagal šį susitarimą teikiamoms oro susisiekimui paslaugoms ir, jeigu nėra teisės aktuose nustatytų apribojimų, atsižvelgs į tokius veiksnius rinkdamosi būtiną ir tinkamą priemonę tokiems saugumo klausimams spręsti.

13. Visų priemonių, kurių imtasi pagal 10 arba 11 dalis, taikymas nutraukiamas, kai kita susitariančioji šalis ima laikytis šio straipsnio nuostatų.

14. Nepaisant šio straipsnio, susitariančiosios šalys sutinka, kad nė viena susitariančioji šalis nebus įpareigota atskleisti informacijos, kuri galėtų pakenkti nacionaliniam susitariančiųjų šalių saugumui.

15 straipsnis

Oro eismo valdymas

1. Susitariančiosios šalys sutinka glaudžiai bendradarbiauti oro eismo valdymo srityje, kad bendro Europos dangaus

nuostatos būtų pradėtos taikyti Izraelyje ir taip padidėtų bendrojo oro eismo sauga ir efektyvumas, būtų optimizuotas pajėgumas ir sumažintas vėlavimas. Todėl Izraelis stebėtojo teisėmis dalyvauja bendro Europos dangaus komiteto veikloje. Šį bendradarbiavimą stebi Jungtinis komitetas.

2. Siekdami palengvinti bendro Europos dangaus teisės aktų taikymą savo teritorijoje:

- a) Izraelis imasi reikiamų priemonių, kad jo oro eismo valdymo institucijų struktūra būtų pritaikyta pagal bendro Europos dangaus koncepciją, ir visų pirma įsteigia atitinkamą nacionalinę priežiūros įstaigą, kuri būtų bent funkciškai nepriklausoma nuo oro navigacijos paslaugų teikėjo (-ų); ir
- b) Europos Sąjunga kviečia Izraelį dalyvauti įgyvendinant atitinkamas iniciatyvas su bendro Europos dangaus koncepcija susijusiose oro navigacijos paslaugų, oro erdvės ir sąveikos srityse ir visų pirma siekia, kad būtų užtikrintas tinkamas veiklos pagal SESAR koordinavimas.

3. a) Susitariančiosios šalys užtikrina, kad jų teisės aktai, taisyklės arba procedūros atitiktų bent IV priedo B dalies A skyriuje išvardytų oro susisiekimui reguliavimo reikalavimų ir standartų lygį, kaip nustatyta VI priede.

b) Susitariančiosios šalys siekia veikti pagal IV priedo B dalies B skyriuje išvardytus Europos Sąjungos oro susisiekimui reguliavimo reikalavimus ir standartus, kaip nustatyta VI priede.

16 straipsnis

Aplinka

1. Susitariančiosios šalys pripažįsta aplinkos apsaugos svarbą kuriant ir įgyvendinant tarptautinės aviacijos politiką.

2. Susitariančiosios šalys patvirtina, kad siekiant sumažinti civilinės aviacijos poveikį aplinkai būtina imtis veiksmingų pasaulio, regionų, nacionalinio ir (arba) vietos lygmens priemonių.

3. Susitariančiosios šalys pripažįsta bendradarbiavimo svarbą ir daugiašalėse diskusijose svarsto ir kuo labiau mažina aviacijos poveikį aplinkai ir ekonomikai, taip pat užtikrina, kad visos poveikio švelninimo priemonės visiškai atitiktų šio susitarimo tikslus.

4. Jokia šio susitarimo nuostata nėra aiškinama taip, kad būtų apriboti susitariančiosios šalies kompetentingų institucijų įgaliojimai imtis visų tinkamų priemonių siekiant išvengti oro susisiekimui poveikio aplinkai arba spręsti su šiuo poveikiu susijusius klausimus, jeigu tokios priemonės yra taikomos nepaisant nacionalinės priklausomybės.

5. Susitariančiosios šalys užtikrina, kad jų teisės aktai, taisyklės arba procedūros atitiktų bent IV priedo C dalyje išvardytus oro susisiekimui reguliavimo reikalavimus ir standartus, kaip nustatyta VI priede.

17 straipsnis

Oro vežėjo atsakomybė

1. Susitariančiosios šalys patvirtina, kad yra įsipareigojusios pagal 1999 m. gegužės 28 d. Monrealyje pasirašytą Konvenciją dėl tam tikrų tarptautinio vežimo oru taisyklių suvienodinimo (Monrealio konvencija).

2. Susitariančiosios šalys užtikrina, kad jų teisės aktai, taisyklės arba procedūros atitiktų bent IV priedo D dalyje išvardytus oro susisiekimo reguliavimo reikalavimus ir standartus, kaip nustatyta VI priede.

18 straipsnis

Vartotojų teisės ir asmens duomenų apsauga

Susitariančiosios šalys užtikrina, kad jų teisės aktai, taisyklės arba procedūros atitiktų bent IV priedo E dalyje išvardytus oro susisiekimo reguliavimo reikalavimus ir standartus, kaip nustatyta VI priede.

19 straipsnis

Kompiuterinės rezervavimo sistemos

Susitariančiosios šalys savo įstatymus ir kitus teisės aktus, įskaitant konkurencijos taisykles, kompiuterinių rezervavimo sistemų naudojimui taiko nešališkai ir laikydamosi nediskriminavimo principo. Vienos susitariančiosios šalies kompiuterinėms rezervavimo sistemoms, oro vežėjams ir kelionių agentūroms sudaromos tokios pačios sąlygos, kokios sudarytos kitos susitariančiosios šalies teritorijoje veikiančioms kompiuterinėms rezervavimo sistemoms, oro vežėjams ir kelionių agentūroms.

20 straipsnis

Socialiniai aspektai

Susitariančiosios šalys užtikrina, kad jų teisės aktai, taisyklės arba procedūros atitiktų bent IV priedo F dalyje išvardytus oro susisiekimo reguliavimo reikalavimus ir standartus, kaip nustatyta VI priede.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

INSTITUCINĖS NUOSTATOS

21 straipsnis

Aiškinimas ir vykdymas

1. Susitariančiosios šalys imasi visų tinkamų bendro pobūdžio ar specialių priemonių, kad būtų vykdomi pagal šį susitarimą nustatyti įpareigojimai, ir nesiima jokių priemonių, kurios trukdytų siekti šio susitarimo tikslų.

2. Kiekviena susitariančioji šalis savo teritorijoje atsako už tinkamą šio susitarimo vykdymą ir ypač už IV priede išvardytų oro susisiekimo reguliavimo reikalavimų ir standartų vykdymą, kaip nustatyta VI priede.

3. Susitariančioji šalis kitai susitariančiajai šaliai pagal taikytinus atitinkamos susitariančiosios šalies teisės aktus teikia visą reikiamą informaciją ir pagalbą, jei kita susitariančioji šalis pagal savo kompetenciją tiria galimą pažeidimą, kaip numatyta pagal šį susitarimą.

4. Kai susitariančioji šalis pagal šiuo susitarimu jai suteiktus įgaliojimus sprendžia klausimus, kurie yra svarbūs kitai susitariančiajai šaliai ir susiję su pastarosios institucijomis arba įmonėmis, kitos susitariančiosios šalies kompetentingoms institucijoms suteikiama visa informacija ir galimybė pateikti pastabas prieš priimančią galutinį sprendimą.

22 straipsnis

Jungtinis komitetas

1. Įsteigiamas iš susitariančiųjų šalių atstovų sudarytas komitetas (toliau – Jungtinis komitetas), atsakingas už šio susitarimo administravimą ir užtikrinantis tinkamą jo įgyvendinimą. Šiuo tikslu Jungtinis komitetas teikia rekomendacijas ir priima sprendimus šiame susitarime numatytais atvejais.

2. Jungtinio komiteto sprendimai priimami bendru sutarimu ir susitariančiosioms šalims yra privalomi. Susitariančiosios šalys juos įgyvendina laikydamosi savo taisyklių.

3. Jungtinis komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

4. Jungtinis komitetas susirenka, kai tai būtina ir bent vieną kartą per metus. Kiekviena susitariančioji šalis gali prašyti surengti Jungtinio komiteto posėdį.

5. Susitariančioji šalis taip pat gali prašyti surengti Jungtinio komiteto posėdį siekdama išspręsti bet kurį klausimą, susijusį su šio susitarimo aiškinimu ar taikymu. Toks posėdis surengiamas kuo greičiau ir ne vėliau kaip per du mėnesius nuo prašymo gavimo dienos, nebent susitariančiosios šalys susitartų kitaip.

6. Siekdamas tinkamai įgyvendinti šį susitarimą, susitariančiosios šalys keičiasi informacija ir bet kurios susitariančiosios šalies prašymu konsultuojasi Jungtiniame komitete.

7. Jeigu, susitariančiosios šalies manymu, kita susitariančioji šalis netinkamai įgyvendina Jungtinio komiteto sprendimą, pirmoji susitariančioji šalis gali prašyti, kad klausimas būtų svarstomas Jungtinio komiteto posėdyje. Jeigu Jungtinis komitetas per du mėnesius nuo prašymo pateikimo dienos klausimo neišsprendžia, prašymą pateikusi susitariančioji šalis gali imtis atitinkamų apsaugos priemonių pagal 24 straipsnį.

8. Jungtinio komiteto sprendime nurodoma diena, iki kurios tas sprendimas susitariančiosiose šalyse turi būti įgyvendintas, ir kita informacija, kuri galėtų būti svarbi ūkinės veiklos vykdytojams.

9. Nedarant poveikio 2 daliai, jeigu Jungtinis komitetas per šešis mėnesius nuo klausimo pateikimo dienos nepriima sprendimo, susitariančiosios šalys gali imtis atitinkamų laikinų apsaugos priemonių pagal 24 straipsnį.

10. Jungtinis komitetas nagrinėja klausimus, susijusius su dvišalėmis kontrolinio akcijų paketo turėtojų investicijomis arba su susitariančiųjų šalių oro vežėjų veiksmingos kontrolės pokyčiais.

11. Be to, Jungtinis komitetas taip plėtoja bendradarbiavimą:

- a) atlieka savo konkrečias užduotis, susijusias su bendradarbiavimu reguliavimo klausimais, kaip nustatyta šio susitarimo II antraštinėje dalyje;
- b) skatina ekspertų lygmens mainus, susijusius su naujomis teisėkūros arba reguliavimo iniciatyvomis ir naujovėmis, įskaitant saugumo, saugos, aplinkos, aviacijos infrastruktūros (įskaitant susijusių su laiko tarpais), konkurencijos užtikrinimo ir vartotojų apsaugos srityse;
- c) reguliariai nagrinėja susitarimo socialinį poveikį, ypač užimtumo srityje, ir teikia atitinkamus atsakymus į pagrįstą susirūpinimą keliančius klausimus;
- d) bendru sutarimu pritaria pasiūlymams, principams arba procedūriniais dokumentams, tiesiogiai susijusiems su šio susitarimo taikymu;
- e) svarsto, kokiose kitose srityse galima plėtoti šį susitarimą, taip pat teikia rekomendacijas dėl šio susitarimo pakeitimų; ir
- f) sprendžia IV priedo A.1 skirsnio (oro vežėjų, kuriems taikomas draudimas vykdyti veiklą) taikymo klausimus.

12. Susitariančiųjų šalių bendras tikslas – siekti kuo didesnės naudos vartotojams, oro vežėjams, darbuotojams ir susitariančiųjų šalių bendruomenėms, išplečiant šio susitarimo taikymo sritį, kad jis būtų taikomas ir trečiosiose valstybėse. Tuo tikslu Jungtinis komitetas rengia pasiūlymą dėl sąlygų ir tvarkos, įskaitant būtinus šio susitarimo pakeitimus, kurių turėtų laikytis prie šio susitarimo siekiančios prisijungti trečiosios valstybės.

23 straipsnis

Ginčų sprendimas ir trečiųjų teismas

1. Bet kuri susitariančioji šalis gali diplomatiniais kanalais perduoti asociacijos tarybai, įsteigtai pagal Asociacijos susitarimą, išnagrinėti su šio susitarimo taikymu arba aiškinimu susijusį ginčą, kuris nebuvo išspręstas pagal 22 straipsnį. Asociacijos taryba, įsteigta pagal Asociacijos susitarimą, šio straipsnio tikslais veikia kaip Jungtinis komitetas.

2. Asociacijos taryba ginčą gali išspręsti priimdama sprendimą.

3. 2 dalyje nurodytam sprendimui įgyvendinti susitariančiosios šalys imasi būtinų priemonių.

4. Jeigu susitariančiosios šalys pagal 2 dalį ginčo išspręsti negali, bet kurios susitariančiosios šalies prašymu ginčas perduodamas svarstyti trijų teisėjų trečiųjų teismui toliau nurodyta tvarka:

- a) per šešiasdešimt (60) dienų nuo kitos susitariančiosios šalies diplomatiniais kanalais išsiųsto pranešimo apie prašymą, kad ginčą spręstų trečiųjų teismas, gavimo dienos kiekviena susitariančioji šalis paskiria po teisėją; dar per šešiasdešimt (60) dienų susitariančiosios šalys turėtų paskirti trečiąjį teisėją. Jei per sutartą laiką viena iš susitariančiųjų šalių teisėjo nepaskiria arba jei per tą laiką nepaskiriamas trečiasis teisėjas, kiekviena susitariančioji šalis gali prašyti ICAO tarybos pirmininko paskirti teisėją ar teisėjus;
- b) pagal a punktą paskirtas trečiasis teisėjas, kuris turėtų būti trečiosios valstybės, kuri jo paskyrimo metu yra užmezgusi diplomatinius santykius su kiekviena susitariančiąja šalimi, pilietis, eina trečiųjų teismo pirmininko pareigas;
- c) trečiųjų teismas susitaria dėl darbo tvarkos taisyklių; ir
- d) trečiųjų teismui priėmus galutinį sprendimą, trečiųjų teismo išlaidas susitariančiosios šalys pasidalija per pusę.

5. Susitariančiosios šalies prašymu trečiųjų teismas gali nurodyti kitai susitariančiajai šaliai įgyvendinti laikinas taisomąsias priemones, kol trečiųjų teismas priims galutinį sprendimą.

6. Laikinuosius arba galutinius sprendimus trečiųjų teismas siekia priimti bendru sutarimu. Jeigu bendras sutarimas neįmanomas, savo sprendimus trečiųjų teismas priima balsų dauguma.

7. Jeigu viena iš susitariančiųjų šalių per trisdešimt (30) dienų nuo pranešimo apie minėtąjį sprendimą paskelbimo nevykdo pagal šio straipsnio nuostatas priimto trečiųjų teismo sprendimo, kita susitariančioji šalis gali apriboti, laikinai sustabdyti ar atšaukti sprendimo nesilaikančią susitariančiają šalį pagal šį susitarimą suteiktas teises ar privilegijas tol, kol sprendimas nevykdomas.

24 straipsnis

Apsaugos priemonės

1. Susitariančiosios šalys imasi visų reikiamų bendro pobūdžio ar specialių priemonių, kad įvykdytų savo įsipareigojimus pagal šį susitarimą. Jos pasirūpina, kad būtų pasiekti šiame susitarime nustatyti tikslai.

2. Jeigu susitariančioji šalis mano, kad kita susitariančioji šalis nevykdo savo įsipareigojimo pagal šį susitarimą, ji gali imtis reikiamų priemonių. Apsaugos priemonės taikomos tik tokiu mastu ir tiek laiko, kiek būtina padėčiai ištaisyti arba užtikrinti, kad nesutriktų šio susitarimo taikymas. Pirmenybė teikiama priemonėms, dėl kurių šio susitarimo taikymas sutrikdomas mažiausiai.

3. Apsaugos priemonių ketinanti imtis susitariančioji šalis apie tai Jungtiniame komitete praneša kitai susitariančiajai šaliai ir pateikia visą susijusią informaciją.

4. Siekdamas surasti abiem pusėms priimtina sprendimą, susitariančiosios šalys nedelsdamos pradeda konsultacijas Jungtiniame komitete.

5. Nedarant poveikio 3 straipsnio 1 dalies d punktui, 4 straipsnio 1 dalies d punktui, taip pat 13 straipsniui ir 14 straipsniui, suinteresuota susitariančioji šalis apsaugos priemonių imasi tik praėjus mėnesiui nuo 3 dalyje nurodyto pranešimo dienos, nebent 4 dalyje nurodyta konsultacijų procedūra būtų baigta iki nustatyto laikotarpio pabaigos.

6. Suinteresuota susitariančioji šalis nedelsdama praneša Jungtiniam komitetui apie priemones, kurių ėmėsi, ir pateikia visą susijusią informaciją.

7. Visų priemonių, kurių imtasi pagal šio straipsnio nuostatas, taikymas sustabdomas, kai pažeidimą padariusi susitariančioji šalis ima laikytis šio susitarimo nuostatų.

25 straipsnis

Susitarimo geografinė aprėptis

Siekdamas užtikrinti šio susitarimo atitiktį Barselonos procesui, susitariančiosios šalys įsipareigoja nuolat palaikyti ryšius ir siekia galutinio tikslo – bendros Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos erdvės. Todėl galimybė abipusiu sutarimu priimti pakeitimus, kuriais būtų atsižvelgta į panašius Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimus, pagal 22 straipsnio 11 dalį aptariama Jungtiniame komitete.

26 straipsnis

Ryšys su kitais susitarimais

1. Šio susitarimo nuostatomis pakeičiamos atitinkamos galiojančių dvišalių Izraelio ir valstybių narių susitarimų ir priemonių nuostatos. Tačiau, nepaisant šio susitarimo sąlygų, galima toliau naudotis galiojančiomis skrydžių teisėmis, taikyti saugumo priemones, kai šios teisės ir priemonės numatytos tuose dvišaliuose susitarimuose arba kitose priemonėse, kuriems šis susitarimas netaikomas arba kurių sąlygos yra palankesnės. Oro vežėjai, kurie naudojami tokiais teisėmis ir laikosi tokių priemonių, yra:

a) Europos Sąjungos oro vežėjai, jei šiomis teisėmis leidžiama naudotis arba kitos priemonės yra taikomos laikantis Europos oro vežėjų nediskriminavimo dėl jų nacionalinės priklausomybės principo;

b) Izraelio Valstybės oro vežėjai.

2. Jeigu susitariančiosios šalys pasirašo bet kurį daugišalių susitarimą arba patvirtina ICAO ar kitos tarptautinės organizacijos priimtą sprendimą dėl klausimų, kuriems taikomas šis susitarimas, jos Jungtiniame komitete tariausi, ar šį susitarimą reikėtų persvarstyti, kad į tokius pokyčius būtų atsižvelgta.

3. Šiuo susitarimu nepažeidžiamas joks dviejų susitariančiųjų šalių sprendimas ateityje įgyvendinti galimas ICAO rekomendacijas. Susitariančiosios šalys, norėdamos bet kuriuo klausimu, kuriam taikomas šis susitarimas, nepritarti ICAO svarstomoms alternatyvioms politikos galimybėms, šiuo susitarimu ar bet kuria jo dalimi nesiremia.

4. Susitariančiosios šalys sutinka, kad nebus ribojamos galimybės ir nebus draudžiama nustatyti Izraelio Valstybės Vyriausybės ir kiekvienos Europos Sąjungos valstybės narės vyriausybės saugumo priemones tose saugumo srityse, kurios nėra išimtinės Europos Sąjungos kompetencijos dalykas. Tačiau susitariančiosios šalys sutinka: i) jei įmanoma ir pagal 14 straipsnio 5 dalį, pirmenybę teikti saugumo priemonių nustatymui ES lygiu ir ii) laikydamosi 14 straipsnio 14 dalies, Jungtiniam komitetui pateikti reikiamą informaciją apie tokias dvišales saugumo priemones.

27 straipsnis

Pakeitimai

1. Jeigu susitariančioji šalis nori persvarstyti šio susitarimo nuostatas, ji apie tai praneša Jungtiniam komitetui. Šio susitarimo pakeitimai įsigalioja pagal 30 straipsnį.

2. Remdamasis susitariančiosios šalies pateiktu pasiūlymu ir vadovaudamasis šiuo straipsniu, Jungtinis komitetas gali nuspręsti pakeisti šio susitarimo priedus.

3. Šiuo susitarimu nepažeidžiama susitariančiųjų šalių teisė laikantis nediskriminavimo principo ir šio susitarimo nuostatų vienašališkai priimti naujus arba iš dalies keisti galiojančius IV priede minimos oro susisiekimo srities nacionalinius teisės aktus, laikantis nediskriminavimo principo ir pagal šio susitarimo nuostatas.

4. Jeigu susitariančioji šalis svarsto naujus IV priede minimos oro susisiekimo srities teisės aktus arba tokių galiojančių teisės aktų pakeitimus, ji apie tai praneša kitai susitariančiajai šaliai, jei tai tinkama ir įmanoma. Ši informacija gali būti pateikiama ir, vienos iš susitariančiųjų šalių prašymu, pirminėmis nuomonėmis gali būti pasikeičiama Jungtiniame komitete.

5. Susitariančioji šalis reguliariai ir kuo greičiau praneša kitai susitariančiajai šaliai apie priimtus naujus IV priede minimos oro susisiekimo srities teisės aktus arba tokių galiojančių teisės aktų pakeitimus. Ši informacija gali būti pateikiama Jungtiniame komitete. Bet kurios susitariančiosios šalies prašymu Jungtiniame komitete per šešiasdešimt dienų pasikeičiama nuomonėmis dėl tokių naujų teisės aktų ar teisės aktų pakeitimų poveikio tinkamam šio susitarimo taikymui.

6. Siekdamas užtikrinti tinkamą šio susitarimo taikymą, Jungtinis komitetas:

a) priima sprendimą persvarstyti šio susitarimo IV ir (arba) VI priedą, kad, jei reikia, laikantis abipusiškumo principo, į jį būtų įtrauktas aptariamas naujas teisės aktas ar teisės akto pakeitimas; arba

- b) priima sprendimą, kuriuo nustatoma, kad naujasis teisės aktas ar teisės akto pakeitimas yra suderinamas su šiuo susitarimu; arba
- c) sprendžia dėl kitų priemonių, susijusių su aptariamais naujais teisės aktais arba jų pakeitimais, kurias reikia priimti per pagrįstą laikotarpį.

28 straipsnis

Nutraukimas

1. Šis susitarimas sudaromas neribotam laikui.
2. Bet kuri susitariančioji šalis gali bet kada diplomatiniais kanalais raštu pranešti kitai susitariančiajai šaliai apie savo sprendimą nutraukti šį susitarimą. Toks pranešimas tuo pat metu išsiunčiamas ICAO. Šis susitarimas nustoja galioti vidurnaktį Grinvičo laiku IATA skrydžių sezono pabaigoje, praėjus metams nuo dienos, kurią pateiktas raštiškas pranešimas apie nutraukimą, nebent susitariančiųjų šalių susitarimu toks pranešimas būtų atsiimtas iki šio laikotarpio pabaigos.

29 straipsnis

Registravimas Tarptautinėje civilinės aviacijos organizacijoje ir Jungtinių Tautų sekretoriате

Šis susitarimas ir visi jo pakeitimai registruojami Tarptautinėje civilinės aviacijos organizacijoje ir Jungtinių Tautų sekretoriате.

30 straipsnis

Taikymas ir įsigaliojimas

1. Šis susitarimas laikinai taikomas pagal nacionalinius susitariančiųjų šalių teisės aktus nuo dienos, kurią jį pasirašys susitariančiosios šalys.
2. Šis susitarimas įsigalioja praėjus mėnesiui nuo tos dienos, kurią susitariančios šalys viena kitai paskutine diplomatine nota patvirtino, kad visos susitarimui įsigaliooti būtinos procedūros yra baigtos. Tuo tikslu Izraelis Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriatui įteikia diplomatinę notą, skirtą Europos Sąjungai ir jos valstybėms narėms, o Europos Sąjungos Tarybos generalinis sekretoriatas Izraeliui įteikia Europos Sąjungos ir jos valstybių narių diplomatinę notą. Europos Sąjungos ir jos valstybių narių diplomatinėje notoje pateikiamas kiekvienos valstybės narės pranešimas, kuriame patvirtinama, kad visos susitarimui įsigaliooti būtinos procedūros yra baigtos.

TAI PATVIRTINDAMI, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šį susitarimą.

Priimta du tūkstančiai tryliketų metų birželio dešimtą dieną, kuri sutampa su penki tūkstančiai septyni šimtai septyniasdešimt trečių metų antrąja Tamuzo diena pagal hebrajų kalendorių, Liuksemburge dviem egzemplioriais anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, olandų, portugalių, prancūzų, rumunų, slovakių, slovėnų, suomių, švedų, vengrų, vokiečių ir hebrajų kalbomis; visi tekstai yra autentiški.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
Cette signature engage également la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.
Diese Unterschrift bindet zugleich die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

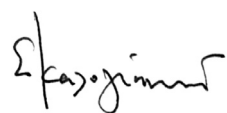
Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

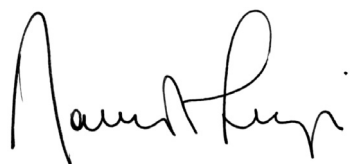
Por el Reino de España

Pour la République française

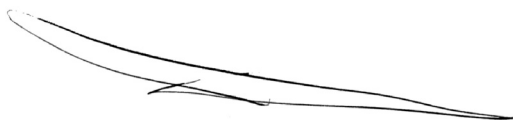
Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

Għal Malta

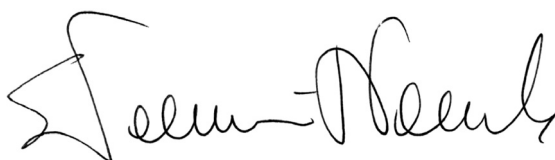
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

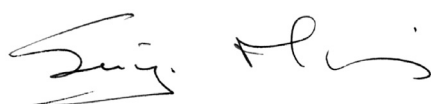
Für die Republik Österreich

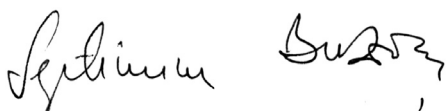
W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

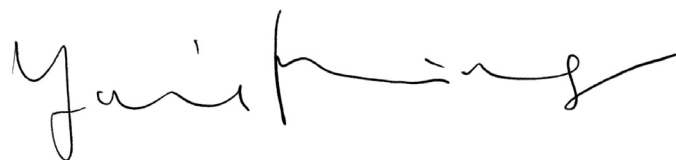
Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta

För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

Ingegerd Bendt

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Stefan Hummel

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

בשם ממשלת מדינת ישראל

—

I PRIEDAS

SUTARTO SUSISIEKIMO PASLAUGOS IR NUSTATYTI MARŠRUTAI

1. Šiam priedui taikomos šio susitarimo II priede išdėstytos pereinamojo laikotarpio nuostatos.
2. Susitariančioji šalis kitos susitariančiosios šalies oro vežėjams suteikia teisę teikti oro susisiekimą paslaugas toliau nurodytais maršrutais:
 - a) jei tai Europos Sąjungos oro vežėjai,

punktai Europos Sąjungoje – vienas ar daugiau tarpinių punktų EUROMED ⁽¹⁾ valstybėse, Susitarimą dėl Europos bendrosios aviacijos erdvės pasirašiusiose valstybėse ⁽²⁾ arba III priede išvardytose valstybėse – vienas ar daugiau punktų Izraelyje;
 - b) jei tai Izraelio oro vežėjai,

punktai Izraelyje – vienas ar daugiau tarpinių punktų EUROMED valstybėse, Susitarimą dėl Europos bendrosios aviacijos erdvės pasirašiusiose valstybėse arba III priede išvardytose valstybėse – vienas ar daugiau punktų Europos Sąjungoje.
3. Pagal šio priedo 2 dalį teikiamas paslaugas Izraelio oro vežėjai pradeda arba baigia teikti Izraelio teritorijoje, o Europos Sąjungos oro vežėjai – Europos Sąjungos teritorijoje.
4. Susitariančiųjų šalių oro vežėjai gali savo nuožiūra kai kuriuos arba visus skrydžius vykdyti taip:
 - a) vykdyti skrydžius bet kuria viena arba abiem kryptimis;
 - b) skrydžius, kurių numeriai skirtingi, jungti į vienu orlaiviu vykdomą skrydį;
 - c) vykdyti skrydžius į tarpinius punktus, kaip nurodyta šio priedo 2 dalyje, taip pat į susitariančiųjų šalių teritorijose esančius punktus bet kuria tvarka ir pasirinkus bet kokių jų derinį;
 - d) nesileisti tam tikrame punkte ar punktuose;
 - e) bet kuriame punkte perlaipinti keleivius ir perkrauti krovinius iš bet kurio jiems priklausančio orlaivio į bet kurį kitą jiems priklausančių orlaivį;
 - f) atlikti tarpinį sustojimą bet kuriame susitariančiųjų šalių teritorijoje arba už jos ribų esančiame punkte, nepažeidžiant šio susitarimo 2 straipsnio 2 dalies;
 - g) per kitos susitariančiosios šalies teritoriją tranzitu vežti keleivius ir krovinius; ir
 - h) tuo pačiu orlaiviu vežti keleivius ir krovinius, neatsižvelgiant į tai, iš kur jie vežami.
5. Susitariančiosios šalys kiekvienam oro vežėjui leidžia nustatyti jo vykdomų tarptautinių skrydžių dažnumą ir pajėgumą remiantis komerciniais rinkos sumetimais. Pripažindamos šią teisę, susitariančiosios šalys negali vienašališkai apriboti keleivių skaičiaus ar krovinių kiekio, skrydžių dažnumo ar reguliarumo, taip pat nustatyti, kokio tipo ar tipų orlaivius gali naudoti kitos susitariančiosios šalies oro vežėjai, nebent tai būtų daroma su maitine susijusiais tikslais, dėl techninių, eksploatacinių, aplinkos ar sveikatos apsaugos priežasčių arba taikant šio susitarimo 7 straipsnį.
6. Susitariančiųjų šalių oro vežėjai gali vykdyti skrydžius, įskaitant skrydžius pagal bendro kodo susitarimus, į bet kuriuos trečiojoje valstybėje esančius punktus, kurie nėra įtraukti į nustatytus maršrutus, jeigu nesinaudoja penktosios laisvės teisėmis.
7. Nepaisant kitų šio priedo nuostatų, šiuo susitarimu nesuteikiama jokių teisių vykdyti tarptautinį oro susisiekimą į trečiąją šalį, neturinčią diplomatinių santykių su visomis susitariančiosiomis šalimis, iš tokios šalies arba per jos teritoriją.

⁽¹⁾ EUROMED valstybės: Marokas, Alžyras, Tunisas, Libija, Egiptas, Libanas, Jordanija, Izraelis, Palestinos teritorija, Sirija ir Turkija.

⁽²⁾ Susitarimą dėl Europos bendrosios aviacijos erdvės pasirašiusios valstybės: Europos Sąjungos valstybės narės, Albanijos Respublika, Bosnija ir Hercegovina, Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Islandijos Respublika, Juodkalnijos Respublika, Kroatijos Respublika, Norvegijos Karalystė, Serbijos Respublika ir Kosovas pagal Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1244.

II PRIEDAS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

1. Nepaisant šio priedo 2 ir 3 dalių, visomis teisėmis, įskaitant skrydžių teises, taip pat dvišaliais Izraelio ir Europos Sąjungos valstybių narių susitarimais arba priemonėmis sudarytomis geresnėmis sąlygomis, esančiomis šio susitarimo pasirašymo dieną, naudojamosi toliau pagal šio susitarimo 3 straipsnio nuostatas. Oro vežėjai, kurie naudojami tokiomis teisėmis ir laikosi tokių priemonių, yra:
 - a) Europos Sąjungos oro vežėjai, jei šiomis teisėmis leidžiama naudotis arba kitos priemonės taikomos laikantis Europos Sąjungos oro vežėjų nediskriminavimo dėl jų nacionalinės priklausomybės principo;
 - b) Izraelio Valstybės oro vežėjai.
2. Teikdami atskiras keleivių, krovinių ir (arba) pašto siuntų vežimo paslaugas arba jas derindami, Izraelio ir Europos Sąjungos valstybių narių oro vežėjai turi teisę naudotis trečiosios ir ketvirtosios laisvės teisėmis nustatytuose maršrutuose pagal šias pereinamojo laikotarpio nuostatas:
 - a) nuo šio susitarimo pasirašymo dienos ir teikdami tik reguliariojo oro susisiekimo paslaugas
 - i. leidimus gavę oro vežėjai turi teisę kiekvienu maršrutu, išskyrus V priede išvardytus maršrutus, vykdyti tiek skrydžių per savaitę, kiek suteikta pagal taikomus atitinkamus dvišalius susitarimus ar priemones, arba septynis (7) skrydžius per savaitę (iš šių dviejų skaičių galioja didesnis); ir
 - ii. leidimus gavę oro vežėjai turi teisę V priede išvardytais maršrutais vykdyti tiek skrydžių per savaitę, kiek nustatyta V priede.

Nuo šio susitarimo pasirašymo dienos susitariančiųjų šalių oro vežėjų, gavusių leidimus, skaičius viename maršrute neribojamas;
 - b) nuo pirmo IATA vasaros skrydžių sezono, prasidedančio po šio susitarimo pasirašymo dienos, pirmos dienos ir tik kai teikiamos reguliariojo oro susisiekimo paslaugos, leidimus gavę oro vežėjai turi teisę:
 - i. šio susitarimo V priedo A dalyje nustatytais maršrutais vykdyti tiek skrydžių per savaitę, kiek nurodyta V priedo A dalyje, ir dar tris (3) skrydžius per savaitę; ir
 - ii. visais kitais maršrutais, įskaitant V priedo B dalyje nustatytus maršrutus, vykdyti dar septynis (7) skrydžius per savaitę, papildomai prie skrydžių per savaitę skaičiaus, gauto taikant a punkto i ir ii papunkčius;
 - c) nuo antro IATA vasaros skrydžių sezono, prasidedančio po šio susitarimo pasirašymo dienos, pirmos dienos ir tik kai teikiamos reguliariojo oro susisiekimo paslaugos, leidimus gavę oro vežėjai turi teisę:
 - i. šio susitarimo V priedo A dalyje nustatytais maršrutais vykdyti dar tris (3) skrydžius per savaitę, papildomai prie skrydžių per savaitę skaičiaus, gauto taikant b punkto i papunktį; ir
 - ii. visais kitais maršrutais, įskaitant V priedo B dalyje nustatytus maršrutus, vykdyti dar septynis (7) skrydžius per savaitę, papildomai prie skrydžių per savaitę skaičiaus, gauto taikant b punkto ii papunktį;
 - d) laikantis 4 dalies, nuo trečio IATA vasaros skrydžių sezono, prasidedančio po šio susitarimo pasirašymo dienos, pirmos dienos ir tik kai teikiamos reguliariojo oro susisiekimo paslaugos, leidimus gavę oro vežėjai turi teisę:
 - i. šio susitarimo V priedo A dalyje nustatytais maršrutais vykdyti dar keturis (4) skrydžius per savaitę, papildomai prie skrydžių per savaitę skaičiaus, gauto taikant c punkto i papunktį; ir
 - ii. visais kitais maršrutais, įskaitant V priedo B dalyje nustatytus maršrutus, vykdyti dar septynis (7) skrydžius per savaitę, papildomai prie skrydžių per savaitę skaičiaus, gauto taikant c punkto ii papunktį;
 - e) nuo ketvirto IATA vasaros skrydžių sezono, prasidedančio po šio susitarimo pasirašymo dienos, pirmos dienos ir tik kai teikiamos reguliariojo oro susisiekimo paslaugos leidimus gavę oro vežėjai turi teisę:
 - i. šio susitarimo V priedo A dalyje nustatytais maršrutais vykdyti dar keturis (4) skrydžius per savaitę, papildomai prie skrydžių per savaitę skaičiaus, gauto taikant d punkto i papunktį; ir

- ii. visais kitais maršrutais, įskaitant V priedo B dalyje nustatytus maršrutus, vykdyti dar septynis (7) skrydžius per savaitę, papildomai prie skrydžių per savaitę skaičiaus, gauto taikant d punkto ii papunktį;
- f) nuo penkto IATA vasaros skrydžių sezono, prasidedančio po šio susitarimo pasirašymo dienos, pirmos dienos taikomos susitarimo I priedo nuostatos ir susitariančiųjų šalių oro vežėjai turi teisę nustatytuose maršrutuose nevaržomi naudotis trečiaja ir ketvirtąja skrydžių laisvėmis be jokių pajėgumo, skrydžių skaičiaus per savaitę ar paslaugų teikimo reguliarumo apribojimų.
3. Nereguliuojamo oro susisiekimo paslaugos
- a) Nuo šio susitarimo pasirašymo dienos nereguliuojamo oro susisiekimo paslaugos teikiamos gavus susitariančiųjų šalių atitinkamų institucijų, palankiai svarstančių tokius prašymus, patvirtinimą, ir
- b) Nuo 2 dalies f punkte nustatytos dienos taikomos I priedo nuostatos ir susitariančiųjų šalių oro vežėjai turi teisę nustatytuose maršrutuose nevaržomi naudotis trečiaja ir ketvirtąja skrydžių laisvėmis be jokių pajėgumo, skrydžių skaičiaus per savaitę, leidimus gavusių oro vežėjų skaičiaus ar paslaugų teikimo reguliarumo apribojimų.
4. Iki šio priedo 2 dalies d punkte nustatytos dienos Jungtinis komitetas susitinka, kad peržiūrėtų šio susitarimo įgyvendinimą ir įvertintų komercinį pirmų dviejų pereinamojo laikotarpio etapų poveikį. Remdamasis tokiu vertinimu ir nepažeisdamas 22 straipsnyje nustatytos savo kompetencijos, Jungtinis komitetas bendru sutarimu gali nuspręsti:
- a) iki bendrai sutarto termino, tačiau ne ilgiau kaip dviem metams, atidėti 2 dalies d, e ir f punktų įgyvendinimą tam tikruose maršrutuose, jei iš minėto vertinimo paaiškėtų, kad nustatyti reguliuojamo oro susisiekimo paslaugų reikalavimai apeinami teikiant nereguliuojamo oro susisiekimo paslaugas arba kad susitariančiųjų šalių oro vežėjų vežamų keleivių skaičius yra labai nesubalansuotas, todėl galėtų trukdyti toliau teikti oro susisiekimo paslaugas; arba
- b) padidinti papildomų 2 dalies d punkto i papunktyje ir 2 dalies e punkto i papunktyje nustatytą skrydžių skaičių.
- Jeigu Jungtinis komitetas negali sutarti, susitariančioji šalis gali imtis atitinkamų apsaugos priemonių pagal šio susitarimo 24 straipsnį.
5. Remdamasis Europos Sąjungos vertinimu, Jungtinis komitetas savo sprendimu patvirtina, ar Izraelis įgyvendina ir taiko reguliavimo reikalavimus ir standartus, numatytus Europos Sąjungos teisės aktuose, susijusiuose su IV priede išvardytomis oro susisiekimo paslaugomis. Toks vertinimas atliekamas dieną, kuri yra ankstesnė iš šių dviejų dienų: i) dieną, kurią Izraelis Jungtiniam komitetui praneša, kad baigtos šio susitarimo IV priedu grindžiamos suderinimo procedūros, arba ii) praėjus trejiems metams nuo šio susitarimo įsigaliojimo.
6. Nepaisant I priedo nuostatų ir nedarant poveikio šio susitarimo 26 straipsnio 1 daliai ir šio priedo 1 daliai, susitariančiųjų šalių oro vežėjai, nustatytais maršrutais teikdami sutarto susisiekimo paslaugas, įskaitant paslaugas tarp dviejų punktų, esančių Europos Sąjungos teritorijoje, teisės naudotis penktąja laisve neturi tol, kol nepriimtas šio priedo 5 dalyje nurodytas sprendimas.

*III PRIEDAS***SUSITARIMO 3, 4 IR 8 STRAIPSNIUOSE IR I PRIEDE NURODYTŲ KITŲ VALSTYBIŲ SĄRAŠAS**

1. Islandijos Respublika (pagal Europos ekonominės erdvės susitarimą)
 2. Lichtenšteino Kunigaikštystė (pagal Europos ekonominės erdvės susitarimą)
 3. Norvegijos Karalystė (pagal Europos ekonominės erdvės susitarimą)
 4. Šveicarijos Konfederacija (pagal Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl oro transporto)
-

IV PRIEDAS

SU CIVILINE AVIACIJA SUSIJUSIOS TAISYKLĖS

Šiame susitarime minimi lygiaverčiai Europos Sąjungos reguliavimo reikalavimai ir teisės aktų standartai pateikiami remiantis šiais teisės aktais. Prireikus toliau nurodoma, kaip kiekvienas teisės aktas konkrečiai pritaikomas. Lygiaverčiai reguliavimo reikalavimai ir standartai taikomi pagal VI priedą, nebent šiame priede arba II priede „Pereinamojo laikotarpio nuostatos“ nustatyta kitaip.

A. AVIACIJOS SAUGA

A.1 Oro vežėjų, kuriems taikomas draudimas vykdyti veiklą, sąrašas

Izraelis kuo anksčiau imasi priemonių, kurios atitinka priemones, kurių dėl saugos priežasčių imasi ES valstybės narės remdamosi oro vežėjų, kuriems taikomas draudimas vykdyti veiklą, sąrašu.

Priemonių bus imtasi pagal toliau išvardytuose ES teisės aktuose nustatytas atitinkamas taisykles, kurių laikantis parengiamas ir skelbiamas oro vežėjų, kuriems taikomas draudimas vykdyti veiklą, sąrašas, ir reikalavimus, pagal kuriuos oro transporto keleiviai informuojami apie oro vežėjų, vykdančių skrydžius, kuriais keliauja tie keleiviai, tapatybę.

Nr. 2111/2005

2005 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2111/2005 dėl oro vežėjų, kuriems taikomas draudimas vykdyti veiklą Bendrijoje, Bendrijos sąrašo sudarymo ir oro transporto keleivių informavimo apie skrydį vykdančio oro vežėjo tapatybę bei panaikinančio Direktyvos 2004/36/EB 9 straipsnį

Aktualios nuostatos: 1–13 straipsniai, priedas.

Nr. 473/2006

2006 m. kovo 22 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 473/2006, nustatantis oro vežėjų, kuriems galioja Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2111/2005 II skyriuje nurodytas draudimas vykdyti veiklą Bendrijoje, Bendrijos sąrašo taikymo taisykles

Aktualios nuostatos: 1–6 straipsniai, A–C priedai.

Nr. 474/2006

2006 m. kovo 22 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 474/2006, sudarantis oro vežėjų, kuriems taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2111/2005 II skyriuje nurodytas draudimas vykdyti veiklą Bendrijoje, Bendrijos sąrašą,

su pakeitimais, kurie reguliariai daromi Komisijos reglamentais.

Aktualios nuostatos: 1–3 straipsniai, A ir B priedai.

Jei priemonė, Izraelio nuomone, verčia rimtai susirūpinti, Izraelis gali sustabdyti jos taikymą ir nedelsdamas pagal šio susitarimo 22 straipsnio 11 dalies f punktą perduoda šį klausimą Jungtiniam komitetui.

A.2 Avarijų ir (arba) incidentų tyrimas ir įvykių ataskaitos

A.2.1 Nr. 996/2010

2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 996/2010 dėl civilinės aviacijos avarijų ir incidentų tyrimo ir prevencijos, kuriuo panaikinama Direktyva 94/56/EB.

Aktualios nuostatos: 1–5 straipsniai, 8 straipsnis – 18 straipsnio 2 dalis, 20, 21 ir 23 straipsniai, priedas.

A.2.2 Nr. 2003/42

2003 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/42/EB dėl civilinės aviacijos įvykių pranešimų

Aktualios nuostatos: 1–6, 8–9 straipsniai.

B. ORO EISMO VALDYMAS

PAGRINDINIAI REGLAMENTAI

A skirsnis.

B.1. Nr. 549/2004

2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 549/2004, nustatantis bendro Europos dangaus sukūrimo pagrindą (Pagrindų reglamentas)

Aktualios nuostatos: 1 straipsnio 1–3 dalys, 2 straipsnis, 4 straipsnio 1–4 dalys, 9 ir 10 straipsniai, 11 straipsnio 1 ir 2 dalys, 11 straipsnio 3 dalies b punktas, 11 straipsnio 3 dalies d punktas, 11 straipsnio 4–6 dalys, 13 straipsnis.

B.2. Nr. 550/2004

2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 550/2004 dėl oro navigacijos paslaugų teikimo bendrame Europos danguje (Paslaugų teikimo reglamentas)

Aktualios nuostatos: 2 straipsnio 1 ir 2 dalys, 4–6 dalys, 4 straipsnis, 7 straipsnio 1, 2, 4, 5 ir 7 dalys, 8 straipsnio 1, 3 ir 4 dalys, 9, 10 ir 11 straipsniai, 12 straipsnio 1–4 dalys, 18 straipsnio 1 ir 2 dalys, II priedas.

B.3. Nr. 551/2004

2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 551/2004 dėl bendro Europos dangaus oro erdvės organizavimo ir naudojimo (Oro erdvės reglamentas).

Aktualios nuostatos: 1, 3a ir 4 straipsniai, 6 straipsnio 1–5 ir 7 dalys, 7 straipsnio 1 ir 3 dalys, 8 straipsnis.

B.4. Nr. 552/2004

2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 552/2004 dėl Europos oro eismo valdymo tinklo sąveikos (Sąveikos reglamentas)

Aktualios nuostatos: 1–3 straipsniai, 4 straipsnio 2 dalis, 5–6a straipsniai, 7 straipsnio 1 dalis, 8 straipsnis, I–V priedai.

Reglamentai (EB) Nr. 549/2004–552/2004 su pakeitimais, padarytais 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1070/2009, iš dalies keičiančiu Reglamentus (EB) Nr. 549/2004, (EB) Nr. 550/2004, (EB) Nr. 551/2004 ir (EB) Nr. 552/2004, kad būtų pagerintas Europos aviacijos sistemos veikimas ir tvarumas

B.5. 2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 216/2008 dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos srityje ir įsteigiantis Europos aviacijos saugos agentūrą, panaikinantį Tarybos direktyvą 91/670/EEB, Reglamentą (EB) Nr. 1592/2002 ir Direktyvą 2004/36/EB,

su pakeitimais, padarytais 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, iš dalies keičiančiu Reglamentu (EB) Nr. 216/2008 nuostatas dėl aerodromų, oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų bei panaikinančiu Direktyvą 2006/23/EB

Aktualios nuostatos: 3 straipsnis, 8b straipsnio 1–3, 5–6 dalys, 8c straipsnio 1–10 dalys, Vb priedas.

B skirsnis.

B.2. Nr. 550/2004

2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 550/2004 dėl oro navigacijos paslaugų teikimo bendrame Europos danguje (Paslaugų teikimo reglamentas)

Aktualios nuostatos: 2 straipsnio 3 dalis, 7 straipsnio 6 ir 8 dalys, 8 straipsnio 2 ir 5 dalys, 9a straipsnio 1–5 dalys, 13 straipsnis.

B.3. Nr. 551/2004

2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 551/2004 dėl bendro Europos dangaus oro erdvės organizavimo ir naudojimo (Oro erdvės reglamentas).

Aktualios nuostatos: 3 straipsnis, 6 straipsnio 6 dalis.

Reglamentai (EB) Nr. 549/2004–552/2004 su pakeitimais, padarytais 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1070/2009, iš dalies keičiančiu Reglamentus (EB) Nr. 549/2004, (EB) Nr. 550/2004, (EB) Nr. 551/2004 ir (EB) Nr. 552/2004, kad būtų pagerintas Europos aviacijos sistemos veikimas ir tvarumas

B.5. 2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 216/2008 dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos srityje ir įsteigiantis Europos aviacijos saugos agentūrą, panaikinantį Tarybos direktyvą 91/670/EEB, Reglamentą (EB) Nr. 1592/2002 ir Direktyvą 2004/36/EB,

su pakeitimais, padarytais 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, iš dalies keičiančiu Reglamentu (EB) Nr. 216/2008 nuostatas dėl aerodromų, oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų bei panaikinančiu Direktyvą 2006/23/EB

Aktualios nuostatos: 8b straipsnio 4 dalis, 8 c straipsnio 10 dalis, Vb priedo 4 dalis.

ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS

Taikomi ir yra aktualūs šie teisės aktai, jei VI priede dėl reguliavimo reikalavimų ir standartų, susijusių su „Pagrindiniais reglamentais“ nenurodyta kitaip:

pagrindai – Reglamentas (EB) Nr. 549/2004

- 2010 m. liepos 29 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 691/2010, kuriuo nustatomas oro navigacijos paslaugų teikimo ir tinklo funkcijų veiklos rezultatų planas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2096/2005, nustatantis bendruosius oro navigacijos paslaugų teikimo reikalavimus

paslaugų teikimas – Reglamentas (EB) Nr. 550/2004

- 2008 m. gegužės 30 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 482/2008, kuriuo nustatoma oro navigacijos paslaugų teikėjų diegtina programinės įrangos saugos užtikrinimo sistema ir iš dalies keičiamas Reglamento (EB) Nr. 2096/2005 II priedas

oro erdvė – Reglamentas (EB) Nr. 551/2004

- 2010 m. kovo 25 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 255/2010, kuriuo nustatomos bendrosios oro eismo srautų valdymo taisyklės
- 2006 m. gegužės 11 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 730/2006, dėl oro erdvės klasifikavimo ir skrydžių pagal regimųjų skrydžių taisyklės vykdymo (RST) virš 195 skrydžių lygio
- 2005 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2150/2005, nustatantis lankstaus oro erdvės naudojimo bendrąsias taisykles

sąveika – Reglamentas (EB) Nr. 552/2004

- 2011 m. liepos 7 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 677/2011, kuriuo nustatomos išsamios oro eismo valdymo (OEV) tinklo funkcijų vykdymo taisyklės ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 691/2010
- 2010 m. spalio 18 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 929/2010, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1033/2006 dėl jo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų ICAO nuostatų
- 2010 m. sausio 26 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 73/2010, kuriuo nustatomi bendro Europos dangaus oro navigacijos duomenų ir informacijos kokybės reikalavimai
- 2009 m. kovo 30 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 262/2009, kuriuo nustatomi suderinto S režimo užklausklio kodų skyrimo ir naudojimo bendrame Europos danguje reikalavimai
- 2007 m. birželio 7 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 633/2007, nustatantis pranešimo apie skrydžio duomenis ir paskaičiuotąjį laiką perdavimo protokolo, naudojamo pranešti, koordinuoti ir perduoti skrydžių valdymui iš vienos skrydžių valdymo tarnybos į kitą, taikymo reikalavimus
- 2006 m. liepos 4 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1033/2006, nustatantis bendro Europos dangaus priešskrydinio etapo skrydžių planų procedūrų reikalavimus
- 2006 m. liepos 6 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1032/2006, nustatantis automatinių sistemų, kurias skrydžių valdymo tarnybos naudoja keisdamosi skrydžio duomenimis, perduodamos pranešimus, derindamos ir vienos kitai perduodamos skrydžių valdymą, reikalavimus

Oro eismo valdymo ir (arba) oro navigacijos paslaugų reikalavimai pagal Reglamentą 216/2008 su pakeitimais, padarytais Reglamentu 1108/2009

- 2011 m. rugpjūčio 10 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 805/2011, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomos išsamios skrydžių vadovų licencijų ir tam tikrų pažymėjimų taisyklės
- 2011 m. spalio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1034/2011 dėl oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų saugos priežiūros, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 691/2010
- 2011 m. spalio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1035/2011, kuriuo nustatomi bendrieji oro navigacijos paslaugų teikimo reikalavimai ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 482/2008 ir (ES) Nr. 691/2010

C. APLINKA

C.1. Nr. 2002/30

2002 m. kovo 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/30/EB dėl taisyklių ir tvarkos, reglamentuojančios triukšmingų operacijų apribojimų įvedimą Bendrijos oro uostuose, nustatymo, iš dalies pakeista arba pritaikyta 2003 ir 2005 m. stojimo aktais.

Aktualios nuostatos: 3–5, 7, 9 ir 10 straipsniai, 11 straipsnio 2 dalis, 12 straipsnis, II priedo 1–3 dalys.

C.2. Nr. 2006/93

2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/93/EB dėl lėktuvų, kuriems taikomi Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos antrosios redakcijos (1988 m.) 16 priedo 1 tomo II dalies 3 skyriaus reikalavimai, naudojimo reglamentavimo

Aktualios nuostatos: 1–3 ir 5 straipsniai.

D. ORO VEŽĖJO ATSAKOMYBĖ

D.1. Nr. 2027/97

1997 m. spalio 9 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2027/97 dėl oro vežėjo atsakomybės nelaimingų atsitikimų atveju su pakeitimais, padarytais

— 2002 m. gegužės 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 889/2002, iš dalies keičiančiu Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2027/97

Aktualios nuostatos: 2 straipsnio 1 dalies a punktas, 2 straipsnio 1 dalies c–g punktai, 3–6 straipsniai.

E. VARTOTOJŲ TEISĖS IR ASMENS DOMENŲ APSAUGA

E.1. Nr. 90/314

1990 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 90/314/EEB dėl kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų

Aktualios nuostatos: 1 straipsnis – 4 straipsnio 2 dalis, 4 straipsnio 4–7 dalys, 5–6 straipsniai.

E.2. Nr. 95/46

1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo

Aktualios nuostatos: 1–34 straipsniai.

E.3. Nr. 261/2004

2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinant Reglamentą (EEB) Nr. 295/91

Aktualios nuostatos: 1–16 straipsniai.

E.4. Nr. 1107/2006

2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2006 dėl neigalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru

Aktualios nuostatos: 1 straipsnio 1 dalis, 2–16 straipsniai, I ir II priedai.

F. SOCIALINIAI ASPEKTAI

F.1. Nr. 2000/79

2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/79/EB dėl Europos aviakompanijų asociacijos (AEA), Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF), Europos skrydžių įgulų asociacijos (ECA), Europos regioninių aviakompanijų asociacijos (ERA) ir Tarptautinės oro vežėjų asociacijos (IACA) Europos susitarimo dėl civilinės aviacijos mobiliųjų darbuotojų darbo laiko organizavimo

Aktualios nuostatos: priedo 1 punkto 1 dalis ir 2–9 punktai.

V PRIEDAS

A dalis. Sutartas pagrindinis skrydžių tam tikrais maršrutais skaičius (ne mažiau kaip 14)

Skrydžio tipas	Maršrutai		Bazinis pajėgumas (skrydžių per savaitę skaičius)
Keleiviai	Viena	Tel-Avivas (TLV)	Pirmajam vežėjui – 14 Antrajam ir paskesniems vežėjams – 3
Keleiviai	Paryžius (CDG - ORY - BVA)	Tel-Avivas (TLV)	Pirmajam vežėjui – be apribojimo Antrajam ir paskesniems vežėjams – 7
Keleiviai	Frankfurtas	Tel-Avivas (TLV)	14
Keleiviai	Atėnai	Tel-Avivas (TLV)	14
Keleiviai	Roma	Tel-Avivas (TLV)	25
Keleiviai	Madridas	Tel-Avivas (TLV)	21
Keleiviai / visi kroviniai	Londonas (LHR)	Tel-Avivas (TLV)	Pirmiesiems dviem vežėjams – be apribojimo

B dalis. Sutartas pagrindinis skrydžių tam tikrais maršrutais skaičius (daugiau kaip 7 ir mažiau kaip 14)

Skrydžio tipas	Maršrutai		Bazinis pajėgumas (skrydžių per savaitę skaičius)
Keleiviai	Milanas	Tel-Avivas (TLV)	13
Keleiviai	Berlynas	Tel-Avivas (TLV)	11
Keleiviai	Barselona	Tel-Avivas (TLV)	10
Keleiviai	Miunchenas	Tel-Avivas (TLV)	10

**REGULIAVIMO REIKALAVIMAI IR STANDARTAI, KURIŲ LAIKOMASI TAIKANT ES IR IZRAELIO EUROPOS IR VIDURŽEMIO JŪROS REGIONO VALSTYBIŲ
AVIACIJOS SUSITARIMO IV PRIEDE IŠVARDYTUS ES TEISĖS AKTUS**

Išlyga. Šis priedas nedaro poveikio ES teisės aktų taikymui Europos Sąjungoje.

A.2 DALIS. Avarijų ir (arba) incidentų tyrimas ir įvykių ataskaitos

A.2.1 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 996/2010 dėl civilinės aviacijos avarijų ir incidentų tyrimo ir prevencijos, kuriuo panaikinama Direktyva 94/56/EB

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
1	A2.1.1.1	Reglamentu (ES) Nr. 996/2010 siekiama padidinti aviacijos saugą užtikrinant, kad civilinės aviacijos saugos tyrimai būtų itin veiksmingi, operatyvūs bei kokybiški ir kad jais būtų siekiama tik išvengti būsimų avarijų ir incidentų, o ne nustatyti, kas kaltas ar atsakingas. Jame taip pat pateiktos taisyklės dėl galimybės laiku gauti informaciją apie visus asmenis ir pavojingas prekes, esančius avariją patyrusiam orlaivyje. Juo taip pat siekiama sustiprinti pagalbą, teikiamą orlaivių avarijų aukoms ir jų artimiesiems.
2	A2.1.2.1	Reglamento (ES) Nr. 996/2010 2 straipsnio apibrėžtys prireikus ir tinkamai taikomos šiame priede nurodytiems standartams ir reikalavimams, susijusiems su civilinės aviacijos avarijų ir incidentų tyrimu ir prevencija.
3	A2.1.3.1	Šiame priede nurodyti standartai ir reguliavimo reikalavimai taikomi susitariančiųjų šalių pagal tarptautinius standartus ir rekomenduojamą tvarką vykdomam avarijų ir pavojingų incidentų saugos tyrimui.
4(1)	A2.1.4.1	Susitariančiosios šalys užtikrina, kad saugos tyrimus be išorinio poveikio atliktų ar prižiūrėtų nuolat veikianti nacionalinė civilinės aviacijos saugos tyrimų institucija (saugos tyrimų institucija), pajėgi nepriklausomai atlikti visą saugos tyrimą pati arba sudariusi susitarimus su kitomis saugos tyrimų institucijomis.
4(2)	A2.1.4.2	Saugos tyrimų institucija veikia savarankiškai, visų pirma nepriklausomai nuo aviacijos institucijų, atsakingų už tinkamumą skraidyti, sertifikavimą, skrydžius, techninę priežiūrą, licencijavimą, oro eismo kontrolę ar aerodromų naudojimą, ir apskritai nuo jokios kitos šalies ar subjekto, kurio interesai ar uždaviniai gali kirstis su saugos tyrimų institucijai pavesta užduotimi ar turėti įtakos tos institucijos nešališkumui.
4(3)	A2.1.4.3	Atlikdama saugos tyrimą, saugos tyrimų institucija nesiekia gauti ir nepriima jokių nurodymų ir atlikdama saugos tyrimus naudojami neribotais igaliojimais.
4(4)	A2.1.4.4	Saugos tyrimų institucijai pavestos veiklos sritis gali būti išplėsta, ir ta institucija gali būti įpareigota rinkti ir analizuoti su aviacijos sauga susijusią informaciją, visų pirma avarijų prevencijos tikslais, jei tokia veikla neturi įtakos tos institucijos nepriklausomumui ir dėl jos nenumatoma atsakomybė reguliavimo, administravimo ar standartizavimo srityje.
4(5)	A2.1.4.5	Siekiant informuoti visuomenę apie bendrą aviacijos saugos lygį, kasmet nacionaliniu lygiu skelbiama saugos apžvalga. Šioje analizėje konfidencialūs informacijos šaltiniai neatskleidžiami.
4(6)	A2.1.4.6	Saugos tyrimų institucijai atitinkama susitariančioji šalis suteikia reikiamas priemones, ir ta institucija turi galėti gauti pakankamai išteklių savarankiškai vykdyti įpareigojimus.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
5(1)–(3)	A2.1.5.1	Susitariančioji šalis privalo ištirti kiekvieną avariją arba pavojingą incidentą, jei Konvencijos 13 priede nustatyta, kad avariją arba incidentą ištirti privaloma.
5(4)	A2.1.5.4	Saugos tyrimų institucijos gali nuspręsti tirti kitokius incidentus, nei Konvencijos 13 priede nustatyti incidentai, jei tikisi iš tyrimo gauti saugos patirties.
5(5)	A2.1.5.5	Jokiu saugos tyrimu nesiekama nustatyti, kas yra kaltas ar atsakingas. Šie tyrimai yra nepriklausomi nuo jokio teismo ar administracinio proceso, kuriuo siekiama nustatyti, kas kaltas ar atsakingas, ir su juo nesusiję bei neturi jam poveikio.
8	A2.1.8.1	Saugos tyrimų institucija, užtikrindama, kad būtų išvengta interesų konflikto, gali nacionalinės civilinės aviacijos institucijos paprašyti, kad ši, laikydamasi savo kompetencijos, paskirtų atstovą dalyvauti kaip tyrimo vadovo konsultantą bet kuriame saugos tyrime, už kurį atsako saugos tyrimų institucija, kontroliuojant tyrimo vadovui ir jo nuožiūra. Nacionalinės civilinės aviacijos institucijos remia tyrimą, kuriame jos dalyvauja, teikdamos informaciją, kurios paprašyta. Be to, prireikus jos atsakingai saugos tyrimų institucijai siunčia konsultantus ir parūpina savo įrangą.
9(1)	A2.1.9.1	Bet kuris susijęs asmuo, žinantis apie įvykusią avariją ar pavojingą incidentą, nedelsdamas apie juos praneša valstybės, kurios teritorijoje įvyko avarija ar pavojingas incidentas, kompetentingai saugos tyrimų institucijai.
9(2)	A2.1.9.2	Saugos tyrimų institucija pagal tarptautinius standartus ir rekomenduojamą tvarką nedelsdama praneša Tarptautinei civilinės aviacijos organizacijai (ICAO) ir trečiosioms valstybėms apie visas įvykusias avarijas ir pavojingus incidentus, apie kuriuos jai pranešta. Ji taip pat praneša Europos Komisijai ir Europos aviacijos saugos agentūrai (EASA), jei avarija arba pavojingas incidentas yra susijęs su Europos Sąjungoje užregistruotu, naudojamu ar pagamintu orlaiviu arba Europos Sąjungoje išduotą pažymėjimą turinčiu orlaiviu.
10(1)	A2.1.10.1	Iš kitos trečiosios valstybės gavusi pranešimą apie įvykusią avariją ar pavojingą incidentą, susitariančioji šalis, kuri yra registravimo valstybė, naudotojo valstybė, projektavimo valstybė ir gamybos valstybė, kuo greičiau informuoja trečiąją valstybę, kurios teritorijoje įvyko avarija ar pavojingas incidentas, ar pagal tarptautinius standartus ir rekomenduojamą tvarką ji ketina paskirti įgaliotąjį atstovą. Kai toks įgaliotasis atstovas yra paskiriamas, taip pat nurodomi jo vardas, pavardė ir kontaktiniai duomenys bei numatoma atvykimo data, kai įgaliotasis atstovas ketina vykti į pranešimą pateikusių šalių.
10(2)	A2.1.10.2	Projektavimo valstybės įgaliotuosius atstovus skiria susitariančiosios šalies, kurios teritorijoje yra pagrindinė orlaivio ar jėgainės atitinkamo tipo konstrukcijos sertifikato turėtojo verslo vieta, saugos tyrimų institucija.
11(1)	A2.1.11.1	Saugos tyrimų institucijai paskyrus tyrimo vadovą, neatsižvelgiant į jokių teisminių tyrimus jis turi įgaliojimus imtis reikiamų priemonių, kad būtų įvykdyti su saugos tyrimu susiję reikalavimai.
11(2)	A2.1.11.2	Neatsižvelgiant į konfidencialumo įpareigojimus pagal atitinkamus susitariančiosios šalies teisės aktus, tyrimo vadovui visų pirma suteikiama teisė: <ul style="list-style-type: none"> a) nedelsiant, nevaržomam ir netrukdomam patekti į avarijos ar incidento vietą, taip pat į orlaivį ir susipažinti su jo turiniu ar liekanomis; b) užtikrinti, kad būtų nedelsiant sudarytas daiktinių įrodymų sąrašas ir kad nuolaužų ar dalių, kurias ketinama apžiūrėti ar ištyrinėti, šalinimas būtų kontroliuojamas; c) nedelsiant turėti prieigą prie skrydžio savirašių, jų turinio ir kitų atitinkamų įrašų ir juos naudoti; d) pagal taikytinus susitariančiosios šalies teisės aktus prašyti, kad būtų atlikta visapusiška mirtinai sužalotų asmenų kūnų autopsija, prisidėti prie jos atlikimo ir nedelsiant turėti prieigą prie šios autopsijos ar paimtų ėminių tyrimų rezultatų;

Straipsnis (dalys)	Standartas Nr. (Dalys / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
		<p>e) pagal taikytinus susitariančiosios šalies teisės aktus prašyti, kad būtų atlikta asmenų, susijusių su orlaivio naudojimu, medicininė apžiūra ar prašyti, kad būtų atlikti iš tokių asmenų paimtų ėminių tyrimai, bei nedelsiant gauti prieigą prie šių apžiūrų ar tyrimų rezultatų;</p> <p>f) kviesti ir tikrinti liudininkus, taip pat prašyti jų pateikti ar atskleisti informaciją ar įrodymus, kurie yra svarbūs atliekant saugos tyrimą;</p> <p>g) nevaržomai gauti prieigą prie bet kokios susijusios informacijos ar įrašų, kuriuos turi orlaivio savininkas, atitinkamo tipo konstrukcijos sertifikato turėtojas, atsakinga techninės priežiūros organizacija, mokymo organizacija, naudotojas ar gamintojas, institucijos, atsakingos už civilinę aviaciją, ir oro navigacijos paslaugų teikėjai ar aerodromo naudotojai.</p>
11(3)	A2.1.11.3	Tyrimo vadovas savo tyrėjams, taip pat, jei tai neprieštarauja taikytiniams susitariančiosios šalies teisės aktams, savo konsultantams ir įgaliotiesiems atstovams bei jų konsultantams suteikia tiek standarte A2.1.11.2 išvardytų teisių, kad jie galėtų veiksmingai dalyvauti saugos tyrime. Tos teisės nedaro poveikio už teisminių tyrimų atsakingos institucijos paskirtų tyrėjų ir ekspertų teisėms.
11(4)	A2.1.11.4	Saugos tyrimuose dalyvaujantys asmenys savo pareigas atlieka nepriklausomai ir nesiekia gauti ir nepriima niekieno nurodymų, išskyrus tyrimo vadovo nurodymus.
12(1)-(2)	A2.1.12.1	<p>Jeigu pradėtas ir teisminis tyrimas, apie tai turėtų būti pranešta tyrimo vadovui. Tokiu atveju tyrimo vadovas turėtų užtikrinti atsekamumą ir saugoti skrydžio savirašius bei daiktinius įrodymus. Teisminė institucija gali paskirti vieną iš savo pareigūnų, kad šis dalyvautų gabenant skrydžio savirašius ar daiktinius įrodymus į jų nuskaitymo ar apdorojimo vietą. Kai tyrimas ar analizė gali modifikuoti, pakeisti ar sunaikinti tokius daiktinius įrodymus, būtina gauti išankstinį teisminių institucijų sutikimą, nedarant poveikio nacionalinei teisei. Jeigu toks sutikimas negaunamas per pagrįstą laikotarpį, tai neturėtų kliudyti tyrimo vadovui atlikti apžiūrą arba analizę. Kai teisminė institucija turi teisę konfiskuoti bet kokius įrodymus, tyrimo vadovas turėtų turėti tiesioginę ir nevaržomą prieigą prie tokių įrodymų.</p> <p>Kai atliekant saugos tyrimą paaiškėja arba yra įtariama, kad avarija ar pavojingas incidentas susijęs su neteisėta veika, kaip numatyta pagal nacionalinę teisę, pavyzdžiui, avarijų tyrimą reglamentuojančią nacionalinę teisę, tyrimo vadovas nedelsdamas apie tai informuoja kompetentingas institucijas. Laikantis standarto A2.1.14.1, susijusia informacija, surinkta atliekant saugos tyrimą, nedelsiant dalijamasi su tomis institucijomis ir jų prašymu toms institucijoms taip pat gali būti perduota susijusi medžiaga. Ta informacija ir ta medžiaga dalijamasi nedarant poveikio saugos tyrimų institucijos teisei tęsti saugos tyrimą koordinuojant veiklą su institucijomis, kurioms galėjo būti pavesta kontroliuoti įvykio vietą.</p>
12(3)	A2.1.12.2	<p>Susitariančiosios šalys užtikrina, kad saugos tyrimų institucijos ir kitos institucijos, kurios, tikėtina, dalyvaus veikloje, susijusioje su saugos tyrimu, pavyzdžiui, teisminės, civilinės aviacijos, paieškos ir gelbėjimo tarnybos, tarpusavyje bendradarbiautų išankstinių susitarimų pagrindu.</p> <p>Tuose susitarimuose laikomasi saugos tyrimo institucijos nepriklausomumo ir sudaromos sąlygos kruopščiai ir veiksmingai atlikti techninį tyrimą. Jie turėtų aprėpti šiuos klausimus: prieiga prie avarijos vietos, įrodymų išsaugojimas ir prieiga prie jų, pradinė ir tolesnė informacija apie kiekvieno proceso eigą, keitimasis informacija, tinkamas saugos informacijos naudojimas, konfliktų sprendimas.</p>
13(1)	A2.1.13.1	Susitariančioji šalis, kurios teritorijoje įvyko avarija ar pavojingas incidentas, turi užtikrinti, kad visi įrodymai būtų tvarkomi saugiai ir imamasi visų pagrįstų priemonių, kad tokius įrodymus apsaugotų, o orlaivis, jo turinys ir nuolaužos būtų saugomi tinkamai tiek laiko, kiek reikia saugos tyrimui atlikti. Įrodymų apsauga apima visų įrodymų, kurie gali būti pašalinti, ištrinti, prarasti ar sunaikinti, išsaugojimą fotografinėmis ar kitomis priemonėmis. Saugojimas apima apsaugą nuo tolesnio gadinimo, leidimo neturinčių asmenų prieigos, vagiliavimo ir nusidėvėjimo.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
13(2)	A2.1.13.2	Kol atvyks saugos tyrėjai, niekas negali nieko keisti avarijos vietoje, ten imti ėminių, judinti orlaivį, jo turinį ar nuolaužas ar iš orlaivio, jo turinio ar nuolaužų imti ėminių, juos perkelti ar pašalinti, nebent imtis tokių veiksmų reikėtų saugos tikslais arba siekiant padėti sužeistiesiems, arba jei yra suteiktas aiškus įvykio vietą kontroliuojančių institucijų leidimas ir, jei įmanoma, konsultuojantis su saugos tyrimo institucija.
13(3)	A2.1.13.3	Visi susiję asmenys imasi visų reikiamų veiksmų, kad išsaugotų su įvykiu susijusius dokumentus, medžiagą ir įrašus, ypač siekdami užtikrinti, kad po skrydžio nebūtų ištrinti pokalbių ir pavojaus signalų įrašai.
14	A2.1.14.1	Neskelbtina saugos informacija neskelbiama ir nenaudojama ne saugos tyrimo tikslais. Teisingumo vykdymo institucija arba institucija, kuri yra kompetentinga nuspręsti dėl dokumentų atskleidimo pagal nacionalinę teisę, gali nuspręsti, kad nauda, gauta atskleidus neskelbtiną saugos informaciją dėl bet kokių kitų teisėtų priežasčių, viršija neigiamą poveikį, kurį toks veiksmas vidaus ir tarptautiniu mastu gali padaryti tam ar bet kuriam būsimam saugos tyrimui.
15(1)	A2.1.15.1	Atsakingos saugos tyrimų institucijos darbuotojams arba bet kuriam kitam asmeniui, pakviestam dalyvauti saugos tyrime ar prie jo prisidėti, pagal galiojančius teisės aktus taikomos taikytinos profesinės paslapties taisyklės arba procedūros, įskaitant į avariją arba incidentą patekusių asmenų anonimiškumą.
15(2)	A2.1.15.2	Atsakinga saugos tyrimų institucija pateikia, jos manymu, avarijų ar pavojingų incidentų prevencijai svarbią informaciją už orlaivių ar jų įrangos gamybą arba techninę priežiūrą atsakingiems asmenims ir už orlaivio naudojimą arba darbuotojų mokymą atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims.
15(3)	A2.1.15.3	Atsakinga saugos tyrimų institucija perduoda nacionalinei civilinės aviacijos institucijai susijusią faktinę informaciją, gautą atliekant saugos tyrimą, išskyrus neskelbtiną saugos informaciją arba interesų konfliktą sukeliančią informaciją. Informacija, kurią gauna nacionalinės civilinės aviacijos institucijos, saugoma pagal taikytinus susitariančiosios šalies teisės aktus.
15(4)	A2.1.15.4	Atsakingai saugos tyrimų institucijai leidžiama informuoti nukentėjusiuosius ir jų artimuosius ar jų asociacijas arba viešai paskelbti bet kokią stebėjimo informaciją, informaciją apie saugos tyrimo eigą, galbūt preliminaras ataskaitas ar išvadas ir (arba) saugos rekomendacijas, jei tokia informacija netrukdo siekti saugos tyrimo tikslų ir visiškai atitinka taikomus teisės aktus dėl asmens duomenų apsaugos.
15(5)	A2.1.15.5	Prieš paskelbdama standarte A2.1.15.4 nurodytą informaciją atsakinga saugos tyrimų institucija ją pateikia aukoms, jų artimiesiems ar jų asociacijoms taip, kad tai netrukdytų siekti saugos tyrimo tikslų.
16(1)	A2.1.16.1	Kiekvienas saugos tyrimas užbaigiamas pateikiant ataskaitą, kurios forma priklauso nuo avarijos ar pavojingo incidento tipo ir pavojingumo. Ataskaitoje nurodoma, kad vienintelis saugos tyrimo tikslas – ateityje išvengti avarijų ir incidentų, o ne nustatyti, kas kaltas ar atsakingas. Jei reikia, ataskaitoje pateikiamos saugos rekomendacijos.
16(2)	A2.1.16.2	Ataskaitoje užtikrinamas visų į avariją ar į pavojingą incidentą patekusių asmenų anonimiškumas.
16(3)	A2.1.16.3	Kai atliekant saugos tyrimus ataskaitos pateikiamos prieš baigiant tyrimą, prieš jų paskelbimą saugos tyrimų institucija gali prašyti atitinkamų institucijų, atitinkamo konstrukcijos sertifikato turėtojo, gamintojo ir naudotojo pastabų. Jie konsultacijos turiniui taiko profesinės paslapties taisykles.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
16(4)	A2.1.16.4	Prieš skelbdama galutinę ataskaitą, saugos tyrimų institucija gali siekti gauti atitinkamų institucijų, atitinkamo konstrukcijos sertifikato turėtojo, gamintojo ir naudotojo pastabas, kurie konsultacijos turiniui taiko profesinės paslapties taisyklės. Siekdama gauti tokias pastabas, saugos tyrimų institucija laikosi tarptautinių standartų ir rekomenduojamos tvarkos.
16(5)	A2.1.16.5	Neskelbtina saugos informacija įtraukiama į ataskaitą tik tuo atveju, jei ji svarbi avarijos ar pavojingo incidento nagrinėjimui. Su nagrinėjimu nesusijusi informacija ar jos dalys neatskleidžiamos.
16(6)	A2.1.16.6	Saugos tyrimų institucija galutinę ataskaitą viešai paskelbia kuo greičiau – kai įmanoma, per 12 mėnesių nuo avarijos ar pavojingo incidento dienos.
16(7)	A2.1.16.7	Kai galutinės ataskaitos per 12 mėnesių paskelbti neįmanoma, saugos tyrimų institucija tarpinį pranešimą po avarijos arba pavojingo incidento skelbia bent kartą per metus ir tame pranešime išsamiai aprašo tyrimo eigą ir visus iškeltus saugos klausimus.
16(8)	A2.1.16.7	Saugos tyrimų institucija kuo greičiau pateikia galutinės ataskaitos ir saugos rekomendacijų kopiją: a) atitinkamų valstybių saugos tyrimų institucijoms ir civilinės aviacijos institucijoms, taip pat ICAO, atsižvelgiant į tarptautinius standartus ir rekomenduojamą tvarką; b) ataskaitoje pateiktų saugos rekomendacijų adresatams.
17(1)	A2.1.17.1	Bet kuriuo saugos tyrimo etapu saugos tyrimų institucija, pasikonsultavusi su atitinkamomis šalimis, siunčia raštą, kuriame nurodoma data ir kuriame ji rekomenduoja susijusioms institucijoms, įskaitant trečiųjų valstybių institucijas, imtis veiksmų, kuriuos, jos manymu, būtina skubiai įgyvendinti siekiant sustiprinti aviacijos saugumą.
17(2)	A2.1.17.2	Saugos tyrimų institucija gali pateikti saugos rekomendacijas, remdamasi kelių tyrimų ar bet kurios kitos atliktos veiklos nagrinėjimo ar analizės rezultatais.
17(3)	A2.1.17.3	Saugos rekomendacijomis jokių būdu neturi būti nustatyta kaltės prezumpcija ar atsakomybė už avariją, pavojingą incidentą ar incidentą.
18(1)	A2.1.18.1	Saugos rekomendacijos adresatas patvirtina gavęs raštą, kuriame nurodoma data, ir per 90 dienų nuo to rašto gavimo dienos praneša rekomendaciją pateikusiai saugos tyrimų institucijai, kokių veiksmų imtasi ar ketinama imtis ir, jei reikia, kiek laiko prireiks jiems užbaigti, o kai nesiimama veiksmų – to priežastis.
18(2)	A2.1.18.2	Per 60 dienų nuo atsakymo gavimo dienos saugos tyrimų institucija praneša adresatui, ar atsakymas ją tenkina, ir pagrindžia savo nuomonę, jeigu ji nesutinka su sprendimu nesiimti jokių veiksmų.
20	A2.1.20.1	1. ES ir Izraelio oro transporto bendrovės įgyvendina procedūras, pagal kurias galima: a) kuo greičiau parengti patvirtintą visų orlaivyje esančių asmenų sąrašą, grindžiamą turima geriausia informacija; taip pat b) nedelsiant po pranešimo apie įvykusią orlaivio avariją parengti orlaivyje esančių pavojingų prekių sąrašą.

Straipsnis (dalys)	Standartas Nr. (Dalys / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
		<p>2. Siekiant, kad būtų galima greitai informuoti keleivių artimuosius apie tai, kad jų artimieji buvo avariją patyrusiame orlaivyje, oro transporto bendrovės pasiūlo keleiviams galimybę nurodyti asmens, su kuriuo reikia susisiekti įvykus avarijai, pavardę ir kontaktinius duomenis. Šią informaciją oro transporto bendrovės gali naudoti tik avarijos atveju, jos neperduoda trečiosioms šalims ar jos nenaudoja komerciniams tikslams.</p> <p>3. Orlaivyje buvusio asmens vardas viešai skelbiamas tik po to, kai atitinkamos institucijos informuoja to asmens artimuosius. 1 dalies a punkte nurodytas sąrašas neskelbiamas pagal atitinkamus susitariančiosios šalies teisės aktus, o šiame sąrašė esančių asmenų vardai pagal tuos pačius teisės aktus gali būti viešai paskelbti tik tada, kai atitinkamų orlaivyje buvusių asmenų artimieji tam neprieštarauja.</p>
21	A2.1.21.1	<p>1. Siekiant užtikrinti, kad į avarijas būtų reaguojama visapusiškiau ir darniau, kiekviena susitariančioji šalis nacionaliniu lygmeniu parengia skubių veiksmų planą civilinės aviacijos avarijos atveju. Toks skubių veiksmų planas taip pat apima pagalbą civilinės aviacijos avarijų aukoms ir jų artimiesiems.</p> <p>2. Susitariančiosios šalys užtikrina, kad visos jų teritorijoje įsisteigusios oro transporto bendrovės turėtų pagalbos civilinės aviacijos avarijų aukoms ir jų artimiesiems planą. Į tuos planus turėtų būti įtraukta psichologinė pagalba civilinės aviacijos avarijų aukoms ir jų artimiesiems ir jais turėtų būti sudaromos sąlygos bendrovėms reaguoti į didelio masto avarijas. Susitariančiosios šalys atlieka jų teritorijoje įsisteigusių oro transporto bendrovių pagalbos planų auditą.</p> <p>3. Susitariančiajai šaliai, ypač suinteresuotai jos teritorijoje įvykusios avarijos tyrimu, nes avarijoje žuvo ar buvo sunkiai sužeisti jos piliečiai, leidžiama paskirti ekspertą, kuris turi teisę:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) apsilankyti avarijos vietoje; b) turėti prieigą prie susijusios faktinės informacijos, kurią atsakinga saugos tyrimų institucija leido skelbti viešai, ir informacijos apie tyrimo eigą; c) gauti galutinės ataskaitos kopiją. <p>4. Pagal 3 dalį paskirtas ekspertas, laikydamasis galiojančių teisės aktų, gali padėti nustatyti aukų tapatybę ir dalyvauti susitikimuose su išgyvenusiais jo valstybės piliečiais.</p>
23	A2.1.23.1	Susitariančiosios šalys nustato sankcijų, taikomų pažeidus šiame priede nurodytus standartus ir reikalavimus, susijusius su civilinės aviacijos avarijų ir incidentų tyrimu ir prevencija, taisykles. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

A.2.2 2003 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/42/EB dėl civilinės aviacijos įvykių pranešimų

Straipsnis (dalys)	Standartas Nr. (Dalys / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
1	A2.2.1.1	Šios direktyvos tikslas – prisidėti prie aviacijos saugos didinimo užtikrinant, kad būtų pranešama, renkama, laikoma, saugoma ir platinama reikiama informacija apie saugą. Vienintelis atskaitomybės apie įvykius tikslas yra avarijų ir incidentų prevencija, o ne kaltės ar atsakomybės priskyrimas.
2	A2.2.2.1	Direktyvos 2003/42/EB 2 straipsnio apibrėžtys prireikus ir tinkamai taikomos šiame priede nurodytiems standartams ir reikalavimams, susijusiems su pranešimu apie civilinės aviacijos įvykius.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
3	A2.2.3.1	Šiame priede nurodyti standartai ir reikalavimai, susiję su pranešimu apie civilinės aviacijos įvykius, taikomi įvykiams, kurie kelia pavojų arba kurie, nesiėmus taisomųjų veiksmų, gali sukelti pavojų orlaiviui, jame esantiems žmonėms ar bet kokiam kitam asmeniui.
4(1)	A2.2.4.1	Susitariančiosios šalys reikalauja, kad kompetentingoms institucijoms apie įvykius praneštų kiekvienas įvykyje dalyvavęs asmuo arba kiekvienas asmuo, turintis licenciją pagal oro navigacijos įstatymą, ir įgulos narys, net jei jis įvykyje nedalyvavo.
5(1)	A2.2.5.1	Susitariančiosios šalys paskiria vieną ar daugiau kompetentingų institucijų, kurios parengtų informacijos apie praneštus įvykius surinkimo, įvertinimo, apdorojimo ir laikymo mechanizmą.
5(2)-(3)	A2.2.5.2	Kompetentingos institucijos laiko surinktas ataskaitas savo duomenų bazėse. Šiose duomenų bazėse taip pat laikoma informacija apie avarijas ir pavojingus incidentus.
6	A2.2.6.1	Prireikus Izraelis ir valstybės narės keičiasi saugos informacija. Izraelio naudojama duomenų bazė turėtų būti suderinama su programine įranga ECCAIRS.
8(1)	A2.2.8.1	Susitariančios šalys pagal savo nacionalinius teisės aktus imasi būtinų priemonių užtikrinti reikiamą jų pagal Direktyvą 2003/42/EB gautos informacijos konfidencialumą. Jos naudoja tokią informaciją tik Direktyvos 2003/42/EB tikslu.
8(2)	A2.2.8.2	Neatsižvelgiant į įvykio ir avarijos ar pavojingo incidento tipą arba klasifikaciją, standarte A2.2.5.2 paminėtoje duomenų bazėje niekuomet neregistruojami atskirų asmenų vardai, pavardės ar adresai.
8(3)	A2.2.8.3	Nepažeidžiant taikytinų baudžiamojo kodekso nuostatų, susitariančiosios šalys susilaiko nuo teismo persekiojimo dėl nesąmoningo ar netyčinio įstatymų pažeidimo, kuris užfiksuojamas tik todėl, kad apie jį pranešama pagal nacionalinę privalomąją atskaitomybės sistemą, išskyrus didelio aplaidumo atvejus.
9	A2.2.9.1	Kiekviena susitariančioji šalis parengia savanoriško pranešimo apie incidentus sistemą, kad būtų lengviau rinkti duomenis apie faktinius arba galimus saugos trūkumus, kurie galėtų likti neužfiksuoti privalomo pranešimo apie incidentus sistemoje.

B DALIS. Oro eismo valdymas

B.1. 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 549/2004, nustatantis bendro Europos dangaus sukūrimo pagrindą, (Pagrindų reglamentas) su pakeitimais, padarytais 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1070/2009

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
1.1 – 1.3	B.1.1.1	A	Bendro Europos dangaus iniciatyvos tikslas – pagerinti esamus oro eismo saugos standartus, skatinti oro transporto sistemos tvarią plėtrą ir pagerinti bendrus oro eismo valdymo (OEV) ir oro navigacijos paslaugų (ONP), skirtų bendram oro eismui susitariančiose šalyse, veiklos rezultatus, kad būtų laikomasi visų oro erdvės naudotojų reikalavimų. Šis bendras Europos dangus apima darnų visos Europos maršrutų tinklą, tinklo valdymo ir oro eismo valdymo sistemas, grindžiamas tik saugos, veiksmingumo ir techniniais aspektais siekiant suteikti naudos visiems oro erdvės naudotojams. Siekiant šio tikslo Reglamentu (EB) Nr. 549/2004 sukuriamą suderintą reguliavimo sistemą bendro Europos dangaus sukūrimui.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
			<p>Reglamento (EB) Nr. 549/2004 ir bendro Europos dangaus pagrindų reglamentuose nustatytų priemonių taikymas nepažeidžia susitariančiųjų šalių suverenių teisių į jų oro erdvę ir neturi įtakos susitariančiųjų šalių reikalavimams, susijusiems su viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir gynybos klausimais, kaip nustatyta 13 straipsnyje. Reglamentas (EB) Nr. 549/2004 ir bendro Europos dangaus pagrindų reglamentuose nustatytos priemonės netaikomos karinėms operacijoms ir mokymui.</p> <p>Reglamento (EB) Nr. 549/2004 ir bendro Europos dangaus pagrindų reglamentuose nustatytų priemonių taikymas nepažeidžia susitariančiųjų šalių teisių ir pareigų pagal 1944 m. Čikagos Tarptautinės civilinės aviacijos konvenciją (Čikagos konvencija). Atsižvelgiant į tai, papildomas tikslas – padėti susitariančiosioms šalims vykdyti išpareigojimus pagal Čikagos konvenciją, suteikiant jos nuostatų bendro aiškinimo ir vienodo įgyvendinimo pagrindą ir užtikrinant, kad į šias nuostatas būtų tinkamai atsižvelgiama Reglamente (EB) Nr. 549/2004 ir jo įgyvendinimo taisyklėse.</p>
2	B.1.2.1	A	Reglamento (EB) Nr. 549/2004 2 straipsnio apibrėžtys taikomos šiame priede nurodytiems standartams ir reikalavimams, susijusiems su oro eismo valdymu. Visos nuorodos į valstybes nares reiškia nuorodas į susitariančiąsias šalis.
4.1	B.1.4.1	A	Susitariančiosios šalys kartu ar atskirai arba paskiria, arba įsteigia įstaigą arba įstaigas, kurios yra jų nacionalinės priežiūros institucijos, kad ši arba šios priimtų užduotis, kurios tokiai institucijai skirtos pagal Reglamentą (EB) Nr. 549/2004 ir pagal Reglamento (EB) Nr. 549/2004 3 straipsnyje nurodytas priemones.
4.2	B.1.4.2	A	Nacionalinės priežiūros institucijos nepriklauso nuo oro navigacijos paslaugų teikėjų. Šis nepriklausomumas pasiekiamas bent funkciniu lygiu, tinkamai atskiriant nacionalines priežiūros institucijas ir tokius teikėjus.
4.3	B.1.4.3	A	Nacionalinės priežiūros institucijos vykdo savo įgaliojimus nešališkai, nepriklausomai ir skaidriai. Tai pasiekama taikant tinkamas valdymo ir kontrolės priemones, taip pat ir susitariančiosios šalies administracijos institucijose. Vis dėlto tai netrukdo nacionalinėms priežiūros institucijoms vykdyti savo užduočių pagal nacionalinių civilinės aviacijos institucijų ar kitų viešųjų įstaigų organizavimo taisykles.
4.4	B.1.4.4	A	Susitariančiosios šalys užtikrina, kad nacionalinės priežiūros institucijos turėtų reikalingų išteklių ir pajėgumų vykdyti pagal Reglamentą (EB) Nr. 549/2004 joms priskirtas užduotis veiksmingai ir laiku.
9	B.1.9.1	A	Sankcijos, kurias susitariančiosios šalys nustato oro erdvės naudotojams ir paslaugų teikėjams už Reglamento (EB) Nr. 549/2004 ir ypač už bendro Europos dangaus pagrindų reglamentuose nustatytų priemonių pažeidimą, turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.
10	B.1.10.1	A	Susitariančiosios šalys, laikydamosi savo nacionalinės teisės aktų, sukuria konsultacijų mechanizmus, kad į bendro Europos dangaus iniciatyvos įgyvendinimą būtų galima tinkamai įtraukti suinteresuotuosius subjektus, įskaitant darbuotojams atstovaujančias profesines organizacijas.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
11.1	B.1.11.1	A	Kad pagerėtų oro navigacijos paslaugų ir tinklo funkcijų veiklos rezultatai, parengiamas oro navigacijos paslaugų ir tinklo funkcijų veiklos rezultatų planas. Jis apima: a) nacionalinius planus, įkaitant tikslinius veiklos rodiklius, numatytus pagrindinėms veiklos sritims – saugai, aplinkos apsaugai, pajėgumams ir ekonominiam efektyvumui, kuriais užtikrinama atitiktis bendro Europos dangaus iniciatyvai; taip pat b) oro navigacijos paslaugų ir tinklo funkcijų veiklos rezultatų periodinę apžvalgą, stebėseną bei lyginamąją analizę.
11.2	B.1.11.2	A	Komisija pagal Reglamento (EB) Nr. 549/2004 5 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą gali skirti Eurokontrolę ar kitą nešališką kompetentingą įstaigą „veiklos rezultatų apžvalgos įstaiga“. Veiklos rezultatų apžvalgos įstaigos vaidmuo – prašymus patekusioms nacionalinėms priežiūros institucijoms padėti įgyvendinti veiklos rezultatų planą. Komisija užtikrina, kad veiklos rezultatų apžvalgos įstaiga vykdydama Komisijos jai patikėtas užduotis veiktų savarankiškai.
11.3 (b)	B.1.11.3	A	Standarte B.1.11.1 nurodytus nacionalinius planus parengia nacionalinės priežiūros institucijos ir priima susitariančioji šalis. Į šiuos planus įtraukiami privalomieji nacionaliniai tiksliniai rodikliai ir atitinkama susitariančiosios šalies priimta skatinamoji programa. Planai rengiami konsultuojantis su oro navigacijos paslaugų teikėjais, oro erdvės naudotojų atstovais ir, atitinkamais atvejais, oro uostų vadovybe bei oro uostų koordinatoriais.
11.3 (d)	B.1.11.4	A	Veiklos rezultatų plano ataskaitinis laikotarpis apima mažiausiai trejus ir daugiausiai penkerius metus. Jeigu nacionaliniai tiksliniai rodikliai nėra įgyvendinti, tuo laikotarpiu susitariančiosios šalys ir (arba) nacionalinės priežiūros institucijos taiko savo apibrėžtas tam tinkamas priemones.
11.4	B.1.11.5	A	Veiklos rezultatų planui taikomos šios procedūros: a) surenkami, patvirtinami, nagrinėjami, įvertinami ir platinami svarbūs su oro navigacijos paslaugų ir tinklo funkcijų veiklos rezultatais susiję duomenys iš visų atitinkamų subjektų, įskaitant oro navigacijos paslaugų teikėjus, oro erdvės naudotojus, oro uostų vadovybę, nacionalines priežiūros institucijas, susitariančiąsias šalis ir Eurokontrolę; b) pasirenkamos tinkamos pagrindinės veiklos rezultatų sritys pagal ICAO dokumentą Nr. 9854 „Visuotinė oro eismo valdymo veiklos koncepcija“, suderintos su sritimis, numatytomis pagal pagrindinio OEV plano veiklos sistemą, įskaitant saugos, aplinkos apsaugos, pajėgumų ir ekonominio efektyvumo sritis, kurios prireikus pakeičiamos, siekiant atsižvelgti į ypatingus bendro Europos dangaus iniciatyvos poreikius ir susijusius šių sričių tikslus, taip pat nustatoma keletas pagrindinių veiklos rezultatų įvertinimo rodiklių; c) pagal nacionalinį planą vertinami nacionaliniai tiksliniai veiklos rodikliai; taip pat d) atliekama nacionalinių veiklos rezultatų planų įgyvendinimo stebėseną, įskaitant tinkamas įspėjimo priemones.
11.5	B.1.11.6	A	Nustatant veiklos rezultatų planą atsižvelgiama į tai, kad maršruto metu teikiamos paslaugos, terminalo paslaugos ir tinklo funkcijos yra skirtingos ir turėtų būti atitinkamai traktuojamos, prireikus, ir vertinant veiklos rezultatus.
11.6	B.1.11.7	A	Taikomos ES ir Izraelio Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimo IV priede išvardytos veiklos rezultatų plano įgyvendinimo taisyklės.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
13	B.1.13.1	A	<p>Bendro Europos dangaus pagrindų reglamentai nekludo susitariančiai šaliai taikyti priemones tiek, kiek jų reikia pagrindiniams jos saugumo ar gynybos politikos interesams apsaugoti. Visų pirma tai yra tokios priemonės, kurios yra būtinos:</p> <ul style="list-style-type: none"> — oro erdvei, už kurią ji atsakinga pagal ICAO Regioninius oro navigacijos susitarimus, prižiūrėti, taip pat ir tam, kad būtų galima aptikti, identifikuoti ir įvertinti visus tokia oro erdve besinaudojančius orlaivius, siekiant užtikrinti skrydžių saugą ir imtis veiksmų saugumo ir gynybos poreikiams užtikrinti, — tuo atveju, kai kyla rimti vidaus neramumai, darantys įtaką viešosios tvarkos palaikymui, — karo arba rimtos tarptautinės įtampos, keliančios karo grėsmę, atveju, — susitariančiosios šalies tarptautiniams įsipareigojimams, susijusiems su taikos ir tarptautinio saugumo palaikymu, įgyvendinti, — karinėms operacijoms ir mokymams, taip pat ir būtinoms pratyboms, vykdyti.

B.2. 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 550/2004 dėl oro navigacijos paslaugų teikimo bendrame Europos danguje (Paslaugų teikimo reglamentas) su pakeitimais, padarytais 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1070/2009

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
2.1-2	B.2.2.1	A	Nacionalinės priežiūros institucijos vykdomi patikrinimai arba apžiūros, kuriais užtikrinama, kad būtų laikomasi Reglamento (EB) Nr. 550/2004, ypač jo nuostatų dėl oro navigacijos paslaugų teikėjų, teikiančių paslaugas, susijusias su oro erdve, už kurią yra atsakinga susitariančioji šalis, saugaus ir efektyvaus veiklos vykdymo. Atitinkamas oro navigacijos paslaugų teikėjas sudaro sąlygas atlikti tokį darbą.
2.3	B.2.2.2	B	Funkcinio oro erdvės bloko veikloje dalyvaujančios valstybės sudaro priežiūros susitarimus, kuriais užtikrinami tame funkciname oro erdvės bloke paslaugas teikiančių oro navigacijos paslaugų teikėjų patikrinimai ir apžiūros.
2.4-6	B.2.2.3	A	Jei vienos valstybės oro navigacijos paslaugos teikėjas paslaugas teikia kitos valstybės oro erdveje, tos valstybės sudaro priežiūros susitarimus, kuriais užtikrinami oro navigacijos paslaugų teikėjo patikrinimai ir apžiūros. Tuose susitarimuose numatyta, kokių priemonių imtis, jei nesilaikoma taikytinų reikalavimų.
4		A	Taikomos ES ir Izraelio Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimo IV priede išvardytos saugos reikalavimų įgyvendinimo taisyklės.
7.1	B.2.7.1	A	Susitariančiosios šalys sertifikuoja oro navigacijos paslaugų teikėjus.
7.3	B.2.7.2	A	Nacionalinės priežiūros institucijos sertifikatus išduoda Reglamentą (ES) Nr. 1035/2011 ir taikytinus nacionalinės teisės aktus atitinkantiems oro navigacijos paslaugų teikėjams.
7.3	B.2.7.3	A	Sertifikatas gali būti išduodamas atskirai kiekvienos Reglamento (EB) Nr. 549/2004 2 straipsnyje išvardytos rūšies paslaugai arba tokių paslaugų paketui.
7.3	B.2.7.4	A	Sertifikatai reguliariai tikrinami.

Straipsnis (dalys)	Standartas Nr. (Dalys / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
7.4 ir II priedas	B.2.7.5	A	Sertifikatuose nurodomos oro navigacijos paslaugų teikėjų teisės ir pareigos, įskaitant oro erdvės naudotojų nediskriminavimą dėl galimybių naudotis paslaugomis, ypač daug dėmesio skiriant saugai. Sertifikavimui gali būti taikomi tik Reglamento (EB) Nr. 550/2004 II priede išdėstyti reikalavimai. Tokie reikalavimai turi būti objektyviai pagrįsti, nediskriminuojantys, proporcingi ir skaidrūs.
7.5	B.2.7.6	A	Susitariančiosios šalys gali leisti oro navigacijos paslaugas teikti be sertifikato, jei orlaivių judėjimas iš esmės nepriskirtinas prie bendro oro eismo.
7.6	B.2.7.7	B	Sertifikatų išdavimas suteikia oro navigacijos paslaugų teikėjams galimybę teikti paslaugas kitoms susitariančiosioms šalims, kitiems oro navigacijos paslaugų teikėjams, oro erdvės naudotojams ir susitariančiosiose šalyse esantiems oro uostams.
7.7	B.2.7.8	A	Nacionalinės priežiūros institucijos stebi, kaip laikomasi sertifikato sąlygų.
7.7	B.2.7.9	A	Jei nacionalinė priežiūros institucija nustato, kad sertifikato turėtojas nebevykdo tokių reikalavimų ar sąlygų, ji imasi tinkamų priemonių, užtikrindama paslaugų nenutrūkstumą. Tokios priemonės gali apimti sertifikato atšaukimą.
7.8	B.2.7.10	B	Viena susitariančioji šalis visus kitoje susitariančiojoje šalyje išduotus sertifikatus pripažįsta pagal šiame priede nurodytus standartus ir reguliavimo reikalavimus, susijusius su oro eismo valdymu.
8.1	B.2.8.1	A	Susitariančiosios šalys užtikrina oro eismo paslaugų teikimą išimties tvarka tam tikruose oro erdvės blokuose toje oro erdvėje, už kurią jos atsakingos. Šiuo tikslu susitariančiosios šalys paskiria oro eismo paslaugų teikėją, turintį susitariančiosiose šalyse galiojantį sertifikatą.
8.2	B.2.8.2	B	Tarpvalstybinių paslaugų teikti netrukdoma, teisinėje sistemoje nustačius reikalavimus, kad oro navigacijos paslaugų teikėjas: a) tiesiogiai arba per didžiąją akcijų dalį nuosavybės teise priklausytų tam tikrai valstybei ir (arba) jos nacionaliniams subjektams, b) turėtų savo pagrindinę veiklos vietą ir (arba) registruotą buveinę toje valstybėje, c) naudotųsi tik toje valstybėje esančia infrastruktūra.
8.3	B.2.8.3	A	Susitariančiosios šalys nustato paskirtų paslaugų teikėjų teises ir pareigas. Pareigos gali apimti sąlygas dėl savalaikio reikiamos informacijos pateikimo, kad būtų galima identifikuoti visų orlaivių judėjimą oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos.
8.4	B.2.8.4	A	Pasirinkdamos paslaugų teikėją, susitariančiosios šalys gali veikti savo nuožiūra, jei teikėjas atitinka reikalavimus ir sąlygas, nustatytus priede nurodytuose standartuose ir reguliavimo reikalavimuose, susijusiuose su oro eismo valdymu.
8.5	B.2.8.4	B	Jei pagal 9a straipsnį nustatyti funkciniai oro erdvės blokai apima oro erdvę, už kurią atsakinga daugiau kaip viena susitariančioji šalis, atitinkamos susitariančiosios šalys ne vėliau kaip prieš mėnesį iki oro erdvės bloko įgyvendinimo pagal Reglamento (EB) Nr. 550/2004 8 straipsnio 1 dalį bendrai paskiria vieną ar daugiau oro eismo paslaugų teikėjų.
9	B.2.9.1	A	Susitariančiosios šalys gali paskirti meteorologijos paslaugų teikėją, kuris išskirtiniu pagrindu teiktų visus arba dalį meteorologinių duomenų visoje arba dalyje oro erdvės, už kurią jos yra atsakingos, atsižvelgiant į saugos reikalavimus.

Straipsnis (dalys)	Standartas Nr. (Dalys / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
9a.1	B.2.9a.1	B	Susitariančiosios šalys imasi visų būtinų priemonių, kad užtikrintų, jog funkciniai oro erdvės blokai būtų įgyvendinti, siekdamos užtikrinti reikalaujamą bendro Europos dangaus oro eismo valdymo tinklo pajėgumą ir veiksmingumą bei išlaikyti aukštą saugos lygį ir pagerinti bendrą oro transporto sistemos veikimą bei sumažinti poveikį aplinkai. Susitariančiosios šalys, visų pirma susitariančiosios šalys, kurios nustato kaimyninius funkcinis oro erdvės blokus, kuo plačiau bendradarbiauja, kad užtikrintų šios nuostatos laikymąsi.
9a.2	B.2.9a.2	B	Funkciniai oro erdvės blokai visų pirma: a) yra paremti saugos vertinimu, b) leidžia optimaliai naudoti oro erdvę, atsižvelgiant į oro eismo srautus, c) užtikrina darną su Europos maršrutų tinklu, įsteigtu pagal oro erdvės reglamento 6 straipsnį, d) yra pateisinami dėl jų bendros pridėtinės vertės, įskaitant optimalių techninių ir žmogiškųjų išteklių panaudojimą remiantis sąnaudų ir naudos tyrimais, e) užtikrina sklandų ir lankstų atsakomybės už oro eismo kontrolę perdavimą tarp oro eismo paslaugų vienetų, f) užtikrina įvairių oro erdvės konfigūracijų suderinamumą, tobulinant, <i>inter alia</i> , esamus skrydžių informacijos regionus, g) atitinka su ICAO sudarytų regioninių susitarimų sąlygas, h) atitinka Reglamento (EB) Nr. 550/2004 įsigaliojimo dieną galiojančius regioninius susitarimus ir i) palengvina derinimą su tiksliniais veiklos rodikliais.
9a.3	B.2.9a.3	B	Funkcinis oro erdvės blokas nustatomas tik visų susitariančiųjų šalių ir, jei tinkama, trečiųjų valstybių, kurios atsakingos už bet kurią funkcijai oro erdvės blokui priskiriamą oro erdvės dalį, bendru sutarimu. Prieš nustatydama (-os) funkcinių oro erdvės bloką, atitinkama (-os) susitariančioji (-iosios) šalis (-ys) pateikia kitai susitariančiajai šaliai ir kitoms suinteresuotosioms šalims pakankamai informacijos ir suteikia joms galimybę pateikti pastabas.
9a.4	B.2.9a.4	B	Kai funkcinis oro erdvės blokas susijęs su oro erdve, už kurią visiškai ar iš dalies atsako dvi ar daugiau susitariančiųjų šalių, susitarime, kuriuo nustatomas funkcinis oro erdvės blokas, numatomos būtinos nuostatos dėl to, kaip blokas gali būti keičiamas ir kaip susitariančioji šalis gali pasitraukti iš bloko, įskaitant pereinamojo laikotarpio priemones.
9a.5	B.2.9a.5	B	Tarp dviejų ar daugiau susitariančiųjų šalių iškylus sunkumų dėl tarpvalstybinio funkcinio oro erdvės bloko, apimančio oro erdvę, už kurią jos atsakingos, atitinkamos susitariančiosios šalys gali kartu paprašyti Bendro dangaus komiteto šiuo klausimu pateikti nuomonę. Nuomonė skiriama atitinkamoms susitariančiosioms šalims. Nepažeidžiant standarto B.2.9a.3, susitariančiosios šalys atsižvelgia į tą nuomonę siekdamos rasti sprendimą.
10.1	B.2.10.1	A	Oro navigacijos paslaugų teikėjai gali naudotis kitų paslaugų teikėjų, turinčių susitariančiosiose šalyse išduotus sertifikatus, paslaugomis.
10.2	B.2.10.2	A	Oro navigacijos paslaugų teikėjai įformina savo darbinis ryšius rašytiniais susitarimais arba lygiavertėmis teisinėmis priemonėmis, kuriose išdėstomos konkrečios kiekvieno paslaugų teikėjo pareigos bei funkcijos ir numatomas visų paslaugų teikėjų keitimasis veiklos duomenimis dėl bendrojo oro eismo. Apie šiuos susitarimus pranešama atitinkamai nacionalinei priežiūros institucijai ar institucijoms.
10.3	B.2.10.3	A	Su oro eismo paslaugų teikimu susijusiais atvejais privaloma gauti atitinkamų susitariančiųjų šalių pritarimą. Meteorologijos paslaugų teikimo atvejais privaloma gauti atitinkamų susitariančiųjų šalių pritarimą, jei jos pagal standartą B.2.9.1 išskirtiniu pagrindu yra paskyrusios paslaugų teikėją.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
11	B.2.10.4	A	Susitariančiosios šalys, vykdydamos bendrą transporto politiką, imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų kompetentingų civilinių ir karinių institucijų rašytinių susitarimų ar lygiaverčių teisinių priemonių dėl konkrečių oro erdvės blokų valdymo sudarymą arba atnaujinimą.
12(1)	B.2.12.1	A	Oro navigacijos paslaugų teikėjai, neatsižvelgiant į jų nuosavybės sistemą arba teisinį statusą, parengia, pateikia auditui ir skelbia savo finansinę atskaitomybę.
12(2)	B.2.12.2	A	Visais atvejais oro navigacijos paslaugų teikėjai skelbia metinę atskaitą ir reguliariai atliekamas nepriklausomas jų auditas.
12(3)	B.2.12.3	A	Teikdami paslaugų paketą oro navigacijos paslaugų teikėjai nurodo ir praneša su oro navigacijos paslaugomis susijusias sąnaudas ir pajamas, išskirstytas pagal taikytiną mokesčių sistemą, ir prireikus tvarko konsoliduotą kitų paslaugų nei oro navigacijos paslaugos atskaitomybę, kaip jie privalėtų daryti, jei atitinkamas paslaugas teiktų skirtingos įmonės.
12(4)	B.2.12.4	A	Susitariančiosios šalys paskiria kompetentingas institucijas, kurios turi teisę susipažinti su paslaugų teikėjų, teikiančių paslaugas oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos, atskaitomis.
13.1	B.2.13.1	B	Kiek tai susiję su bendroju oro eismu, visi oro navigacijos paslaugų teikėjai, oro erdvės naudotojai ir oro uostai realiu laiku keičiasi atitinkamais veiklos duomenimis, atitinkančiais jų veiklos poreikius. Šie duomenys gali būti naudojami tik veiklos vykdymo tikslais.
13.2	B.2.13.2	B	Galimybė susipažinti su atitinkamais veiklos duomenimis be diskriminacijos suteikiama atitinkamoms institucijoms, sertifikuotiems oro navigacijos paslaugų teikėjams, oro erdvės naudotojams ir oro uostams.
13.3	B.2.13.3	B	Sertifikuoti paslaugų teikėjai, oro erdvės naudotojai ir oro uostai nustato standartines susipažinimo su jų atitinkamais veiklos duomenimis sąlygas, išskyrus nurodytąsias 1 dalyje. Nacionalinės priežiūros institucijos patvirtina tokias standartines sąlygas. Išsamios su tokiomis sąlygomis susijusios taisyklės prireikus nustatomos pagrindų reglamento 5 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka.
18.1-18.2	B.2.18.1	A	Nei susitariančiųjų šalių nacionalinės priežiūros institucijos, veikdamos pagal savo nacionalinę teisę, nei Komisija neatskleidžia konfidencialaus pobūdžio informacijos, pirmiausia informacijos apie oro navigacijos paslaugų teikėjus, jų verslo ryšius arba jų sąnaudų sudedamąsias dalis. Ši nuostata nepažeidžia susitariančiųjų šalių nacionalinių priežiūros institucijų ar Komisijos teisės atskleisti informaciją, kai tai būtina jų pareigoms atlikti; tokiu atveju toks informacijos atskleidimas turi būti proporcingas ir turi būti atsižvelgiama į oro navigacijos paslaugų teikėjų, oro erdvės naudotojų, oro uostų ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų teisėtus interesus siekiant apsaugoti jų verslo paslaptis.

B.3. 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 551/2004 dėl bendro Europos dangaus oro erdvės organizavimo ir naudojimo (Oro erdvės reglamentas) su pakeitimais, padarytais 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1070/2009

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
1	B.3.1.1	A	Tikslas – patvirtinti vis labiau integruotos oro erdvės koncepciją bendros transporto politikos kontekste ir nustatyti bendras suskirstymo, planavimo ir valdymo procedūras, užtikrinančias efektyvų ir saugų oro eismo valdymą. Oro erdvės naudojimas sudaro sąlygas oro navigacijos paslaugų veiklai, kuri sudaro darnią ir nuoseklią visumą pagal Reglamentą (EB) Nr. 550/2004. Jis taikomas ICAO EUR ir AFI regionų oro erdve, kurioje susitariančiosios šalys yra atsakingos už oro eismo paslaugų teikimą pagal Paslaugų teikimo reglamentą (EB) Nr. 550/2004. Susitariančiosios šalys taip pat gali taikyti Reglamentą (EB) Nr. 551/2004 kitiems ICAO regionams priskiriamai oro erdvei, už kurią jos yra atsakingos, jeigu jos apie tai praneša kitoms susitariančiosioms šalims.
3.1	B.3.3.1	B	Susitariančiosios šalys siekia, kad būtų sukurtas ir ICAO pripažintas vienas Europos viršutinis skrydžių informacijos regionas (EVIR).
3.2	B.3.3.2	B	EVIR projektas sudaromas taip, kad jis apimtų Reglamento (EB) Nr. 551/2004 1 straipsnio 3 dalyje nurodytą oro erdvę, už kurią susitariančiosios šalys yra atsakingos; jis taip pat gali apimti Europos trečiųjų valstybių oro erdvę.
3.3	B.3.3.3	B	EVIR sukūrimas neturi įtakos susitariančiųjų šalių atsakomybei pagal standartą B.2.8.1 paskirti oro erdvės, už kurią jos yra atsakingos, oro eismo paslaugų teikėjus.
3.4	B.3.3.4	B	Susitariančiosios šalys išsaugo savo atsakomybę ICAO atžvilgiu pagal ICAO jiems patiktų viršutinių skrydžių informacijos regionų ir skrydžių informacijos regionų geografines ribas.
3a	B.3.3a.1	A	Taikomos su elektroninės oro navigacijos informacija susijusios įgyvendinimo taisyklės, išvardytos ES ir Izraelio Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimo IV priede.
4	B.3.4.1	A	Taikomos su skrydžių taisyklėmis susijusios ir oro erdvės klasifikavimo įgyvendinimo taisyklės, išvardytos ES ir Izraelio Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimo IV priede.
6.1	B.3.6.1	A	Oro eismo valdymo (OEV) tinklo funkcijomis sudaromos sąlygos optimaliai naudoti oro erdvę ir užtikrinti, kad oro erdvės naudotojai galėtų pasirinkti norimą trajektoriją, sudarant galimybę kuo veiksmingiau naudotis oro erdve ir oro navigacijos paslaugomis. Šios tinklo funkcijos skirtos iniciatyvoms nacionaliniu ir funkcinio oro erdvės blokų lygmenimis paremti ir yra vykdomos tokiu būdu, kuris leidžia atskirti reguliavimo ir veiklos užduotis.
6.2	B.3.6.2	A	Tinklo valdytojo funkcijos, susijusios su maršrutų planavimu ir ribotų išteklių valdymu, taip pat galimybė tinklo valdytoju paskirti, pavyzdžiui, Eurokontrolę.
6.3	B.3.6.3	A	Komisija, tinkamai pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais pramonės subjektais, gali papildyti standarte B.3.6.2 pateiktą funkcijų sąrašą. Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines Reglamento (EB) Nr. 551/2004 nuostatas jį papildant, tvirtinamos pagal pagrindų reglamento 5 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
6.4	B.3.6.4	A	<p>Taikomos išsamios Oro erdvės reglamento (EB) Nr. 551/2004 6 straipsnyje nurodytų priemonių įgyvendinimo taisyklės, išskyrus nurodytąsias Reglamento (EB) Nr. 551/2004 6 straipsnio 6–9 dalyse, išvardytos ES ir Izraelio Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimo IV priede. Tose įgyvendinimo taisyklėse visų pirma numatoma:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) procesų ir procedūrų koordinavimas ir derinimas siekiant padidinti dažnio valdymo efektyvumą aviacijos srityje, įskaitant principų ir kriterijų nustatymą; b) centrinė funkcija koordinuoti ankstyvą Europos bendram oro eismui naudojamų dažnio juostų poreikių identifikavimą ir problemų sprendimą siekiant paremti Europos aviacijos tinklo kūrimą ir veikimą; c) papildomos tinklo funkcijos, kaip apibrėžta pagrindiniame OEV plane; d) susitariančiųjų šalių, oro navigacijos paslaugų teikėjų bendro sprendimų priėmimo proceso išsamios sąlygos bei tinklo valdymo funkcija; e) atitinkamų suinteresuotųjų subjektų konsultavimosi sąlygos sprendimų priėmimo procese nacionaliniu ir Europos lygmenimis; ir f) radijo spektre, kurį Tarptautinė telekomunikacijų sąjunga priskyrė bendram oro eismui, užduočių ir atsakomybės pasidalinimas tarp tinklo valdymo funkcijos ir nacionalinių dažnio valdytojų, užtikrinant, kad nacionalinio dažnio valdymo funkcijos toliau vykdytų tas dažnių užduotis, kurios neturi poveikio tinklui. Tais atvejais, kai tinklui daromas poveikis, nacionaliniai dažnio valdytojai bendradarbiauja su už tinklo valdymo funkciją atsakingais asmenimis siekdami optimizuoti dažnių panaudojimą.
6.5	B.3.6.5	A	<p>Kiti nei Reglamento (EB) Nr. 551/2004 6 straipsnio 2 dalyje nurodytieji oro erdvės planavimo aspektai sprendžiami nacionaliniu arba funkcinį oro erdvės blokų lygmenimis. Šiame planavimo procese atsižvelgiama į eismo paklausą bei sudėtingumą, nacionalinių arba funkcinį oro erdvės blokų veiklos rezultatų planus ir konsultuojamasi su atitinkamais oro erdvės naudotojais arba atitinkamomis grupėmis, atstovaujančiomis oro erdvės naudotojams, ir karinėmis institucijomis, jei prireiktų.</p>
6.6	B.3.6.6	B	<p>Susitariančiosios šalys patiki Eurokontrolei arba kitai nešališkai kompetentingai įstaigai valdyti oro eismo srautą, taikant atitinkamą priežiūros sistemą.</p>
6.7	B.3.6.7	A	<p>Taikomos oro eismo srauto valdymo įgyvendinimo taisyklės, išvardytos ES ir Izraelio Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimo IV priede.</p>
7.1	B.3.7.1	A	<p>Atsižvelgdamos į jų kompetencijai priklausančius karinius aspektus, susitariančiosios šalys užtikrina vienodą ICAO apibrėžtos ir Eurokontrolės išplėtos lankstaus oro erdvės naudojimo koncepcijos taikymą bendrame Europos danguje, siekdamos palengvinti oro erdvės ir oro eismo valdymą laikantis bendros transporto politikos.</p>
7. 3	B.3.7.2	A	<p>Taikomos lankstaus oro erdvės naudojimo įgyvendinimo taisyklės, išvardytos ES ir Izraelio Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimo IV priede.</p>

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
8.1	B.3.8.1	A	Tais atvejais, kai dėl Reglamento (EB) Nr. 551/2004 7 straipsnio taikymo kyla pastebimų veiklos vykdymo sunkumų, susitariančiosios šalys gali laikinai nutraukti tokį taikymą su sąlyga, kad jos nedelsdamos apie tai praneša Jungtiniam komitetui.
8.2	B.3.8.2	A	Nustačius laikiną taikymo nutraukimą, gali būti parengtos pagal Reglamento (EB) Nr. 551/2004 7 straipsnio 3 dalį patvirtintų taisyklių pritaikomosios pataisos, taikomos oro erdvei, už kurią atsakinga (-os) susitariančioji (-iosios) šalis (-ys).

B.4. 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 552/2004 dėl Europos oro eismo valdymo tinklo sąveikos (Sąveikos reglamentas) su pakeitimais, padarytais 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1070/2009

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
1 ir I priedas	B.4.1.1	A	Atsižvelgiant į pagrindų reglamento taikymo sritį, Reglamentas (EB) Nr. 552/2004 taikomas Europos oro eismo valdymo tinklo (EOEVT) sąveikai. Jis taikomas Reglamento (EB) Nr. 552/2004 I priede nurodytoms sistemoms, jų sudedamosioms dalims ir susijusioms procedūroms. Tikslas – pasiekti skirtingų EOEVT sistemų, sudedamųjų dalių ir susijusių procedūrų sąveiką tinkamai atsižvelgiant į atitinkamas tarptautines taisykles ir užtikrinti koordinuotą ir greitą naujų sutartų ir patvirtintų oro eismo valdymo veiklos koncepcijų arba technologijų įdiegimą.
2 ir II priedas	B.4.2.1	A	EOEVT, jo sistemos ir jų sudedamosios dalys bei susijusios procedūros turi atitikti esminius reikalavimus. Esminiai reikalavimai pateikiami Reglamento (EB) Nr. 552/2004 II priede.
3	B.4.3.1	A	Taikomos ES ir Izraelio Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimo IV priede išvardytos sąveikos įgyvendinimo taisyklės. Sistemos, sudedamosios dalys ir susijusios procedūros visą jų eksploatavimo ciklo laiką turi atitikti atitinkamas sąveikos įgyvendinimo taisykles. Sąveikos įgyvendinimo taisyklėse pirmiausia: a) nustatomi visi konkretūs reikalavimai, kuriais papildomi arba patobulinami esminiai reikalavimai, pirmiausia saugos, vientiso veikimo ir techninių savybių požiūriu; ir (arba) b) prireikus apibūdinami visi konkretūs reikalavimai, kuriais papildomi arba patobulinami esminiai reikalavimai, pirmiausia dėl naujų sutartų ir patvirtintų veiklos koncepcijų arba technologijų koordinuoto įdiegimo; ir (arba) c) sistemų atveju nustatomos sudedamosios dalys; ir (arba) d) apibūdinamos konkrečios Sprendime 93/465/EEB apibrėžtais moduliais pagrįstos atitikties įvertinimo procedūros, kuriose prireikus dalyvauja Reglamento (EB) Nr. 552/2004 8 straipsnyje nurodytos notifikuotosios įstaigos ir kurios turi būti naudojamos vertinant atitiktį arba sudėtinių dalių tinkamumą naudoti, taip pat sistemų patikrinimui; ir (arba) e) nurodomos įgyvendinimo sąlygos, įskaitant, tam tikrais atvejais, datą, iki kurios visi atitinkami dalyviai privalo pradėti jų laikytis.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
			<p>Rengiant, patvirtinant ir persvarstant sąveikos įgyvendinimo taisyklės atsižvelgiama į techninių sprendimų, kuriuos taikant jų gali būti laikomasi, apskaičiuotą ekonominę naudą, siekiant rasti perspektyviausią sprendimą tinkamai atsižvelgiant į sutarto aukšto saugos lygio užtikrinimą. Su kiekvienu sąveikos įgyvendinimo taisyklės projektu pateikiamas šių sprendimų ekonominės naudos įvertinimas visiems susijusiems dalyviams.</p> <p>Sąveikos įgyvendinimo taisyklės nustatomos pagrindų reglamento 8 straipsnyje nustatyta tvarka.</p>
4 (2)		A	Laikoma, kad sistemos ir jų susijusios procedūros arba sudedamosios dalys, kurios atitinka atitinkamas Bendrijos specifikacijas ir kurių nuorodų numeriai paskelbti <i>Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje</i> , atitinka esminius reikalavimus ir (arba) sąveikos įgyvendinimo 4 reikalavimus.
5 ir III priedas	B.4.5.1	A	<p>Prie sudedamųjų dalių pridedama EB atitikties arba tinkamumo naudoti deklaracija. Deklaracijos elementai pateikiami Reglamento (EB) Nr. 552/2004 III priede.</p> <p>Gamintojas arba susitariančiosios šalys įsisteigęs jo įgaliotasis atstovas EB atitikties arba tinkamumo naudoti deklaracija užtikrina ir deklaruoja, kad jis taikė esminiuose reikalavimuose ir atitinkamose sąveikos įgyvendinimo taisyklėse nustatytas nuostatas.</p> <p>Laikoma, kad tos sudedamosios dalys, prie kurių pridedama EB atitikties arba tinkamumo naudoti deklaracija, atitinka esminius reikalavimus ir atitinkamas sąveikos įgyvendinimo taisykles.</p> <p>Atitinkamose sąveikos įgyvendinimo taisyklėse pririnkus nurodoma, kokias užduotis, susijusias su sudedamųjų dalių atitikties arba tinkamumo naudoti įvertinimu, turi atlikti Reglamento (EB) Nr. 552/2004 8 straipsnyje nurodytos notifikOTOSIOS ĮSTAIGOS.</p>
6 ir IV priedas	B.4.6.1	A	<p>Sistemų EB patikrinimą turi atlikti oro navigacijos paslaugų teikėjas, laikydamasis atitinkamų sąveikos įgyvendinimo taisyklių, kad užtikrintų, jog integravus jas į EOEVT jos atitiks Reglamento (EB) Nr. 552/2004 esminius reikalavimus ir sąveikos įgyvendinimo taisykles. Prieš pradėdamas naudoti sistemą atitinkamas oro navigacijos paslaugų teikėjas surašo atitikimą patvirtinančią EB patikrinimo deklaraciją ir kartu su technine byla pateikia ją nacionalinei priežiūros institucijai. Šios deklaracijos ir techninės bylos elementai nurodyti Reglamento (EB) Nr. 552/2004 IV priede. Nacionalinė priežiūros institucija gali reikalauti bet kokios papildomos informacijos, kurios reikia tokios atitikties priežiūrai.</p> <p>Atitinkamose sąveikos įgyvendinimo taisyklėse pririnkus nurodoma, kokias užduotis, susijusias su sistemų patikrinimu, turi atlikti Reglamento (EB) Nr. 552/2004 8 straipsnyje nurodytos notifikOTOSIOS ĮSTAIGOS.</p> <p>EB patikrinimo deklaracija neturi įtakos jokiems įvertinimams, kuriuos nacionalinei priežiūros institucijai gali reikėti atlikti dėl kitų priežasčių nei sąveika.</p>
6a	B.4.6a.1	A	Pagal 2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos srityje ir įsteigiantį Europos aviacijos saugos agentūrą išduotas pažymėjimas, kai taikomas sudedamosios dalims ar sistemoms, taikant Reglamento (EB) Nr. 552/2004 5 ir 6 straipsnius laikomas EB atitikties arba tinkamumo naudoti deklaracija, arba EB patikrinimo deklaracija, jei jame nurodoma, kad laikomasi pagrindinių Reglamento (EB) Nr. 552/2004 reikalavimų ir atitinkamų sąveikumo įgyvendinimo taisyklių.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
7.1	B.4.7.1	A	Jeigu nacionalinė priežiūros institucija nustato, kad: a) sudedamoji dalis, prie kurios pridedama EB atitikties arba tinkamumo naudoti deklaracija, arba b) sistema, prie kurios pridedama EB patikrinimo deklaracija, neatitinka esminių reikalavimų ir (arba) atitinkamų sąveikos įgyvendinimo taisyklių, ji, tinkamai atsižvelgdama į būtinybę užtikrinti saugą ir veiklos nenutrūkstumą, imasi visų būtinų priemonių, kad apribotų atitinkamos sudedamosios dalies arba sistemos taikymo sritį arba uždraustų ją naudoti subjektams, už kuriuos institucija atsako.
8.1	B.4.8.1	A	Susitariančiosios šalys praneša Jungtiniam komitetui apie įstaigas, kurias jos paskyrė užduotims, susijusioms su Reglamento (EB) Nr. 552/2004 5 straipsnyje nurodytu atitikties arba tinkamumo naudoti įvertinimu ir (arba) Reglamento (EB) Nr. 552/2004 6 straipsnyje nurodytu patikrinimu, atlikti, nurodydamos kiekvienos įstaigos atsakomybės sritį ir Komisijos jai suteiktą identifikacijos numerį.
8.2	B.4.8.2	A	Susitariančiosios šalys vertina įstaigas, apie kurias jos turi pranešti, pagal Reglamento (EB) Nr. 552/2004 V priedo kriterijus. Įstaigos, atitinkančios atitinkamuose Europos standartuose numatytus vertinimo kriterijus, yra laikomos atitinkančiomis minėtus kriterijus.
8.3 ir V priedas	B.4.8.3	A	Susitariančiosios šalys panaikina pranešimą apie notifikuotąją įstaigą, kuri nebeatitinka Reglamento (EB) Nr. 552/2004 V priede pateikiamų reikalavimų. Jos apie tai nedelsdamos praneša Jungtiniam komitetui.
8.4	B.4.8.4	A	Nepažeisdamos Reglamento (EB) Nr. 552/2004 8 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytų reikalavimų, susitariančiosios šalys gali nuspręsti paskirti pagal Paslaugų teikimo reglamento 3 straipsnį pripažintas organizacijas notifikuotosiomis įstaigomis.

B.5. 2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 216/2008 dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos srityje ir įsteigiantis Europos aviacijos saugos agentūrą, panaikinantį Tarybos direktyvą 91/670/EEB, Reglamentą (EB) Nr. 1592/2002 ir Direktyvą 2004/36/EB, su pakeitimais, padarytais 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, iš dalies keičiančiu Reglamento (EB) Nr. 216/2008 nuostatas dėl aerodromų, oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų bei panaikinančiu Direktyvą 2006/23/EB

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
3	B.5.3.1	A	Šiame priede išvardytiems oro eismo valdymo standartams ir reikalavimams taikomos Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, 3 straipsnio da, e, f, g, q, r, s punktų apibrėžtys. Visos nuorodos į valstybes nares reiškia nuorodas į susitariančiąsias šalis.
8b (1)	B.5.8b.1	A	Oro eismo valdymas (OEV) ir (arba) oro navigacijos paslaugos (ONP) teikiami laikantis Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, Vb priede nustatytų esminių reikalavimų.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
8b (2)	B.5.8b.2	A	Pagal Reglamentą (ES) Nr. 1035/2011 ir taikytinus nacionalinės teisės aktus OEV ir (arba) ONP teikėjai privalo turėti pažymėjimą. Pažymėjimas išduodamas, kai teikėjas įrodo, kad sugeba vykdyti su teikėjo teisėmis susijusius įsipareigojimus ir turi tam priemonių. Pažymėjime nurodomos suteikiamos teisės ir teikiamų paslaugų apimtis.
8b (3)	B.5.8b.3	A	Nukrypstant nuo standarto B.5.8b.2, susitariančiosios šalys gali nuspręsti, kad skrydžių informacijos paslaugų teikėjams būtų leidžiama pareikšti, kad jie sugeba vykdyti su teikiamomis paslaugomis susijusius įsipareigojimus ir turi tam priemonių.
8b (4)	B.5.8b.4	B	Standarte B.5.8b.6 nurodytose priemonėse galima nustatyti reikalavimą sertifikuoti organizacijas, užsiimančias saugai itin svarbių OEV ir (arba) ONP sistemų ir sudedamųjų dalių projektavimu, gamyba ir technine priežiūra. Pažymėjimai toms organizacijoms išduodami joms įrodžius, kad sugeba vykdyti su jų teisėmis susijusius įsipareigojimus ir turi tam priemonių. Pažymėjime konkrečiai nurodomos suteikiamos teisės.
8b (5)	B.5.8b.5	A	Standarte B.5.8b.6 nurodytose priemonėse galima nustatyti reikalavimą, kad OEV ir (arba) ONP tiekėjas sertifikuotų arba patvirtintų saugai itin svarbias OEV ir (arba) ONP sistemas ir sudedamąsias dalis. Tų sistemų ir sudedamųjų dalių pažymėjimas išduodamas ar jų patvirtinimas suteikiamas pareiškėjui įrodžius, kad sistemos ir sudedamosios dalys atitinka išsamias specifikacijas, nustatytas siekiant užtikrinti atitiktį standarte B.5.8b.1 nurodytiems esminiams reikalavimams.
8b (6)	B.5.8b.6	A	Taikomos Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, 8b straipsnio 6 dalyje nurodytos ir ES ir Izraelio Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimo IV priede išvardytos OEV ir (arba) ONP įgyvendinimo taisyklės.
8c (1)	B.5.8c.1	A	Skrydžių vadovai, taip pat jų mokymuose, bandymuose, patikrinime ir medicininėse apžiūrose dalyvaujantys asmenys ir organizacijos atitinka Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, Vb priede nustatytus atitinkamus esminius reikalavimus.
8c (2)	B.5.8c.2	A	Skrydžių vadovai privalo turėti licenciją ir sveikatos pažymėjimą, atitinkančius teikiamas paslaugas.
8c (3)	B.5.8c.3	A	Standarte B.5.8c.2 nurodyta licencija išduodama tik pareiškėjui įrodžius, kad jis atitinka taisykles, nustatytas siekiant užtikrinti atitiktį Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, Vb priede nustatytiems teorinių žinių, praktinių įgūdžių, kalbų mokėjimo ir patirties esminiams reikalavimams.
8c (4)	B.5.8c.4	A	Standarte B.5.8c.2 nurodytas sveikatos pažymėjimas išduodamas tik jeigu skrydžių vadovas atitinka taisykles, nustatytas siekiant užtikrinti atitiktį Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, Vb priede nustatytiems tinkamos sveikatos būklės esminiams reikalavimams. Sveikatos pažymėjimą gali išduoti aviacijos medicinos gydytojai arba aviacijos medicinos centrai.
8c (5)	B.5.8c.5	A	Tokioje licencijoje ir pažymėjime nurodomos skrydžių vadovui suteikiamos teisės ir licencijos bei sveikatos pažymėjimo apimtis.
8c (6)	B.5.8c.6	A	Skrydžių vadovų mokymo organizacijų, aviacijos medicinos gydytojų ir aviacijos medicinos centrų gebėjimas vykdyti įsipareigojimus, susijusius su jų teisėmis licencijų ir sveikatos pažymėjimų išdavimo srityje, pripažįstamas išduodant pažymėjimą.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Kategorija (IV priedo B dalies A skirsnis arba B skirsnis)	Standartas
8c (7)	B.5.8c.7	A	Pažymėjimas išduodamas skrydžių vadovų mokymo organizacijoms, aviacijos medicinos gydytojams ir aviacijos medicinos centrams, kai jie įrodo, kad atitinka taisykles, nustatytas atitiktčiai Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, Vb priede nustatytiems atitinkamiems esminiams reikalavimams užtikrinti. Pažymėjime konkrečiai nurodomos juo suteiktos teisės.
8c (8)	B.5.8c.8	A	Asmenys, atsakingi už praktinį mokymą arba už skrydžių vadovų įgūdžių įvertinimą, turi turėti pažymėjimą. Pažymėjimas išduodamas tuomet, kai atitinkamas asmuo įrodo, kad jis atitinka taisykles, nustatytas atitiktčiai Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, Vb priede nustatytiems atitinkamiems esminiams reikalavimams užtikrinti.
8c (9)	B.5.8c.9	A	Kompleksiniai treniruokliai atitinka Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, Vb priede nustatytus atitinkamus esminius reikalavimus.
8c (10)	B.5.8c.10	A/B ⁽¹⁾	Taikomos Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, 10 straipsnyje nurodytos ir ES ir Izraelio Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimo IV priede išvardytos įgyvendinimo taisyklės.
Vb priedas (1)	B.5.Vb.1	A	a) Visi orlaiviai, išskyrus tuos, kurie vykdo veiklą, nurodytą Reglamento (EB) Nr. 216/2008 1 straipsnio 2 dalies a punkte, visais skrydžio etapais arba aerodromo judėjimo lauke turi būti naudojami laikantis bendrų naudojimo taisyklių ir visų taikomų procedūrų, kurių reikalaujama laikytis toje oro erdvėje. b) Visuose orlaiviuose, išskyrus tuos, kurie vykdo veiklą, nurodytą Reglamento (EB) Nr. 216/2008 1 straipsnio 2 dalies a punkte, turi būti būtinos sudedamosios dalys ir jie turi būti atitinkamai naudojami. OEV ir (arba) ONP sistemoje naudojamos sudedamosios dalys turi taip pat atitikti Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, Vb priedo 3 dalies reikalavimus.
Vb priedas (2)	B.5.Vb.2	A	Taikomi Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, Vb priedo 2 dalies esminiai reikalavimai.
Vb priedas (3)	B.5.Vb.3	A	Taikomi Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, Vb priedo 3 dalies esminiai reikalavimai.
Vb priedas (4)	B.5. Vb.4	A/B ⁽¹⁾	Taikomi Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, Vb priedo 4 dalies esminiai reikalavimai.
Vb priedas (5)	B.5.Vb.5	A	Taikomi Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009, Vb priedo 5 dalies esminiai reikalavimai.

⁽¹⁾ Iš ICAO standartų ir rekomenduojamos praktikos kilusios nuostatos priskiriamos prie A kategorijos. Visos kitos nuostatos priskiriamos prie B kategorijos.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
3	C.1.3.1	Susitariančiosios šalys užtikrina, kad būtų paskirtos kompetentingos institucijos, atsakingos už triukšmingų operacijų apribojimo oro uostuose klausimus.
4	C.1.4.1	Susitariančiosios šalys patvirtina subalansuotą požiūrį į triukšmo problemų savo teritorijose esančiuose oro uostuose sprendimą. Jos taip pat gali svarstyti ekonomines paskatas kaip triukšmo valdymo priemonę.
	C.1.4.2	Svarstydamos operacijų apribojimus, kompetentingos institucijos atsižvelgia į įvairių taikytinų priemonių galimas išlaidas ir naudą, taip pat į konkrečiam oro uostui būdingas ypatybes.
	C.1.4.3	Priemonės arba priemonių kompleksas neturi būti labiau ribojantis negu reikia konkrečiam oro uostui nustatytam aplinkosaugos tikslui pasiekti. Jomis negali būti diskriminuojami oro vežėjai ar orlaivių gamintojai dėl pilietybės ar tapatybės.
	C.1.4.4	Su eksploatacinėmis savybėmis susiję operacijų apribojimai yra grindžiami orlaivio keliamo triukšmo charakteristika, nustatyta atliekant sertifikavimo procedūrą pagal Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 16 priedo I tomą.
5 ir II priedas(1-3)	C.1.5.1	Svarstant sprendimą dėl operacijų apribojimų, kuo tinkamiau ir kiek įmanoma atsižvelgiama į Direktyvos 2002/30/EB II priedo 1–3 dalyse nurodytą informaciją, reikalingą atitinkamiems operacijų apribojimams numatyti ir oro uostui apibūdinti.
7	C.1.7.1	Operacijų apribojimų vertinimo taisyklės netaikomos: a) pagal ES ir Izraelio Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių aviacijos susitarimo II priedo 5 dalį Jungtinio komiteto sprendimu patvirtintiems operacijų apribojimams, kurie buvo nustatyti iki šio standarto įgyvendinimo dienos; b) nedideliams dalinių operacijų apribojimų techniniams pakeitimams, nesusijusiems su didesnėmis skrydžių operatorių bet kuriame oro uoste išlaidomis ir nustatytiems po to, kai buvo įgyvendintas šis pirmiau minėtas standartas.
9	C.1.9.1	Atskirais atvejais susitariančiosios šalys gali leisti savo teritorijoje esančiuose oro uostuose vykdyti atskirus orlaivių skrydžius, kurie negalėtų būti vykdomi pagal kitas Direktyvos 2002/30/EB nuostatas, jei: a) orlaiviams, kurių atskiri skrydžiai yra tokio išimtinio pobūdžio, kad būtų neprotinga atsisakyti duoti laikiną atleidimą; b) orlaiviams, atliekantiems pajamų neduodančius skrydžius perdirbimo, remonto ar techninės priežiūros tikslais.
10	C.1.10.1	Susitariančiosios šalys užtikrina, kad pagal taikytinus nacionalinės teisės aktus būtų nustatyta suinteresuotų šalių konsultavimosi operacijų apribojimų taikymo klausimais tvarka.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
11	C.1.11.1	Susitariančioji šalis nedelsdama praneša kitai susitariančiajai šaliai apie bet kurį naują operacijų apribojimą pagal šią direktyvą, kurį ji yra nusprendusi taikyti oro uoste savo teritorijoje.
12	C.1.12.1	Susitariančiosios šalys užtikrina teisę nacionalinės teisės aktuose nustatyta tvarka ir taikant juose nustatytas procedūras paduoti apeliaciją dėl operacijų apribojimų sprendimų kitai apeliacinei institucijai nei ginčijamą sprendimą priėmusi institucija.
II priedas (1-3)		Standarte C.1.5.1 nurodyta informacija

C.2. Direktyva 2006/93/EB dėl lėktuvų, kuriems taikomi Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos antrosios redakcijos (1988 m.) 16 priedo 1 tomo II dalies 3 skyriaus reikalavimai, naudojimo reglamentavimo

Straipsnis	Standartas Nr.	Standartas
1	C.2.1.1	Taikoma: a) ne mažesnės kaip 34 000 kg didžiausios kilimo masės orlaiviams arba b) orlaiviams, kurių patvirtintas didžiausias vietų skaičius keleiviams yra didesnis nei devyniolika.
2	C.2.2.2	Civiliniai ikigarsiniai reaktyviniai lėktuvai atitinka Konvencijos 16 priedo 1 tomo II dalies 3 skyriaus standartus.
3	C.2.3.1	Civilinių ikigarsinių reaktyvinių lėktuvų naudojimo pagal Konvencijos 16 priedo 1 tomo II dalies 3 skyriaus standartus išimties gali būti daromos: a) istorinės reikšmės lėktuvams; b) jei lėktuvų skrydžiai yra tokie svarbūs, kad drausti laikinai daryti išimtį būtų nepateisinama; ir c) jei lėktuvai laikinai naudojami nekomerciniams skrydžiams, susijusiems su jų modifikavimu, remontu ar technine priežiūra.
3	C.2.3.2	Apie istorinės reikšmės lėktuvams padarytas išimtis susitariančioji šalis informuoja kitos susitariančiosios šalies kompetentingas institucijas. Kiekviena susitariančioji šalis pripažįsta išimtis, kurias kita susitariančioji šalis daro į savo registrus įrašytiems lėktuvams.
5	C.2.5.1	Susitariančiosios šalys nustato tinkamas reikalavimų vykdymo užtikrinimo priemonės, taikytinas pažeidus nacionalines nuostatas, priimtas pagal Direktyvą 2006/93/EB, ir imasi visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad tos priemonės būtų įgyvendintos. Nustatytos priemonės turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

D DALIS. Oro vežėjo atsakomybė

D.1. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2027/97 dėl oro vežėjo atsakomybės nelaimingų atsitikimų atveju su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 889/2002

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr.	Standartas
2(1)(a), 2(1)(c)-(g)	D.1.2.1	Šiame priede nurodytiems oro vežėjo atsakomybės nelaimingų atsitikimų atveju reguliavimo reikalavimams ir standartams taikomos 2 straipsnio apibrėžtys.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr.	Standartas
3	D.1.3.1	Susitariančiosios šalys taiko 1999 m. Monrealio konvenciją, taip pat ir vietiniams skrydžiams.
5	D.1.5.1	Susitariančiosios šalys užtikrina, kad oro vežėjai fiziniams asmenims, turintiems teisę gauti kompensaciją, išmokėtų išankstinius mokėjimus, kurie gali būti reikalingi neatidėliotinoms ekonominėms reikmėms tenkinti proporcingai įvertinus patirtus sunkumus.
6	D.1.6.1	Susitariančiosios šalys užtikrina, kad visi oro vežėjai visose pardavimo vietose keleiviams pateiktų pagrindinių nuostatų, reglamentuojančių atsakomybę už keleivius ir jų bagažą, santrauką.

E DALIS. Vartotojų teisės

E.1. Direktyva 90/314/EEB dėl kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
1	E.1.1.1	Susitariančiųjų šalių įstatymų, kitų teisės aktų ir administracinių nuostatų, susijusių su susitariančiųjų šalių teritorijose parduodamais ar siūlomais parduoti paketais, suderinimas.
2	E.1.2.1	<p>Šiame priede išvardytiems kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų standartams ir reikalavimams prireikus ir tinkamai taikomos Direktyvos 90/314/EEB 2 straipsnio apibrėžtys. Šiame priede vartojamo termino „paketas“ apibrėžtis:</p> <p>paketas – iš anksto parengtas ir už bendrą kainą parduodamas arba siūlomas įsigyti turizmo paslaugų rinkinys, kurį sudaro ne mažiau kaip dvi iš toliau minimų turizmo paslaugų:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) transportas, b) apgyvendinimas, c) kitos turizmo paslaugos, nepriklausančios transportui ar apgyvendinimui ir sudarančios gana didelę paketo dalį. <p>Atskiros sąskaitos, pateiktos to paties paketo skirtingoms dalims, neatleidžia kelionių organizatoriaus ar kelionių pardavimo agento nuo šiame priede nustatytų įsipareigojimų.</p>
3	E.1.3.1	<p>Organizatorius ir kelionių pardavimo agentas pateikia visą ir tikslią informaciją. Kai vartotojui pateikiama brošiūra, joje turi būti įskaitomai, išsamiai ir tiksliai nurodyta kaina bei atitinkama informacija apie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tai, kur vykstama, transporto priemonę, jos charakteristiką ir kategoriją; b) apgyvendinimo tipą, jo vietą, kategoriją arba patogumų lygį ir pagrindinius ypatumus, patvirtinimą bei turistinę klasifikaciją; c) maitinimą; d) maršrutą; e) bendro pobūdžio informaciją apie paso ir vizos reikalavimus bei sveikatos formalumus kelionei ir buvimui toje šalyje; f) reikiamą sumokėti pinigų sumą ar kainos, kuri turi būti sumokėta iš anksto, dalį bei likučio apmokėjimo grafiką; g) tai, ar reikalingas minimalus asmenų skaičius, kad įvyktų kelionė, ir, jei taip, apie galutinį terminą informuoti vartotoją, jeigu kelionė bus anuliuojama.

Straipsnis (dalys)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
		<p>Pateikta informacija yra įpareigojamoji, nebent įvykdytos šios sąlygos:</p> <ul style="list-style-type: none"> — vartotojui iki sutarties sudarymo buvo pranešta apie tokios informacijos pasikeitimus, o brošiūroje pakeitimai yra aiškiai numatyti, — pakeitimai padaromi vėliau abiejų sutarties šalių susitarimu.
4(1), 4(2)	E.1.4.1	<p>Prieš pasirašydami sutartį, kelionių organizatorius ir (arba) kelionių pardavimo agentas turi pateikti vartotojui raštiškai ar kita tinkama forma bendro pobūdžio informaciją apie paso ir vizos reikalavimus, visų pirma, laiką, per kurį turi juos gauti, bei informaciją apie sveikatos formalumus kelionei ir buvimui toje šalyje.</p> <p>Prieš vartotojui išvykstant į kelionę, kelionių organizatorius ir (arba) kelionių pardavimo agentas privalo raštiškai ar kita tinkama forma jam laiku suteikti informaciją:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) apie tarpines stotis ir sustojimo laiką, buvimo vietą bei informaciją apie keleivio vietą transporte, pvz., kajutę ar miegamąją vietą laive, kupė traukinyje ir pan.; ii) nurodyti kelionių organizatoriaus ir (arba) kelionių pardavimo agento vietinio atstovo pavardę, adresą ir telefono numerį arba, to nepadarius, vietinių agentūrų, į kurias vartotojas prireikęs galėtų kreiptis pagalbos, adresus ir telefono numerius. <p>Jei nėra tokių atstovų ar agentūrų, bet kuriuo atveju vartotojui privaloma suteikti telefono numerį, kuriuo jis galėtų skambinti nenumatytu atveju, arba suteikti bet kurią kitą informaciją, kuri jam padėtų susisiekti su kelionių organizatoriumi ir (arba) kelionių pardavimo agentu;</p> <p>iii) keliaujant arba būnant užsienyje nepilnamečiams, informaciją, kuri leistų tiesiogiai susisiekti su vaiku ar atsakingu asmeniu jo buvimo vietoje.</p> <p>Atsižvelgus į konkretų paketą, sutartyje turi būti nurodyti bent toliau išvardyti elementai, jei jie yra reikšmingi konkrečiam paketui:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) kur vykstama ir, jeigu yra numatyta apsigyventi, tokio laikotarpio trukmė, nurodant išvykimo ir atvykimo datas; b) kelionėje naudojamos transporto priemonės, jų techninė charakteristika ir kategorija, išvykimo ir grįžimo datos ir vietos; c) jeigu pakete numatytas apgyvendinimas, – jo vieta, turistinė kategorija arba patogumų lygis, svarbiausi jo ypatumai, kaip jis atitinka priimančiosios valstybės taisykles, bei maitinimo grafikas; d) kai kelionei įvykti reikalingas minimalus asmenų skaičius, – galutinis terminas, kada reikia vartotojui pranešti apie kelionės anuliavimą; e) maršrutas; f) apsilankymai, ekskursijos ar kitos paslaugos, įtrauktos į bendrą sutartą paketo kainą; g) kelionių organizatoriaus, kelionių pardavimo agento, o tam tikrais atvejais ir draudiko pavardę (pavadinimas) ir adresą; h) paketo kainą, suteikiant galimybę pagal standartą E.1.4.2 keisti kainą ir nurodant visų muitų, mokesčių ar rinkliavų, susijusių su tam tikromis paslaugomis (nutūpimo rinkliavos, išvykstančio ar atvykstančio keleivio rinkliavos uostuose ir oro uostuose, turistų mokesčiai), išlaidos, jeigu tokios išlaidos neįtrauktos į paketą; i) mokėjimo grafikas ir mokėjimo būdas; j) specialūs reikalavimai, kuriuos vartotojas nurodo kelionių organizatoriui ar kelionių pardavimo agentui darydamas užsakymą ir kuriuos patvirtina abi šalys; k) laikas, per kurį vartotojas turi pateikti skundą dėl sutarties nevykdymo ar netinkamo vykdymo. <p>Visos sutarties sąlygos parengiamos raštu arba pateikiamos kita išsamia ir vartotojui suprantama forma bei pateikiamos vartotojui prieš sudarant sutartį; minėtų sutarties sąlygų egzempliorius įteikiamas vartotojui.</p>

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
4(4)	E.1.4.2	<p>Keisti kainą draudžiama, nebent sutartyje aiškiai numatyta galimybė kainą padidinti arba sumažinti ir tiksliai nurodyta, kaip turi būti apskaičiuota keičiama kaina, kuri gali kisti tik kintant:</p> <ul style="list-style-type: none"> — transporto kaštams, įskaitant kuro išlaidas, — tam tikrų paslaugų muitams, mokesčiams ar rinkliavoms, tokiems, kaip nutūpimo, išvykstančio ar atvykstančio keleivio rinkliavoms uostuose ar oro uostuose, — valiutos keitimo kursams, taikomiems konkrečiam paketui, — apgyvendinimo viešbutyje kaštams. <p>Jei vartotojas sumokėjo visą paketo kainą, sutartyje nurodytos kainos didinti negalima, kai iki numatytos išvykimo dienos lieka tam tikras laikotarpis, kuris nustatomas atitinkamuose susitariančiosios šalies teisės aktuose.</p>
4(5)	E.1.4.3	<p>Jei svarbi sutarties sąlyga keičiama prieš išvykimą, vartotojas turi teisę:</p> <ul style="list-style-type: none"> — atsisakyti sutarties, nemokant jokios baudos, — arba priimti sutarties priedą, kuriame turi būti apibūdinti padaryti pakeitimai ir jų įtaka kainai.
4(6)	E.1.4.4	<p>Jei iki sutartos išvykimo dienos kelionė anuliuojama dėl priežasčių, nesusijusių su vartotojo kalte, vartotojas turi teisę:</p> <ol style="list-style-type: none"> pasirinkti kitą lygiavertį paketą arba aukštesnės kokybės paketą, jeigu kelionių organizatorius ir (arba) kelionių pardavimo agentas gali jam pasiūlyti tokį pakaitalą. Jeigu pasiūlytas paketas yra prastesnės kokybės, kelionių organizatorius vartotojui turi grąžinti kainos skirtumą; arba kuo greičiau susigrąžinti visas jo pagal sutartį įmokėtas sumas. <p>Tuomet jis turi teisę tam tikrais atvejais iš kelionių organizatoriaus arba kelionių pardavimo agento – priklausomai nuo susitariančiosios šalies įstatymo – gauti kompensaciją, numatytą už sutarties nevykdymą, išskyrus tuos atvejus, kai:</p> <ol style="list-style-type: none"> kelionė neįvyksta dėl to, kad įsigijusių paketą asmenų skaičius yra mažesnis už numatytą minimalų skaičių, ir vartotojui pranešama apie tai raštiškai per paketo aprašyme nurodytą laiką; arba kelionė neįvyksta, išskyrus tuos atvejus, kai bilietų parduota daugiau nei yra vietų, dėl <i>force majeure</i>, t. y. neįprastų ir nenumatytų aplinkybių, nepriklausančių nuo anuliavimą skelbiančios šalies valios, ir kai pasekmių negalima buvo išvengti, netgi ir viską tinkamai parengus.
4(7)	E.1.4.5	<p>Jeigu išvykus paaiškėja, kad svarbios sutartyje numatytų paslaugų dalies nebus suteikta arba paaiškėja, kad kelionių organizatorius nesugebės įvykdyti didelės paslaugų dalies, vartotojas turi teisę be papildomo mokesčio vartotojui gauti alternatyvius paslaugų variantus, o tam tikrais atvejais gauti siūlytų pakete ir suteiktų paslaugų kainų skirtumą.</p> <p>Jeigu tokių variantų parengti neįmanoma arba dėl pateisinamų priežasčių jie vartotojui nepriimtini, kelionių organizatorius tam tikrais atvejais pasirūpina, kad be papildomo mokesčio vartotojui būtų skirtas transportas sugrįžti į išvykimo ar kitą grįžimo vietą, dėl kurios vartotojas sutinka, ir tam tikrais atvejais visos išlaidos yra kompensuojamos vartotojui.</p>

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
5(1)	E.1.5.1	Susitariančiosios šalys imasi reikiamų veiksmų užtikrinti, kad kelionių organizatorius ir (arba) kelionių pardavimo agentas, sutarties šalis, prisiima atsakomybę prieš vartotoją už sutartyje numatytų įsipareigojimų tinkamą vykdymą, nepaisant to, ar tuos įsipareigojimus turi vykdyti kelionių organizatorius ir (arba) kelionių pardavimo agentas, ar kiti paslaugų teikėjai, nepažeidžiant kelionių organizatoriaus ir (arba) kelionių pardavimo agento teisės išieškoti žalą iš kitų paslaugų teikėjų.
5(2)-5(4)	E.1.5.2	Vartotojas turi teisę gauti kompensaciją, jei sutartis nevykdoma arba vykdoma netinkamai, nebent įvykdytos tam tikros Direktyvoje 90/314/EEB nustatytos sąlygos. Kelionių organizatorius ir (arba) kelionių pardavimo agentas, kuris yra sutarties šalis, turi tuoj pat suteikti pagalbą vartotojui, kuris susidūrė su sunkumais, net jei organizatorius arba pardavimo agentas nėra atsakingi už žalą, nes sutartis nevykdoma: dėl trečiosios šalies, nesusijusios su sutartyje numatytais paslaugomis, ir tokio nevykdymo nebuvo galima numatyti arba išvengti; dėl standarte E.1.4.4 apibrėžtos <i>force majeure</i> ; arba dėl įvykio, kurio nei kelionių organizatorius ir (arba) kelionių pardavimo agentas, nei paslaugų teikėjas, net ir viską kruopščiai parengę, negalėjo numatyti ar sustabdyti.
6	E.1.6.1	Gavę skundą, kelionių organizatorius ir (arba) kelionių pardavimo agentas stengiasi kuo greičiau priimti tinkamus sprendimus.

E.3. Reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
1	E.3.1.1	Nustatytos minimalios keleivių teisės, kai: a) juos be jų sutikimo atsisakoma vežti; b) jų skrydis atšaukiamas; c) jų skrydis atidedamas.
2	E.3.2.1	Reglamento (EB) Nr. 261/2004 2 straipsnio apibrėžtys prireikus ir tinkamai taikomos šiame priede nurodytiems standartams ir reikalavimams, pagal kuriuos nustatomos bendros kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju.
3(2)-(3)	E.3.3.1	Reguliavimo reikalavimai ir standartai taikomi tik tuo atveju, jei keleiviai: a) turi patvirtintą rezervavimą atitinkamam skrydžiui ir, išskyrus Reglamento (EB) Nr. 261/2004 5 straipsnyje nurodytą atšaukimą, atvyksta registruotis — oro vežėjo, turizmo kelionių organizatoriaus arba igaliotojo atstovo iš anksto nurodyta tvarka ir laiku ir jei įrodyta, kad keleivis gavo perspėjimą; arba, jei laikas nenurodytas, — ne vėliau kaip per nustatytą laikotarpį, apibrėžtą atitinkamuose susitariančiosios šalies teisės aktuose, iki paskelbto išvykimo laiko; arba b) oro vežėjo arba turizmo kelionių organizatoriaus buvo perkelti iš skrydžio, kuriam jie turėjo rezervavimą, į kitą skrydį, nesvarbu, dėl kokios priežasties.

Straipsnis (dalys)	Standartas Nr. (Dalys / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
		Reguliavimo reikalavimai ir standartai netaikomi keleiviams, keliaujantiems nemokamai arba taikant mažesnę tarifą, kuriuo tiesiogiai ar netiesiogiai negali pasinaudoti visuomenė. Tačiau jis taikomas keleiviams, turintiems bilietus, išduotus pagal keleivių lojalumo programą arba kitą oro vežėjo ar turizmo kelionių organizatoriaus komercinę programą.
4(1)	E.3.4.1	Kai skrydį vykdančio oro vežėjas pagrįstai tikisi, kad turės atsisakyti vežti tam tikro skrydžio keleivius, jis pirmiausia ieško savanorių, sutinkančių atsisakyti rezervavimo mainais į kompensaciją atitinkamo keleivio ir skrydį vykdančio oro vežėjo sutartomis sąlygomis. Savanoriams teikiama pagalba pagal Reglamento (EB) Nr. 261/2004 8 straipsnį. Tokia pagalba nelaikoma šiame standarte nurodytos kompensacijos dalimi.
4(2)	E.3.4.2	Jei atsiranda nepakankamai savanorių, kad tuo skrydžiu galėtų vykti visi kiti rezervavimą turintys keleiviai, skrydį vykdančio oro vežėjas gali atsisakyti vežti keleivius be jų sutikimo.
4(3)	E.3.4.3	Jei atsisakoma vežti keleivius be jų sutikimo, skrydį vykdančio oro vežėjas išmoka jiems kompensaciją ir teikia pagalbą (keleiviams pasiūloma: arba visa už bilietą sumokėta suma ir prireikus grįžimo skrydį; arba kaip galima greitesnis nukreipimas kitu maršrutu į galutinę paskirties vietą panašiomis kelionės sąlygomis; arba nukreipimas kitu maršrutu į galutinę paskirties vietą panašiomis kelionės sąlygomis kitu keleiviui patogiu laiku, jeigu yra vietų; taip pat maistas ir gaivinamieji gėrimai; du kartus nemokamai paskambinti telefonu, išsiųsti fakso pranešimus arba elektroninius laiškus; prireikus apgyvendinimas viešbutyje; transportas iš oro uosto į apgyvendinimo vietą ir atgal) pagal atitinkamus susitariančiosios šalies teisės aktus.
5(1)	E.3.5.1	Atšaukus skrydį: a) oro vežėjas atitinkamiems keleiviams teikia pagalbą – i) pasiūlo arba visą už bilietą sumokėtą sumą ir prireikus grįžimo skrydį; arba kaip galima greitesnį nukreipimą kitu maršrutu į galutinę paskirties vietą panašiomis kelionės sąlygomis; arba nukreipimą kitu maršrutu į galutinę paskirties vietą panašiomis kelionės sąlygomis kitu keleiviui patogiu laiku, jeigu yra vietų; ii) nukreipimo kitu maršrutu atveju pasiūlo maistą ir gaivinamuosius gėrimus, du kartus nemokamai paskambinti telefonu, išsiųsti fakso pranešimus arba elektroninius laiškus, prireikus apgyvendinimą viešbutyje, transportą iš oro uosto į apgyvendinimo vietą ir atgal – ir b) keleiviai turi teisę gauti skrydį vykdančio oro vežėjo mokamą kompensaciją, nebent apie atšauktą skrydį jiems pranešta gerokai iš anksto prieš skrydžio išvykimo laiką (nustatytas laikotarpis apibrėžiamas atitinkamuose susitariančiosios šalies teisės aktuose) arba jiems pranešta vėliau ir pasiūloma vykti kitu maršrutu, kuriuo išvykę jie gali į galutinę paskirties vietą atvykti per nustatytą laikotarpį (beveik atitinkantį numatytą išvykimo ir atvykimo laiką), apibrėžtą atitinkamuose susitariančiosios šalies teisės aktuose.
5(2)	E.3.5.2	Kai keleiviams pranešama apie skrydžio atšaukimą, jiems paaiškinama, koku kitu transportu jie galėtų keliauti.
5(3)	E.3.5.3	Skrydį vykdančio oro vežėjas neprivalo mokėti kompensacijos, jei gali įrodyti, kad skrydis buvo atšauktas dėl ypatingų aplinkybių, kurių nebūtų buvę galima išvengti net ir imantis visų pagrįstų priemonių.
5(4)	E.3.5.4	Dėl klausimų, susijusių su tuo, ar keleiviui buvo pranešta apie skrydžio atšaukimą ir kada tai buvo padaryta, įrodinėjimo pareiga tenka skrydį vykdančiam oro vežėjui.
6	E.3.6.1	Kai skrydį vykdančio oro vežėjas pagrįstai tikisi, kad tvarkaraštyje numatytas skrydžio išvykimo laikas bus atidėtas ne mažiau kaip dviem valandoms, oro vežėjas keleiviams teikia pagalbą (pasiūlo maistą ir gaivinamuosius gėrimus, du kartus nemokamai paskambinti telefonu, išsiųsti fakso pranešimus arba elektroninius laiškus); kai skrydis atidedamas ne mažiau kaip penkioms valandoms, keleivis gali rinktis, ar laukti pradinio skrydžio, ar gauti už bilietą sumokėtos sumos kompensaciją ir prireikus grįžimo skrydį, taip pat gauti papildomą pagalbą – apgyvendinimą viešbutyje, jei reikia nakvoti vieną arba daugiau naktų, ir transportą iš oro uosto į apgyvendinimo vietą ir atgal.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
7	E.3.7.1	<p>Jei mokama kompensacija, keleiviai gauna tokio dydžio kompensaciją:</p> <p>a) 1 250 NIS arba 250 EUR visų 2 000 kilometrų ar mažesnio atstumo skrydžių atveju;</p> <p>b) 2 000 NIS arba 400 EUR 2 000–4 500 kilometrų atstumo skrydžių atveju;</p> <p>c) 3 000 NIS arba 600 EUR visų skrydžių, kuriems netaikomas a arba b punktas, atveju.</p> <p>Nustatant atstumą, pagrindu laikoma paskutinė paskirties vieta, į kurią keleivis dėl atsisakymo vežti arba skrydžio atšaukimo atvyksta vėliau už tvarkaraštyje numatytą laiką.</p> <p>Kai keleiviams siūloma vykti į galutinę paskirties vietą kitu maršrutu ir kito skrydžio atvykimo laikas yra vėlesnis už keleivio įsigytame biliete nurodytą tvarkaraštyje numatytą atvykimo laiką mažiau kaip tam tikras trumpas nustatytas laikotarpis, apibrėžtas atitinkamuose susitariančiosios šalies teisės aktuose, skrydį vykdančios oro vežėjas gali kompensaciją sumažinti 50 proc.</p> <p>Kompensacija išmokama grynaisiais pinigais, elektroniniu banko pavedimu ar čekiu arba, keleiviui savo parašu patvirtinus, kad jis su tuo sutinka, kelionės čekiais ir (arba) jam suteikiamos kitos paslaugos.</p>
8(3)	E.3.8.1	Jei miestą ar regioną aptarnauja keli oro uostai ir skrydį vykdančios oro vežėjas siūlo keleiviui skrydį į kitą oro uostą nei nurodytasis keleivio įsigytame biliete, skrydį vykdančios oro vežėjas padengia keleivio nuvykimo iš to kito oro uosto į keleivio įsigytame biliete nurodytąjį oro uostą arba į kitą netolimą su keleiviu sutartą paskirties vietą kainą.
10(1)	E.3.10.1	Jei skrydį vykdančios oro vežėjas perkelia keleivį į aukštesnę klasę nei nurodytoji įsigytame biliete, jis negali reikalauti jokio papildomo mokesčio.
10(2)	E.3.10.2	Jei skrydį vykdančios oro vežėjas perkelia keleivį į žemesnę klasę nei nurodytoji įsigytame biliete, jis kompensuoja pagal atitinkamus susitariančiosios šalies teisės aktus.
11(1)	E.3.11.1	Skrydžius vykdančios oro vežėjos teikia pirmenybę riboto judumo asmenims ir bet kuriems juos lydintiems asmenims arba sertifikatus turintiems tarnybiniais šunimis, taip pat vaikams, kurie vyksta be suaugusiųjų.
11(2), 9(3)	E.3.11.2	Atsisakymo vežti, skrydžių atšaukimo ir atidėjimo atveju riboto judumo asmenys ir bet kurie juos lydintys asmenys, taip pat vaikai, kurie vyksta be suaugusiųjų, turi teisę, kad jais būtų kuo greičiau pasirūpinta. Teikdamas pagalbą, skrydį vykdančios oro vežėjas skiria daug dėmesio riboto judumo asmenų ir juos lydinių asmenų, taip pat vaikų, kurie vyksta be suaugusiųjų, poreikiams patenkinti.
12	E.3.12.1	<p>Reglamentu (EB) Nr. 261/2004 nustatyti standartai taikomi nepažeidžiant keleivių teisės gauti papildomą kompensaciją. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 261/2004 gautos kompensacijos suma gali būti atimama iš tokios kompensacijos sumos.</p> <p>Nepažeidžiant atitinkamų nacionalinės teisės principų ir normų, pirmiau minėti dalykai netaikomi keleiviams, kurie savanoriškai atsisakė rezervavimo pagal Reglamento (EB) Nr. 261/2004 4 straipsnio 1 dalį.</p>
13	E.3.13.1	Tais atvejais, kai skrydį vykdančios oro vežėjos išmoka kompensaciją arba įvykdo kitas jam pagal Reglamentą (EB) Nr. 261/2004 tenkančias prievoles, jokia reglamento nuostata negali būti aiškinama kaip apribojanti jo teises pagal taikytiną teisę reikalauti kompensacijos iš bet kurio asmens, įskaitant trečiąsias šalis. Pirmiausia Reglamentas (EB) Nr. 261/2004 jokia būdu neriboja skrydį vykdančios oro vežėjos teisės reikalauti, kad turizmo kelionių organizatorius arba kitas asmuo, su kuriuo skrydį vykdančios oro vežėjas yra sudaręs sutartį, grąžintų sumokėtą sumą. Analogiškai, jokia reglamento nuostata negali būti aiškinama kaip ribojanti turizmo kelionių organizatoriaus ar trečiosios šalies, išskyrus keleivį, su kuria skrydį vykdančios oro vežėjas yra sudaręs sutartį, teisę reikalauti, kad skrydį vykdančios oro vežėjas pagal atitinkamus taikytinus įstatymus grąžintų sumokėtą sumą arba išmokėtų kompensaciją.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
14(1)	E.3.14.1	Skrydį vykdančio oro vežėjas užtikrina, kad registracijos vietoje būtų keleiviams gerai matomas ir lengvai įskaitomas toks (arba panašaus turinio) pranešimas: „Jei jus atsisakoma vežti arba jūsų skrydis atšaukiamas ar atidedamas, registracijos arba išsodinimo vietoje galite gauti tekstą, kuriame išdėstytos jūsų teisės, pirmiausia dėl kompensacijos ir pagalbos.“
14(2)	E.3.14.2	Skrydį vykdančio oro vežėjas, kuris atsisako vežti arba atšaukia skrydį, pateikia kiekvienam atitinkamam keleiviui rašytinį pranešimą, kuriame išdėstytos kompensavimo ir pagalbos teikimo pagal Reglamentą (EB) Nr. 261/2004 taisyklės. Kiekvienam keleiviui, kurio skrydis atidedamas ilgam laikui, jis taip pat pateikia lygiavertį pranešimą.
15	E.3.15.1	Pagal šį reglamentą numatytos pareigos keleivių atžvilgiu negali būti apribotos arba jų atsisakyta, visų pirma į vežimo sutartį įtraukiant leidžiančią nukrypti arba ribojančią nuostatą. Jei, nepaisant to, keleiviui pritaikoma tokia leidžianti nukrypti arba ribojanti nuostata, arba jei keleiviui nesuteikiama teisinga informacija apie jo teises ir dėl tos priežasties jis sutinka gauti mažesnę kompensaciją nei numatytoji Reglamente (EB) Nr. 261/2004, keleivis turi teisę kreiptis į kompetentingą teismą, kad gautų papildomą kompensaciją.
16	E.3.16.1	Susitariančiosios šalys užtikrina šių pagal Reglamentą (EB) Nr. 261/2004 nustatytų reguliavimo reikalavimų ir standartų vykdymą. Vykdomo užtikrinimo priemonės, prie kurių gali būti priskiriamos ir vykdomo užtikrinimo priemonės, grindžiamos teismo priimtais civilinės teisės srities sprendimais, yra veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

E.4. 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2006 dėl neigalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
1(1)	E.4.1.1	Nustatytos skraidinamų neigalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų apsaugos ir pagalbos jiems teikimo taisyklės, kuriomis siekiama apsaugoti tokius asmenis nuo diskriminacijos ir užtikrinti, kad jie gautų pagalbą.
2	E.4.2.1	Reglamento (EB) Nr. 1107/2006 2 straipsnio apibrėžtys prireikus ir tinkamai taikomos šiame priede nurodytiems standartams ir reikalavimams, pagal kuriuos nustatomos neigalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisės keliaujant oru.
3	E.4.3.1	Oro vežėjas, jo agentas arba turistinės kelionės organizatorius negali atsisakyti dėl neigalumo priežasčių patvirtinti rezervavimo skrydžiui arba atsisakyti įlaipinti neigalų asmenį arba ribotos judėsenos asmenį, jei toks asmuo turi galiojantį bilietą ir rezervavimą.
4(1)	E.4.4.1	Oro vežėjas, jo agentas arba turistinės kelionės organizatorius gali atsisakyti dėl neigalumo priežasčių patvirtinti rezervavimą skrydžiui arba atsisakyti įlaipinti neigalų asmenį arba ribotos judėsenos asmenį: a) kad būtų laikomasi taikytinų saugos reikalavimų, nustatytų tarptautinėje arba nacionalinėje teisėje, arba kad būtų laikomasi saugos reikalavimų, nustatytų valdžios institucijos, išdavusios atitinkamam oro vežėjui vežėjo pažymėjimą; b) jeigu dėl orlaivio dydžio arba jo durų dydžio neigalus arba ribotos judėsenos asmuo fiziškai negali būti įlaipintas ar vežamas. Jei atsisakoma patvirtinti rezervavimą dėl a arba b punkte nurodytų priežasčių, oro vežėjas, jo agentas arba turistinės kelionės organizatorius privalo tinkamai pasistengti surasti atitinkamam asmeniui priimtina alternatyvą.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
		Neigiamam arba ribotos judėsenos asmeniui, kurį buvo atsisakyta įlaipinti dėl jo (jos) neigalumo arba ribotos judėsenos, bei asmeniui, kuris lydi tokį asmenį, suteikiama teisė gauti kompensaciją arba teisė pakeisti maršrutą, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 261/2004 8 straipsnyje. Teisė pasirinkti grįžimo skrydį arba kitą maršrutą egzistuoja su sąlyga, kad bus įvykdyti visi saugos reikalavimai.
4(2)	E.4.4.2	Kad būtų laikomasi taikytinų saugos reikalavimų, nustatytų tarptautinėje arba nacionalinėje teisėje arba kad būtų laikomasi saugos reikalavimų, nustatytų valdžios institucijos, išdavusios atitinkamam oro vežėjui vežėjo pažymėjimą, oro vežėjas arba agentas arba turistinės kelionės organizatorius gali reikalauti, kad neigalus asmuo arba ribotos judėsenos asmuo būtų lydimas kito asmens, galinčio suteikti šiam asmeniui reikalingą pagalbą.
4(3)	E.4.4.3	Oro vežėjų arba jų agentų įpareigojimas neigaliams keleiviams pateikti informaciją apie saugos taisykles, kurias jie taiko neigalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų vežimui, taip pat apie jų vežimo arba jų judėjimo įrangos vežimo apribojimus, taikomus dėl orlaivio dydžio. Turistinės kelionės organizatorius suteikia galimybę susipažinti su tokiais saugos taisyklėmis ir apribojimais skrydžiams, įtrauktiems į jo organizuojamą, parduodamą arba siūlomą įsigyti kelionės paketą, atostogų paketą ar organizuotos kelionės paketą.
4(4)	E.4.4.4	Kai oro vežėjas, jo agentas arba turistinės kelionės organizatorius naudojami standarte E.4.4.1 arba E.4.4.2 numatytais nukrypti leidžiančiomis nuostatomis, jis nedelsdamas praneša apie tokių veiksmų priežastis neigiamam asmeniui arba ribotos judėsenos asmeniui. Pareikalavus, oro vežėjas, jo agentas arba turistinės kelionės organizatorius šias priežastis neigiamam asmeniui arba ribotos judėsenos asmeniui paaiškina raštu per kuo trumpesnę laikotarpį nuo reikalavimo pateikimo dienos, nustatytą atitinkamuose susitariančiųjų šalių teisės aktuose, atsižvelgdamas į ribotos judėsenos asmenų interesus.
5(1)-5(2)	E.4.5.1	Oro uostą valdanti įstaiga, atsižvelgdama į vietos sąlygas, oro uosto teritorijoje ar tiesiogiai jos kontroliuojamoje vietoje, tiek terminalo viduje, tiek jo išorėje, nustato atvykimo ir išvykimo vietas, kuriose neigalus asmenys arba ribotos judėsenos asmenys gali lengvai pranešti apie savo atvykimą į oro uostą ir paprašyti pagalbos. Atvykimo ir išvykimo vietos aiškiai pažymimos ir jose priinamais būdais pateikiama pagrindinė informacija apie oro uostą.
6(1)	E.4.6.1	Oro vežėjai, jų agentai ir turistinių kelionių organizatoriai visose savo pardavimo vietose, esančiose susitariančiųjų šalių teritorijose, kurioms taikoma Sutartis, įskaitant pardavimą telefonu ir internetu, imasi visų reikalingų priemonių neigalių asmenų ar ribotos judėsenos asmenų pranešimams apie reikalingą pagalbą priimti.
6(2)-6(3)	E.4.6.2	Kai oro vežėjas, jo agentas arba turistinės kelionės organizatorius gauna išankstinį pranešimą apie reikalingą pagalbą, jis iki paskelbto išvykimo laiko informaciją apie tai pateikia: a) išvykimo, atvykimo ir tranzito oro uostus valdančioms įstaigoms ir b) skrydį vykdančiam oro vežėjui, jei rezervavimas buvo priimtas ne to vežėjo, išskyrus tuos atvejus, kai gavus informaciją apie reikalingą pagalbą dar nebuvo žinomas skrydį vykdysiantis oro vežėjas; šiais atvejais informacija pateikiama iškart, kai tik galima tai padaryti. Tikslios „išankstinio pranešimo“ apibrėžtys ir specifikacijos nustatomos atitinkamose susitariančiųjų šalių taisyklėse ir procedūrose.
6(4) ir I priedas		Jei oro uostas, į kurį vykstama, yra susitariančiosios šalies teritorijoje, skrydį vykdančio oro vežėjas po orlaivio pakilimo kuo greičiau praneša oro uostą, į kurį vykstama, valdančiai įstaigai apie neigalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų, kuriems reikalinga Reglamento (EB) Nr. 1107/2006 I priede nustatyta pagalba, skaičių ir apie tos pagalbos pobūdį.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
7(1)	E.4.7.1	Neigiamam asmeniui arba ribotos judėsenos asmeniui atvykus į išvykimo oro uostą skristi, oro uostą valdanti įstaiga privalo užtikrinti Reglamento (EB) Nr. 1107/2006 I priede nustatytos pagalbos suteikimą taip, kad asmuo galėtų išskristi tuo skrydžiu, kuriam turi rezervaciją, su sąlyga, kad atitinkamas oro vežėjas ar jo agentas arba turistinės kelionės organizatorius gavo išankstinį pranešimą apie specialius tokios pagalbos poreikius. Jei skrydis pirmyn ir skrydis atgal turi būti vykdomi to paties oro vežėjo, šis pranešimas taip pat taikomas skrydžiui atgal. Tikslios „išankstinio pranešimo“ apibrėžtys ir specifikacijos nustatomos atitinkamose susitariančiųjų šalių taisyklėse ir procedūrose.
7(2)	E.4.7.2	Tais atvejais, kai reikia pripažinto pagalbinio šuns pagalbos, sudaromos sąlygos jį pasiimti, su sąlyga, kad oro vežėjui ar jo agentui arba turistinės kelionės organizatoriui apie tai pranešama pagal pagalbinių šunų gabenimą reglamentuojančias taikytinas nacionalines taisykles, jei tokios taisyklės egzistuoja.
7(3)	E.4.7.3	Jei pranešimas nepateikiamas pagal atitinkamas nacionalines taisykles, valdanti įstaiga deda visas pagrįstas pastangas, kad pagalba būtų suteikta taip, kad suinteresuotas asmuo galėtų skristi su turimu rezervavimu.
7(4)	E.4.7.4	Standarto E.4.7.1 nuostatos taikomos su sąlyga, kad: a) asmuo pats laiku atvyksta registruotis; b) asmuo laiku atvyksta į standarto E.4.5.1 tvarka nustatytą vietą oro uoste. Tikslios „laiku“ apibrėžtys ir specifikacijos nustatomos atitinkamose susitariančiųjų šalių taisyklėse ir procedūrose.
7(5)	E.4.7.5	Kai neigalus asmuo arba ribotos judėsenos asmuo vyksta per susitariančiosios šalies oro uostą tranzitu arba ne savo pageidavimu iš skrydžio su turimu rezervavimu oro vežėjo ar turistinės kelionės organizatoriaus yra perkeliamas į kitą skrydį, oro uostą valdanti įstaiga privalo užtikrinti Reglamento (EB) Nr. 1107/2006 I priede numatytos pagalbos suteikimą taip, kad asmuo galėtų išskristi su turimu rezervavimu.
7(6)-7(7)	E.4.7.6	Neigiamam asmeniui arba ribotos judėsenos asmeniui atvykus į susitariančiosios šalies oro uostą, oro uostą valdanti įstaiga privalo užtikrinti, kad Reglamento (EB) Nr. 1107/2006 I priede numatyta pagalba būtų suteikta taip, kad asmuo galėtų pasiekti standarte E.4.5.1 nurodytą jo ar jos išvykimo iš oro uosto vietą. Suteikiama pagalba turi būti kuo geriau pritaikyta specialioms kiekvieno asmens poreikiams.
8	E.4.8.1	Oro uostą valdanti įstaiga privalo užtikrinti Reglamento (EB) Nr. 1107/2006 I priede numatytos pagalbos neigaliams asmenims ir ribotos judėsenos asmenims suteikimą be papildomo mokesčio. Oro uostą valdanti įstaiga gali tokią pagalbą teikti pati. Taip pat, išlaikant pagalbos teikimą valdančios įstaigos atsakomybėje ir su sąlyga, kad laikomasi standarte E.4.9.1 paminėtų kokybės standartų, valdanti įstaiga pagalbos teikimą gali sutartimi perduoti vienai ar daugiau kitų šalių. Tokią sutartį (-is) valdanti įstaiga, bendradarbiaudama su oro uosto naudotojais per oro uostų naudotojų komitetą, kai toks komitetas egzistuoja, gali sudaryti savo iniciatyva arba esant prašymui, įskaitant oro vežėjo prašymą, atsižvelgdama į konkrečiame oro uoste teikiamas paslaugas. Jei valdanti įstaiga atsisako patenkinti tokį prašymą, ji pateikia rašytinį paaiškinimą.
9	E.4.9.1	Išskyrus oro uostus, kurių metinis pervežamų komercinių keleivių skaičius yra mažesnis nei 150 000, valdanti įstaiga, atsižvelgdama į vietos aplinkybes ir per oro uostų naudotojų komitetą, jei toks komitetas egzistuoja, bendradarbiaudama su oro uosto naudotojais bei neigaliams keleiviams ir ribotos judėsenos keleiviams atstovaujančiomis organizacijomis, nustato Reglamento (EB) Nr. 1107/2006 I priede nurodytos pagalbos kokybės standartus ir apibrėžia reikalavimus ištekliais, kurie reikalingi tiems standartams pasiekti.

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
		<p>Nustatant tokius standartus, visapusiškai atsižvelgiama į tarptautiniu lygiu pripažintą politiką ir elgesio kodeksus, skirtus neigalių asmenų arba ribotos judėsenos asmenų vežimui palengvinti, ypač į ECAK Gero elgesio teikiant antžemines paslaugas ribotos judėsenos asmenims kodeksą.</p> <p>Oro uostą valdanti įstaiga savo kokybės standartus paskelbia.</p> <p>Oro vežėjas ir oro uostą valdanti įstaiga gali susitarti, kad keleiviams, kuriuos oro vežėjas atveža ir išveža iš oro uosto, valdanti įstaiga teikia pagalbą, kuri yra aukštesnio lygio nei pirmiau minėti standartai, arba kad be Reglamento (EB) Nr. 1107/2006 I priede nustatytų paslaugų ji teikia papildomas paslaugas.</p>
10 + II priedas	E.4.10.1	Neigaliam asmeniui arba ribotos judėsenos asmeniui išvykstant iš oro uosto, kuriam taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1107/2006, į jį atvykstant arba per jį vykstant tranzitu, jei asmuo atitinka standartuose E.4.7.1, E.4.7.2 ir E.4.7.4 nustatytas sąlygas, oro vežėjas Reglamento (EB) Nr. 1107/2006 II priede nustatytą pagalbą jam teikia be papildomo mokesčio.
11	E.4.11.1	Oro vežėjai ir oro uostus valdančios įstaigos: a) užtikrina, kad visas jų personalas, įskaitant ir bet kurio subrangovo įdarbintus darbuotojus, tiesiogiai teikiantis pagalbą neigaliams asmenims arba ribotos judėsenos asmenims, žinotų, kaip patenkinti asmenų su įvairiomis negaliomis ar judėsenos sutrikimais poreikius; b) visam savo personalui, dirbančiam oro uoste tiesiogiai su keliaujančiais asmenimis, rengia mokymus apie nediskriminuojantį elgesį su neigaliais asmenimis ir su tuo susijusias šviečiamąsias kampanijas; c) užtikrina, kad įdarbinus visi nauji darbuotojai dalyvautų mokymuose apie neigaliuosius asmenis ir kad prireikus personalui būtų rengiami mokymai žinioms atnaujinti.
12	E.4.12.1	Kai vežimėliai ar kita judėjimo įranga arba pagalbiniai įtaisai, kraunami oro uoste arba gabenami orlaiviu, prarandami arba sugadinami, keleiviui, kuriam ši įranga priklauso, turi būti kompensuojama pagal tarptautinės ir nacionalinės teisės normas.
13	E.4.13.1	Prievolių neigalių asmenų arba ribotos judėsenos asmenų atžvilgiu pagal Reglamento (EB) Nr. 1107/2006 negalima apriboti ir jų negali būti atsisakoma.
14	E.4.14.1	Kiekviena susitariančioji šalis paskiria įstaigą (-as), atsakingą (-as) už Reglamento (EB) Nr. 1107/2006 vykdymą skrydžiuose iš jų teritorijoje esančių oro uostų ir į juos. Prireikus ši įstaiga (-os) imasi būtinų priemonių, skirtų užtikrinti, kad neigalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisės būtų įgyvendinamos, įskaitant standarte E.4.9.1 nurodytų kokybės standartų laikymąsi. Susitariančiosios šalys informuoja viena kitą apie paskirtą (-as) įstaigą (-as).
15	E.4.15.1	<p>Jei neigalus asmuo arba ribotos judėsenos asmuo mano, kad buvo pažeistas Reglamentas (EB) Nr. 1107/2006, apie įvykį jis gali pranešti oro uostą valdančiai įstaigai arba atitinkamam oro vežėjui. Jei neigalus asmuo arba ribotos judėsenos asmuo tokiu būdu negali apginti savo teisių, skundai dėl įtariamų šio reglamento pažeidimų gali būti teikiami bet kuriai pagal standartą E.4.14.1 paskirtai (-oms) įstaigai (-oms).</p> <p>Susitariančiosios šalys imasi priemonių, kad praneštų neigaliams asmenims ir ribotos judėsenos asmenims apie jų teises pagal Reglamentą (EB) Nr. 1107/2006 ir apie galimybę teikti skundus paskirtai (-oms) įstaigai (-oms).</p>

Straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
16	E.4.16.1	Susitariančiosios šalys nustato sankcijų už Reglamento (EB) Nr. 1107/2006 nuostatų pažeidimus taikymo taisykles ir imasi visų būtinų priemonių, skirtų užtikrinti, kad tos taisyklės būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Viena susitariančioji šalis, gavusi kitos susitariančiosios šalies prašymą, pastarajai praneša sankcijų nuostatas.

F DALIS.

F.1. 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/79/EB dėl Europos aviakompanijų asociacijos (AEA), Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF), Europos skrydžių įgulų asociacijos (ECA), Europos regioninių aviakompanijų asociacijos (ERA) ir Tarptautinės oro vežėjų asociacijos (IACA) Europos susitarimo dėl civilinės aviacijos mobiliųjų darbuotojų darbo laiko organizavimo

(Priedo) straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
1	F.1.1.1	Šiame priede nustatyti standartai ir reikalavimai taikomi civilinės aviacijos mobiliųjų darbuotojų darbo laikui.
2	F.1.2.1	Tarybos direktyvos 2000/79/EEB 2 straipsnio apibrėžtys prireikus ir tinkamai taikomos šiame priede nurodytiems standartams ir reikalavimams, susijusiems su civilinės aviacijos mobiliųjų darbuotojų darbo laiku.
3(1)	F.1.3.1	Civilinės aviacijos skrydžio įgulos nariai turi teisę į apmokamas mažiausiai keturių savaitių trukmės metines atostogas, vadovaujantis nacionalinių įstatymų ir (arba) praktikos nustatytais reikalavimais, taikomais teisei į tokias atostogas ir jų suteikimui. Civilinės aviacijos keleivių salono įgulos nariai turi teisę į apmokamas metines atostogas, vadovaujantis taikytiniais susitariančiosios šalies teisės aktais.
4(1a)	F.1.4.1	Civilinės aviacijos mobilieji darbuotojai turi teisę į nemokamą, reguliariais laiko tarpais atliekamą sveikatos patikrinimą prieš paskyrimą į pareigas ir po to.
4(1b)	F.1.4.2	Civilinės aviacijos mobilusis darbuotojas, turintis sveikatos problemų, kurios, manoma, yra susijusios su tuo, kad jam taip pat tenka dirbti naktimis, visais įmanomais atvejais perkeliamas į mobilųjį ar nemobilųjį dieninį darbą, kuris jam tinka.
4(2)	F.1.4.3	Atliekant nemokamą sveikatos patikrinimą, laikomasi informacijos apie sveikatos būklę konfidencialumo.
4(3)	F.1.4.4	Nemokamas sveikatos patikrinimas gali būti atliekamas nacionalinėje sveikatos apsaugos sistemoje.
5(1)	F.1.5.1	Civilinės aviacijos mobiliesiems darbuotojams suteikiama sauga ir sveikatos apsauga, atitinkanti jų darbo pobūdį.
5(2)	F.1.5.2	Tinkamos apsaugos ir prevencijos paslaugos bei galimybės, susijusios su civilinės aviacijos mobiliųjų darbuotojų sauga ir sveikata, turi būti prieinamos bet kuriuo metu.
6	F.1.6.1	Imamasi būtinų priemonių, kad darbdavys, ketindamas organizuoti darbą pagal tam tikrą modelį, atsižvelgtų į bendrąjį principą, reikalaujantį, kad darbas būtų derinamas prie darbuotojo.

(Priedo) straipsnis (dalis)	Standartas Nr. (Dalis / Teisės aktas / Straipsnis / Standartas)	Standartas
7	F.1.7.1	Informacija apie konkrečius civilinės aviacijos mobiliųjų darbuotojų darbo modelius teikiama kompetentingoms institucijoms, jei jos tokios informacijos reikalauja.
8(1)	F.1.8.1	Darbo laikas svarstomas nepažeidžiant susitariančiųjų šalių būsimų teisės aktų dėl skrydžių ir darbo laiko apribojimų bei poilsio reikalavimų, ir visuomet visais susijusiais atvejais atsižvelgiant į nacionalinės teisės aktus šiuo klausimu.
8(2)	F.1.8.2	Maksimalus bendras skrydžių laikas ribojamas iki 900 valandų. Tuo tikslu „bendras skrydžio laikas“ – laikas, kurį mobilusis darbuotojas praleidžia darbo vietoje igulos kabinoje (taikoma skrydžių igulos nariams) arba keleivių salone (taikoma keleivių salono igulos nariams) nuo momento, kai orlaivis pajuda iš stovėjimo vietos, kad pakiltų, iki to momento, kai jis sustoja paskirtoje stovėjimo vietoje ir visi jo varikliai sustabdomi. Laikoma, kad 15 proc. nuokrypis, taikomas skrydžių igulos nariams, ir 20 proc. nuokrypis, taikomas keleivių salono igulos nariams, nuo šiame standarte nurodyto kiekybinio rodiklio yra lygiavertis standartas.
8(3)	F.1.8.3	Maksimalus darbo laikas per metus išdėstomas kuo tolygiau per visus metus.
9	F.1.9.1	Civilinės aviacijos mobiliesiems darbuotojams laisvos nuo bet kokių pareigų ar parengties dienos, apie kurias pranešama iš anksto, suteikiamos taip: a) ne mažiau septynių dienų kiekvieną kalendorinį mėnesį, į kurias gali įeiti bet koks teisės aktais nustatytas poilsio laikas, ir b) ne mažiau 96 dienų kiekvienais kalendoriniais metais, į kurias gali įeiti bet koks teisės aktais nustatytas poilsio laikas, Laikoma, kad 20 proc. nuokrypis nuo šiame standarte nurodyto kiekybinio rodiklio prilygsta standartui.